

ΙΟΝΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΣΧΟΛΗ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΞΕΝΩΝ ΓΛΩΣΣΩΝ, ΜΕΤΑΦΡΑΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΕΡΜΗΝΕΙΑΣ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
«Επιστήμη της Μετάφρασης»

Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία

*Αξιολόγηση μηχανικά μεταφρασμένων νομικών κανονιστικών
κειμένων στο ζεύγος αγγλικά-ελληνικά*

Της **Μαλαματίνας Λάζου**
(flti.st2115)

Τριμελής Επιτροπή:
Βιλελμίνη Σωσώνη
Σωτήρης Λίβας
Κάτια Κερμανίδου

ΚΕΡΚΥΡΑ, ΑΠΡΙΛΙΟΣ 2023

Δήλωση περί μη λογοκλοπής

Η Μαλαματίνα Λάζου γνωρίζοντας τις συνέπειες της λογοκλοπής, δηλώνω υπεύθυνα ότι η παρούσα εργασία με τίτλο *Αξιολόγηση μηχανικά μεταφρασμένων νομικών κανονιστικών κειμένων στο ζεύγος αγγλικά-ελληνικά* αποτελεί προϊόν αυστηρά προσωπικής εργασίας και όλες οι πηγές που έχω χρησιμοποιήσει έχουν δηλωθεί κατάλληλα στις βιβλιογραφικές παραπομπές και αναφορές. Τα σημεία όπου έχω χρησιμοποιήσει ιδέες, κείμενο ή/και πηγές άλλων συγγραφέων, αναφέρονται ευδιάκριτα στο κείμενο με την κατάλληλη παραπομπή και η σχετική αναφορά περιλαμβάνεται στο τμήμα των βιβλιογραφικών αναφορών με πλήρη περιγραφή.

Υπογραφή φοιτητή:

Ημερομηνία: 26/4/23

Περίληψη

Τα συστήματα νευρωνικής μηχανικής μετάφρασης κερδίζουν τα τελευταία χρόνια συνεχώς έδαφος λόγω της βελτίωσης των αποτελεσμάτων κυρίως στο επίπεδο της ευχέρειας, ιδίως μάλιστα σε γλώσσες που είναι πλούσιες σε ψηφιακούς πόρους. Η αύξηση της χρήσης της νευρωνικής μηχανικής μετάφρασης σε συνδυασμό με τη μετεπιμέλεια από επαγγελματίες μεταφραστές συνδέεται άμεσα με την ανάγκη για ταχύτερους χρόνους παράδοσης και ταυτόχρονα χαμηλότερο κόστος. Παράλληλα, παραμένει αναγκαία η διατήρηση της υψηλής ποιότητας. Ειδικότερα, στην περίπτωση των νομικών κειμένων ο υψηλός βαθμός ακρίβειας και ποιότητας που απαιτείται αποτελεί ακόμη πρόκληση για τα συστήματα μηχανικής μετάφρασης λόγω των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών της εν λόγω κατηγορίας κειμένων. Συνεπώς, ανάλογα με το γλωσσικό ζεύγος και το νομικό κειμενικό είδος τα αποτελέσματα της μηχανικής μετάφρασης ποικίλουν. Η παρούσα εργασία επιχειρεί με τη βοήθεια του εναρμονισμένου μοντέλου τυπολογίας λαθών MQM-DQF να αξιολογήσει την ποιότητα α) των μηχανικών μεταφράσεων δύο κανονιστικών κειμένων που παράχθηκαν από το eTranslation, καθώς και β) των μετεπιμελημένων μεταφράσεων που εκπονήθηκαν από τέσσερις επαγγελματίες νομικούς μεταφραστές στο γλωσσικό ζεύγος αγγλικά-ελληνικά, το οποίο δεν έχει ερευνηθεί αρκετά. Παράλληλα, καταγράφεται ο χρόνος που χρειάστηκαν οι μεταφραστές για τη μετεπιμέλεια, καθώς και η στάση τους απέναντι στη μηχανική μετάφραση και μετεπιμέλεια νομικών κειμένων. Παρόλο που το δείγμα της έρευνας είναι μικρό, τα αποτελέσματα καταδεικνύουν – με βάση το είδος και την έκταση των λαθών που καταγράφηκαν – ότι το eTranslation δεν οδηγεί ακόμη σε ικανοποιητικό αποτέλεσμα στα συγκεκριμένα κειμενικά είδη, τα οποία έχουν ιδιαίτερες απαιτήσεις λόγω των διαφορετικών νομικών συστημάτων, και ως εκ τούτου απαιτείται σημαντικός βαθμός μετεπιμέλειας. Επιπλέον, από τα ευρήματα προκύπτει ότι τα τελικά μετεπιμελημένα κείμενα εξακολουθούν να περιέχουν λάθη, τα οποία είτε δεν εντοπίστηκαν καθόλου κατά τη μετεπιμέλεια, είτε εισάχθηκαν κατά τη διόρθωση της μηχανικής μετάφρασης, είτε οι αλλαγές που έγιναν δεν εφαρμόστηκαν με συνέπεια σε όλο το κείμενο. Με ενδιαφέρον διαπιστώνεται επίσης ότι το προφίλ του κάθε μεταφραστή συσχετίζεται άμεσα με τις διορθώσεις που πραγματοποιήθηκαν, ενώ τέλος, κρίνεται αναγκαίο να υπογραμμιστεί η σημασία της εκπαίδευσης στη μετεπιμέλεια και το ενδεχόμενο αναθεώρησης των οδηγιών πλήρους μετεπιμέλειας.

Λέξεις-κλειδιά: νευρωνική μηχανική μετάφραση (NMM), μετεπιμέλεια, νομική μετάφραση, κανονιστικά κείμενα, ποιότητα μετάφρασης

Abstract

Neural machine translation (NMT) systems have been gaining ground in recent years thanks to the improvement of the MT output, mainly at the level of fluency, especially in resource-rich languages. The increasing use of neural machine translation followed by post-editing by professional translators is directly related to the need for faster delivery times and at the same time lower costs, while there is still a need to maintain high quality. In the case of legal texts, in particular, the high level of accuracy and quality required still pose a major challenge to machine translation systems due to the specific features of these text types. Thus, the quality of the MT output may vary depending on the language pair and the legal genre. Using MQM-DQF error typology, this paper seeks to evaluate the quality of a) two machine-translated regulatory texts via eTranslation, and b) the post-edited translations produced by four professional legal translators in the English-Greek language pair, which remains under-researched. At the same time, the time taken by the translators for post-editing is recorded, as well as their attitude towards machine translation and post-editing of legal texts. Although the sample is small, the results show – based on the type and extent of errors found – that eTranslation does not yet lead to a satisfactory output in the said text types that have particular requirements due to the different legal systems, and as such, a significant amount of post-editing is required. Furthermore, the findings indicate that the final post-edited versions still contain errors which were either not found at all during the post-editing process, or were introduced while correcting the machine translation output, or the changes made were not applied consistently throughout the text. It is also interesting to note that each translator's profile is directly associated with the edits made and, finally, it is necessary to highlight the importance of training in machine translation post-editing (MTPE) as well as the need to review the guidelines for full post-editing.

Keywords: neural machine translation (NMT), post-editing, legal translation, regulatory texts, translation quality, MTPE

Ευχαριστίες

Με την ολοκλήρωση της διπλωματικής εργασίας θα ήθελα να εκφράσω τις θερμές ευχαριστίες μου σε όλους όσοι συνέβαλαν στην εκπόνησή της. Αρχικά, οφείλω ένα μεγάλο ευχαριστώ στην καθηγήτριά μου, κ. Βιλελμίνη Σωσώνη, για τη συνεχή καθοδήγηση και την πολύτιμη βοήθεια. Η ίδια αποτέλεσε για μένα πηγή έμπνευσης και έδωσε το έναυσμα για να ξεκινήσει αυτή η εργασία. Ευχαριστώ επίσης τους καθηγητές κ. Σωτήρη Λίβα και κ. Κάτια Κερμανίδου για τη συμμετοχή τους στην τριμελή επιτροπή αξιολόγησης, αλλά και για τη συνολική συμβολή τους κατά τη διάρκεια του μεταπτυχιακού. Θα ήθελα ακόμη να ευχαριστήσω τους συναδέλφους μεταφραστές που συμμετείχαν στην έρευνά μου για την άριστη συνεργασία που είχαμε, τον πολύτιμο χρόνο που διέθεσαν παρά το απαιτητικό πρόγραμμα και τις υποχρεώσεις τους, αλλά και για την προθυμία και τη βοήθειά τους. Τέλος, μεγάλη ευγνωμοσύνη θέλω να εκφράσω στην οικογένειά μου και στους γονείς μου, οι οποίοι αποτελούν ένα ανεκτίμητο στήριγμα για εμένα, για τη συνεχή συμπαράσταση και κατανόηση που επέδειξαν καθ' όλη τη διάρκεια των μεταπτυχιακών σπουδών μου.

Πίνακας Συντομογραφιών

ΓΔΜ	Γενική Διεύθυνση Μετάφρασης
ΓΠ	Γλώσσα-πηγή
ΓΣ	Γλώσσα-στόχος
ΕΕ	Ευρωπαϊκή Ένωση
ΗΒ	Ηνωμένο Βασίλειο
ΚΠ	Κείμενο-πηγή
ΚΣ	Κείμενο-στόχος
ΜΜ	Μηχανική μετάφραση
NMM	Νευρωνική μηχανική μετάφραση
BLEU	Bilingual Evaluation Understudy
CAT	Computer-aided translation
TER	Translation Edit Rate

Κατάλογος πινάκων και εικόνων

Πίνακας 1: Εκπαιδευτικό υπόβαθρο – Εμπειρία μεταφραστών

Πίνακας 2: Χρόνος που αφιερώθηκε για τη μετεπιμέλεια

Πίνακας 3: Αριθμός λαθών κάθε μεταφραστή ανά κατηγορία

Πίνακας 4: Αριθμός λαθών κειμένου 1 σε επίπεδο ακρίβειας ανά υποκατηγορία

Πίνακας 5: Αριθμός λαθών κειμένου 1 σε επίπεδο ευχέρειας ανά υποκατηγορία

Πίνακας 6: Αριθμός λαθών κειμένου 1 σε επίπεδο ύφους ανά υποκατηγορία

Πίνακας 7: Αριθμός λαθών κειμένου 2 σε επίπεδο ακρίβειας ανά υποκατηγορία

Πίνακας 8: Αριθμός λαθών κειμένου 2 σε επίπεδο ευχέρειας ανά υποκατηγορία

Πίνακας 9: Αριθμός λαθών κειμένου 2 σε επίπεδο ύφους ανά υποκατηγορία

Εικόνα 1: Εναρμονισμένο μοντέλο τυπολογίας λαθών MQM-DQF

Περιεχόμενα

Εισαγωγή	1
1. Προηγούμενες έρευνες	5
2. Νομική Μετάφραση	7
2.1. Χαρακτηριστικά νομικών κειμένων	7
3. Τυπικά λάθη μηχανικής μετάφρασης	9
4. Μεθοδολογία	11
4.1. Κείμενα-πηγή	12
4.2. eTranslation και αποτελέσματα MM	14
4.3. Αυτόματη αξιολόγηση	15
4.4. Συμμετέχοντες	17
4.5. Ερωτηματολόγια – Συνεντεύξεις	20
4.5.1. Συνέντευξη μεταφραστών μετά την εργασία σχετικά με την εμπειρία τους από τη μετεπιμέλεια	20
4.6. Κατηγοριοποίηση λαθών	23
5. Αποτελέσματα	26
5.1. Χρόνος μετεπιμέλειας	26
5.2. Ανάλυση λαθών	26
5.2.1. Ανάλυση λαθών μηχανικής μετάφρασης και μετεπιμελητών	26
(ανά κείμενο/μεταφραστή & ανά κατηγορία λαθών)	26
5.2.1.1. Κείμενο 1 (Σύμβαση Εργασίας)	27
5.2.1.2. Κείμενο 2 (Καταστατικό)	35
6. Συμπεράσματα	40
7. Βιβλιογραφικές αναφορές	44
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α	49
Ερωτηματολόγιο	49
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β	50
Κείμενα – Πηγή	50
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Γ	54
Μεταφράσεις αναφοράς	54
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Δ	58
Μετεπιμελημένες εκδοχές	58

Εισαγωγή

Η γρήγορη, πολύγλωσση και πολυπολιτισμική επικοινωνία είναι ένας από τους βασικούς παράγοντες της οικονομικής ανάπτυξης σε έναν παγκοσμιοποιημένο και διαρκώς συνδεδεμένο κόσμο. Η μετάφραση αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της παγκοσμιοποίησης, καθώς συμβάλλει στη μετάδοση πληροφοριών μεταξύ ανθρώπων διαφορετικών γλωσσικών κοινοτήτων και πολιτισμών γεφυρώνοντας τις αποστάσεις. Αντίστοιχα, η παγκοσμιοποίηση και ταυτόχρονα η ανάπτυξη και χρήση των ψηφιακών τεχνολογιών έχουν συμβάλει με τη σειρά τους σε αξιοσημείωτες εξελίξεις στον κλάδο της μετάφρασης. Ο συνεχώς αυξανόμενος όγκος των προς μετάφραση κειμένων που σημειώνεται τα τελευταία χρόνια σε συνδυασμό με την ανάγκη για ταχύτερους χρόνους απόκρισης αλλά και την απαίτηση για υψηλή ποιότητα και ταυτόχρονα χαμηλότερο κόστος έχουν οδηγήσει στη βελτίωση των υφιστάμενων συστημάτων μηχανικής μετάφρασης προκειμένου αυτά να ανταποκρίνονται όσο το δυνατόν περισσότερο σε αυτές τις ανάγκες. Ως εκ τούτου, τα συστήματα νευρωνικής μηχανικής μετάφρασης (NMT) κερδίζουν συνεχώς έδαφος και αποτελούν την τελευταία λέξη της τεχνολογίας στον κλάδο αντικαθιστώντας τα προγενέστερα συστήματα στατιστικής μηχανικής μετάφρασης (Forcada, 2017: 1). Σύμφωνα με έρευνες που έχουν πραγματοποιηθεί, τα εν λόγω συστήματα παρουσιάζουν βελτιωμένη ποιότητα στα αποτελέσματα μηχανικής μετάφρασης συγκριτικά με τα προηγούμενα μοντέλα στατιστικής μετάφρασης, κυρίως στο επίπεδο της ευχέρειας (Castilho et al., 2017a, Bentivogli et al., 2016, Sosoni et al., 2022), ιδίως σε γλώσσες που είναι πλούσιες σε ψηφιακούς πόρους αλλά και σε μορφολογικά πλούσιες γλώσσες (Torral & Sánchez-Cartagena, 2017, Koronen et al., 2019). Και τούτο διότι τα συστήματα αυτά λαμβάνουν υπόψη το συγκεκριμένο, ολόκληρο την πρόταση, και όχι μεμονωμένες λέξεις (ν-γράμματα) (Kennedy, 2020: 43). Φυσικά, όπως έχει παρατηρηθεί, η βελτίωση της ευχέρειας σε πολλές περιπτώσεις αποβαίνει σε βάρος της ακρίβειας, ενώ είναι σημαντικό να τονιστεί ότι η ποιότητα της μηχανικής μετάφρασης διαφέρει ανάλογα με το γλωσσικό ζεύγος και το είδος του κειμένου (Castilho et al., 2017a: 110). Επομένως, παρά τη θεαματική πρόοδο που σημειώνεται με τη νευρωνική μηχανική μετάφραση, οι Castilho et al. (2017a: 110) συνιστούν αυτοσυγκράτηση προτού προβούμε σε γενικεύσεις, καθώς υπάρχει μεγάλο περιθώριο περαιτέρω βελτίωσης και έρευνας.

Συστήματα όπως το Google Translate¹ ή το DeepL², τα οποία διατίθενται δωρεάν και χρησιμοποιούνται από το ευρύ κοινό που επιθυμεί να αποκτήσει μια γενική ιδέα του περιεχομένου ενός κειμένου (*gisting*), έχουν υιοθετήσει τη νευρωνική μηχανική μετάφραση, η οποία έχει επίσης ενσωματωθεί σε εργαλεία που χρησιμοποιούν επαγγελματίες μεταφραστές. Στη δεύτερη περίπτωση το μηχανικό μετάφρασμα (*raw MT output*) που παράγεται από τα εν λόγω συστήματα NMM στη συνέχεια υποβάλλεται σε μετεπιμέλεια από τους επαγγελματίες μεταφραστές (Koronen, 2016: 132), διαδικασία η οποία έχει συσχετιστεί με την αύξηση της παραγωγικότητας σε σύγκριση με τη μετάφραση «από το μηδέν» (Gaspari et al., 2014, Toral et al., 2018, Sosoni et al., 2022). Ουσιαστικά η NMM έχει πλέον ενσωματωθεί σε μεγάλο βαθμό στη ροή εργασίας της επαγγελματικής μετάφρασης, αποτελώντας σε συνδυασμό με άλλα στοιχεία τεχνητής νοημοσύνης συστατικό της λεγόμενης *επαυξημένης* μετάφρασης (*augmented translation*) (Lommel, 2018a, Sosoni et al., 2022), κατά την οποία οι δυνατότητες του ανθρώπου και της μηχανής αλληλοσυμπληρώνονται με σκοπό ένα βελτιστοποιημένο αποτέλεσμα.

Η παρούσα εργασία επικεντρώνεται στα κανονιστικά νομικά κείμενα. Σύμφωνα με την Cao (2007: 2) η μετάφραση νομικών κειμένων έχει διαδραματίσει πολύ ουσιαστικό ρόλο στην αλληλεπίδραση μεταξύ των εθνών ανά την ιστορία, ενώ η σημασία της στον ολοένα και πιο διασυνδεδεμένο κόσμο μας αποδεικνύεται καθημερινά (Sosoni et al., 2022). Τα τελευταία χρόνια παρατηρείται συνεχώς αυξανόμενη ζήτηση για μεταφράσεις νομικών κειμένων στο γλωσσικό ζεύγος αγγλικά-ελληνικά σε διάφορους κλάδους του δικαίου. Σε αυτή την εξέλιξη έχει συμβάλει η προώθηση της Ελλάδας στο εξωτερικό ως επενδυτικού προορισμού σε συνδυασμό με τις ευνοϊκές νομοθετικές μεταρρυθμίσεις που έχουν ως συνέπεια την προσέλκυση του ενδιαφέροντος αλλοδαπών επιχειρήσεων και επενδυτών οι οποίοι επιθυμούν να δραστηριοποιηθούν στην Ελλάδα. Συνεπώς, το είδος των νομικών κειμένων, το θεματικό πεδίο και ο όγκος που απαιτείται να μεταφραστεί ποικίλλει κάθε φορά ανάλογα με την επιδιωκόμενη χρήση και τον σκοπό. Η μετάφραση νομικών κειμένων απαιτεί αδιαμφισβήτητα υψηλό βαθμό ακρίβειας και ποιότητας, ενώ ταυτόχρονα με την αύξηση του όγκου προκύπτει πολύ συχνά και η ανάγκη για μείωση του χρόνου παράδοσης. Η προσπάθεια ανταπόκρισης στις απαιτήσεις αυτές σε συνδυασμό με τα βελτιωμένα αποτελέσματα της NMM που έχουν σημειωθεί σε έρευνες αναφορικά με διάφορους γλωσσικούς συνδυασμούς (Bentivogli et al., 2016, Koehn &

¹ <https://translate.google.com/> (τελευταία πρόσβαση: 19/2/23)

² <https://www.deepl.com/translator> (τελευταία πρόσβαση: 19/2/23)

Knowles, 2017, Toral & Sánchez-Cartagena, 2017, Stasimioti, Sosoni, Kermanidis, & Mouratidis, 2020) αποτέλεσε το έναυσμα για να ξεκινήσει η παρούσα έρευνα.

Η παρούσα εργασία επιδιώκει, με ένα μικρό δείγμα, να αποτελέσει τη βάση για την περαιτέρω διερεύνηση και μελέτη της ποιότητας μηχανικά μεταφρασμένων κανονιστικών κειμένων στον γλωσσικό συνδυασμό αγγλικά-ελληνικά, που δεν έχει ερευνηθεί επαρκώς, με χρήση και άλλων συστημάτων NMM και κειμενικών ειδών, προκειμένου να μπορέσουν να συναχθούν πιο αξιόπιστα και αντιπροσωπευτικά συμπεράσματα. Η καινοτομία της έγκειται στην αξιολόγηση βάσει κατηγοριοποίησης λαθών όπως προκύπτει από τη μετεπιμέλεια των μεταφράσεων στο ως άνω γλωσσικό ζεύγος και κειμενικό είδος, στο οποίο δεν έχει πραγματοποιηθεί κάποια έρευνα έως σήμερα.

Ειδικότερα, το ερώτημα που επιχειρείται να απαντηθεί με την παρούσα εργασία είναι σε ποιον βαθμό μπορεί το σύστημα νευρωνικής μηχανικής μετάφρασης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, eTranslation, το οποίο είναι το πλέον εκπαιδευμένο με νομικά κείμενα, να μεταφράσει νομικά κανονιστικά κείμενα, ή εν προκειμένω αποσπάσματα αυτών, σε άλλη νομική γλώσσα (ελληνικά) σε ένα αρκετά καλό επίπεδο, ώστε το μηχανικό μετάφρασμα να μπορεί να αξιοποιηθεί και η απαιτούμενη μετεπιμέλεια να είναι περιορισμένης έκτασης. Υποθέτουμε ότι παρά την πρόοδο που έχει σημειωθεί μέχρι στιγμής και τη θεαματική βελτίωση της ποιότητάς της, η μηχανική μετάφραση νομικών κειμένων και μάλιστα προς μια γλώσσα χαμηλών πόρων όπως τα ελληνικά, λαμβάνοντας παράλληλα υπόψη τις ιδιαιτερότητες και απαιτήσεις της νομικής γλώσσας και του νομικού πολιτισμού, δεν θα έχει την επιθυμητή ποιότητα ώστε να μην χρειάζονται σημαντικές διορθώσεις κατά τη μετεπιμέλεια. Άλλωστε, τα νομικά κείμενα θεωρούνται από τα πιο απαιτητικά και πολύπλοκα ειδικά κείμενα (Cao, 2007, Killman, 2014, Prieto Ramos, 2015, Sosoni et al., 2022) λόγω των ιδιομορφιών τους που συνιστούν πρόκληση για τη μηχανική μετάφραση (Wiesmann, 2019: 121) και περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων διαφορές που σχετίζονται με τα νομικά συστήματα, τα κειμενικά είδη και τους κλάδους δικαίου. Υπό αυτό το πρίσμα θα μπορούσαμε να πούμε ότι είναι δικαιολογημένη η όποια επιφυλακτικότητα και ο σκεπτικισμός αρκετών μεταφραστών απέναντι στη μηχανική μετάφραση νομικών κειμένων και ιδίως τη μετεπιμέλεια αυτών (Gaspari et al., 2014, Stasimioti & Sosoni, 2020).

Ο σκοπός της παρούσας εργασίας είναι διττός. Εστιάζει, αρχικά, στην αξιολόγηση της ποιότητας των μηχανικών μεταφράσεων δύο κανονιστικών κειμένων που παράχθηκαν από το eTranslation και των μετεπιμελημένων μεταφράσεων που εκπονήθηκαν από τέσσερις επαγγελματίες νομικούς μεταφραστές στο γλωσσικό ζεύγος αγγλικά-ελληνικά με τη βοήθεια του εναρμονισμένου μοντέλου τυπολογίας λαθών MQM-DQF. Παράλληλα, καταγράφεται ο χρόνος που χρειάστηκαν οι μεταφραστές για τη μετεπιμέλεια κάθε κειμένου, καθώς και η στάση τους απέναντι στη μηχανική μετάφραση και μετεπιμέλεια νομικών κειμένων.

Η εργασία διαρθρώνεται σε 6 κεφάλαια. Στο κεφάλαιο 1 γίνεται αναφορά σε προηγούμενες έρευνες αναφορικά με τη μηχανική μετάφραση κανονιστικών κειμένων στο ζεύγος ελληνικά-αγγλικά και την αξιολόγηση του συστήματος eTranslation. Το κεφάλαιο 2 παρουσιάζει τα χαρακτηριστικά των νομικών κειμένων και το κεφάλαιο 3 αναφέρεται σε τυπικά λάθη που έχουν παρατηρηθεί κατά τη μηχανική μετάφραση. Στο κεφάλαιο 4 παρουσιάζεται η μεθοδολογία που ακολουθήθηκε στην παρούσα εργασία περιγράφοντας τα κείμενα-πηγή, το υπό εξέταση σύστημα νευρωνικής μηχανικής μετάφρασης, τους συμμετέχοντες, την έρευνα και το μοντέλο τυπολογίας λαθών βάσει του οποίου έγινε η κατηγοριοποίηση. Έπειτα, στο κεφάλαιο 5 επιχειρείται η παρουσίαση και ανάλυση των αποτελεσμάτων της έρευνας, και, τέλος, στο κεφάλαιο 6 παρατίθενται τα συμπεράσματα της έρευνας και γίνεται αναφορά σε μελλοντικές μελέτες.

1. Προηγούμενες έρευνες

Οι έρευνες σχετικά με την αξιολόγηση μηχανικής μετάφρασης κανονιστικών κειμένων στο γλωσσικό ζεύγος αγγλικά-ελληνικά είναι μέχρι σήμερα πολύ περιορισμένες, ενδεχομένως λόγω των χαμηλών πόρων του συγκεκριμένου γλωσσικού ζεύγους, καθώς και της χαμηλότερης ζήτησης στην παγκόσμια αγορά σε σύγκριση με γλώσσες πιο πλούσιες σε πόρους. Οι Sosoni, O'Shea & Stasimioti (2022) σε πρόσφατη έρευνά τους εστιάζουν στη μηχανική μετάφραση και μετεπιμέλεια δύο κανονιστικών κειμένων που εμπίπτουν στο ελληνικό δίκαιο των ακινήτων στο γλωσσικό ζεύγος ελληνικά-αγγλικά. Τα κείμενα αυτά είναι στενά συνδεδεμένα με το ελληνικό νομικό σύστημα και περιέχουν αρκετούς πολιτισμικούς ενδείκτες. Για τον σκοπό της έρευνας χρησιμοποιήθηκε εξατομικευμένο σύστημα νευρωνικής μηχανικής μετάφρασης το οποίο εκπαιδεύτηκε με δεδομένα και από το πεδίο της Νομικής. Στην έρευνα αυτή αξιολογείται η ποιότητα του προϊόντος μετά τη μετεπιμέλεια σε σύγκριση με τη μετάφραση από το μηδέν, εντοπίζονται και αναγνωρίζονται τα λάθη, καταγράφεται ο χρόνος που αφιερώθηκε από τους μεταφραστές στις δύο περιπτώσεις και συγκεντρώνονται στοιχεία σχετικά με τη στάση των μεταφραστών απέναντι στη μηχανική μετάφραση και τη μετεπιμέλεια. Ως προς το είδος των λαθών που εντοπίστηκαν στις μετεπιμελημένες μεταφράσεις, καταγράφονται σε επίπεδο ακρίβειας λάθη ορολογίας, παρανοήσεις και παραλείψεις, και σε επίπεδο ευχέρειας λάθη σύνταξης και γραμματικής. Τα περισσότερα λάθη εντοπίζονται ωστόσο στις κατηγορίες του ύφους και των πολιτισμικών ενδεικτών. Διαπιστώνονται ακόμη περιπτώσεις στις οποίες οι μεταφραστές είτε εισήγαγαν νέα λάθη κατά τη μετεπιμέλεια, είτε εντόπισαν μεν το λάθος, αλλά δεν κατέφυγαν στην ορθή απόδοση, είτε παρέλειψαν εντελώς να διορθώσουν λάθη. Η έρευνα καταλήγει στο συμπέρασμα ότι με τη μετεπιμέλεια δεν σημειώθηκε βελτίωση της παραγωγικότητας σε σχέση με τη μετάφραση από το μηδέν, καθώς και ότι η στάση των μεταφραστών απέναντι στη μηχανική μετάφραση φαίνεται να επηρεάζει την κρίση τους και κατ' επέκταση την ποιότητα της εργασίας τους.

Όσον αφορά την αξιολόγηση του συστήματος νευρωνικής μηχανικής μετάφρασης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, eTranslation, το οποίο χρησιμοποιείται στην παρούσα εργασία, οι Mateja Arnejšek και Alenka Unk (2020) του τμήματος σλοβενικής γλώσσας της ΓΔΜ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής πραγματοποίησαν μια έρευνα αναλύοντας τα λάθη που προκύπτουν από τη μηχανική μετάφραση του eTranslation στο γλωσσικό ζεύγος αγγλικά-σλοβενικά. Στην εν λόγω ανάλυση τα λάθη που εντοπίζονται αφορούν, μεταξύ

άλλων, λανθασμένες αποδόσεις όρων λόγω πολυσημίας, παραλείψεις ή προσθήκες λέξεων. Ειδικά στα νομοθετικά κείμενα, το μεγαλύτερο πρόβλημα φαίνεται να αποτελούν τα λάθη ορολογίας και ασυνέπειας (Arnejšek & Unk, 2020: 6-7). Επίσης, η νευρωνική μηχανική μετάφραση φαίνεται να αντιμετωπίζει δυσκολία στον χειρισμό των συντομογραφιών και των κύριων ονομάτων, αφού τα μεταφράζει ή τα τροποποιεί, διαπίστωση που επιβεβαιώνεται και στην ερευνητική εργασία των van Brussel et al. (2018: 3801).

Αντίστοιχη έρευνα διενεργήθηκε και από το πολωνικό τμήμα της ΓΔΜ στο γλωσσικό ζεύγος αγγλικά-πολωνικά σε ποικιλία νομοθετικών και μη νομοθετικών κειμένων της ΕΕ (Stefaniak, 2020). Από την ανάλυση μετά τη μετεπιμέλεια προκύπτει ότι το αποτέλεσμα του eTranslation παράγει προτάσεις με μεγαλύτερη ευχέρεια, επιβεβαιώνοντας προηγούμενες σχετικές έρευνες. Εμφανίζει ωστόσο ασυνέπειες οι οποίες επηρεάζουν τη συνοχή του κειμένου και παραλείψεις που είναι δύσκολο να εντοπιστούν με μια πρώτη ματιά. Επιπλέον, καταγράφονται λάθη ορολογίας και ασυνεπούς χρήσης ενός όρου ακόμη και εντός της ίδιας της πρότασης (Stefaniak, 2020: 3). Μάλιστα, όλοι οι μεταφραστές συμφώνησαν ότι η χρήση NMM καθιστά δυσκολότερη τη διασφάλιση της τήρησης συνεκτικής ορολογίας στη μετάφραση, κάτι το οποίο αποτελεί τυπικό λάθος της NMM ανεξαρτήτως κειμενικού είδους και γλωσσικού ζεύγους. Άλλα λάθη που εντοπίστηκαν αφορούν λάθη στη διάταξη των όρων της πρότασης που οφείλονται σε «μίμηση» της δομής του πρωτοτύπου, στους ρηματικούς τύπους, στις ονομασίες τίτλων νομικών πράξεων της ΕΕ, αλλά και σε συντομογραφίες και κύρια ονόματα (Stefaniak, 2020: 4). Σε γενικές γραμμές, η ποσοτική ανάλυση καταδεικνύει ότι η NMM παρουσιάζει πολύ καλύτερα αποτελέσματα στα νομοθετικά κείμενα σε σύγκριση με τα μη νομοθετικά, λόγω των ιδιοτήτων τους (όροι, φράσεις, επαναλήψιμο περιεχόμενο) που είναι τυπικές του εν λόγω είδους.

Ενδιαφέρον εγείρει και η έρευνα της Wiesmann (2019) η οποία εστιάζει στην αξιολόγηση της μηχανικής μετάφρασης ποικιλίας νομικών κειμενικών ειδών στο γλωσσικό ζεύγος ιταλικά-γερμανικά μέσω του DeepL και του MateCat. Η εν λόγω έρευνα καταλήγει στο συμπέρασμα ότι τα αποτελέσματα μηχανικής μετάφρασης του πληρεξουσίου, της σύμβασης, της δικαστικής απόφασης και της αγωγής – εξαιρουμένης της περιγραφής των πραγματικών περιστατικών – που χρησιμοποιήθηκαν στην έρευνα, κειμένων δηλαδή που εμφανίζουν πολλά από τα χαρακτηριστικά της νομικής γλώσσας τα οποία αποτελούν πρόκληση για τη μηχανική μετάφραση, δεν ήταν ικανοποιητικά, ειδικά ως προς την

ακρίβεια. Σύμφωνα με τη Wiesmann (2019: 148) η μηχανική μετάφραση δεν έχει αναπτυχθεί σε τέτοιο βαθμό ώστε να μην απαιτείται σημαντική προσπάθεια κατά τη μετεπιμέλεια μηχανικά μεταφρασμένων νομικών κειμένων.

2. Νομική Μετάφραση

2.1. Χαρακτηριστικά νομικών κειμένων

Η νομική μετάφραση ή μετάφραση νομικών κειμένων κατέχει σημαντική θέση στη μεταφραστική αγορά και ταυτόχρονα εγείρει το ενδιαφέρον πολλών ερευνητών σε παγκόσμιο επίπεδο. Η ειδοποιός διαφορά της νομικής μετάφρασης είναι ότι οποιοδήποτε λάθος μπορεί να έχει έννομες συνέπειες τόσο για τα συμβαλλόμενα μέρη όσο και για τον μεταφραστή που επικυρώνει τη μετάφραση. Όπως επισημαίνεται σε έκδοση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (στο Κριμπάς, 2014: 241) «[...]· οι κακές μεταφράσεις [poor translations] [...] μπορεί να οδηγήσουν σε ζημίες πολιτών ή εταιρειών, καθώς και σε ανασφάλεια δικαίου και σε δικαστικές υποθέσεις».

Κατά κοινή ομολογία η μετάφραση νομικών κειμένων είναι ιδιαίτερα δύσκολη (Cao, 2007, Killman, 2014, Prieto Ramos, 2015, Sosoni et al., 2022) και απαιτεί ειδικές δεξιότητες, γνώσεις αλλά και σημαντική εμπειρία από την πλευρά των μεταφραστών, καθώς τα νομικά κείμενα διαθέτουν χαρακτηριστικά που τα καθιστούν από τα πιο απαιτητικά ειδικά κείμενα. Η γλώσσα των νομικών κειμένων, όπως κάθε γλώσσα ειδικού σκοπού, περιλαμβάνει ειδικούς όρους και φράσεις και χαρακτηρίζεται από ιδιαίτερα γνωρίσματα, *είδια γλωσσικά μέσα έκφρασης* κατά τους Βαλεοντή και Κριμπά (2014: 18), σε επίπεδο λεξιλογίου, μορφολογίας, σύνταξης και ύφους. Είδια γλωσσικά μέσα έκφρασης αποτελούν για παράδειγμα στερεότυπες εκφράσεις, επιρρήματα, τρόποι σύνταξης, όπως το σχήμα υπερβατό, καθώς και άλλα στοιχεία που δεν είναι όροι, χρησιμοποιούνται όμως κατά κόρον στη νομική γλώσσα και τη διακρίνουν από τη γενική γλώσσα και τις άλλες ειδικές γλώσσες. Ειδικότερα, η αγγλική νομική γλώσσα χαρακτηρίζεται σε επίπεδο λεξιλογίου από στερεότυπες εκφράσεις και αρχαϊζουσες λέξεις, και σε επίπεδο ύφους και σύνταξης από υφολογική και συντακτική δυσκαμψία και επισημότητα (Cao, 2007: 21, Sosoni et al., 2022: 95), χρήση κυρίως παθητικής και απρόσωπης σύνταξης συνδυασμένης με αξιοπρόσεκτα περίπλοκες και μακροσκελείς περιόδους, ενώ κυρίαρχη είναι η χρήση προθετικών φράσεων και ρηματικών τύπων (Cao,

2007: 21), σε αντίθεση με τη συχνή χρήση ονοματικών τύπων που συναντάμε στην ελληνική νομική γλώσσα (Κριμπάς, 2014: 32). Επιπλέον, η νομική γλώσσα εν γένει διακρίνεται για την ταυτόχρονη επιδίωξη ακρίβειας και αοριστίας και το επιτηδευμένο, πομπώδες και συχνά αποπροσωποποιημένο ύφος της (Sosoni et al., 2018, Κριμπάς, 2014: 33). Η αμφισημία είναι χαρακτηριστικό των νομικών κειμένων και επιλέγεται συνειδητά από τους συντάκτες. Σύμφωνα με τον König (στο Sarcevic, 2003: 327), ο μεταφραστής οφείλει για νομικούς λόγους να μένει όσο είναι εφικτό κοντά στη διατύπωση και να αποφεύγει να προσδίδει ερμηνεία όπου η διατύπωση του πρωτοτύπου είναι για παράδειγμα ασαφής. Ομοίως κατά τους Alcaraz & Hughes, ο μεταφραστής οφείλει να σεβαστεί την αμφισημία και να την αναπαραγάγει, εναποθέτοντας την ερμηνεία της στα ενδιαφερόμενα μέρη (Alcaraz & Hughes, 2002: 29).

Ένα από τα κύρια χαρακτηριστικά των νομικών κειμένων και ταυτόχρονα μία από τις βασικότερες πηγές δυσκολίας κατά τη μετάφρασή τους είναι η νομική ορολογία (Cao, 2007: 53, Κριμπάς, 2014: 245). Η δυσκολία της έγκειται στο γεγονός ότι, όπως αναφέρουν και οι Sosoni et al. (2022: 95), το νομικό λεξιλόγιο είναι άρρηκτα συνδεδεμένο με ένα συγκεκριμένο εθνικό νομικό σύστημα (*system-bound*) και με νομικές έννοιες, οι οποίες αντίστοιχα αντανakλούν την ιστορία, τον νομικό πολιτισμό και τη νομική παράδοση του εκάστοτε συστήματος στην κάθε χώρα, ορίζονται διαφορετικά από έννομη τάξη σε έννομη τάξη, αλλά ακόμα και από κλάδο δικαίου σε κλάδο δικαίου εντός της ίδιας έννομης τάξης. Επομένως, οι διαφορές μεταξύ των δικαιικών συστημάτων όπως αποτυπώνονται στην εκάστοτε γλώσσα μέσω της νομικής ορολογίας και του λεξιλογίου αποτελούν σημαντική πρόκληση για τον νομικό μεταφραστή – πολλώ δε μάλλον για τα συστήματα μηχανικής μετάφρασης – και αυτό διότι πολύ συχνά δεν είναι δυνατή η επίτευξη ισοδυναμίας μεταξύ των όρων που συναντώνται σε κάθε σύστημα. Ο βαθμός δυσκολίας της νομικής μετάφρασης σχετίζεται συνεπώς με τον βαθμό συγγένειας των νομικών συστημάτων αλλά και των γλωσσών (de Groot, 1987: 800, Sarcevic, 2003: 323, Βλαχόπουλος, 2003: 26). Δηλαδή, όσο μεγαλύτερη είναι η απόσταση μεταξύ των νομικών συστημάτων και των γλωσσών αυτών τόσο μεγαλύτερη είναι η δυσκολία κατά τη μετάφραση.

Εντούτοις, όπως επισημαίνει η Cao (2007: 59), η επίτευξη απόλυτης ισοδυναμίας στη νομική μετάφραση είναι μάταιη, καθώς οι νομικές έννοιες των διαφόρων χωρών σπάνια ταυτίζονται. Ομοίως, οι de Groot & van Laer (2006: 67 και 2008: 2) σημειώνουν ότι απόλυτη ισοδυναμία νομικών όρων μπορεί να υπάρχει μόνο όταν η ΓΠ και η ΓΣ

μοιράζονται το ίδιο νομικό σύστημα και αυτό συμβαίνει συνήθως σε δίγλωσσα ή πολύγλωσσα νομικά συστήματα, αντιθέτως όταν η ΓΠ και η ΓΣ συνδέονται με διαφορετικά νομικά συστήματα, η ισοδυναμία είναι σπάνια. Σε κάθε περίπτωση, υπογραμμίζεται η σημασία της μελέτης του συγκριτικού δικαίου και της έρευνας της ισοδυναμίας των νομικών όρων, προκειμένου οι αποδόσεις να είναι κατά το δυνατόν πιο εύστοχες και να μεταφέρουν με ακρίβεια το νόημα στη γλώσσα-στόχο και την κουλτούρα-στόχο. Ενδιαφέρον παρουσιάζει η άποψη του πρώην δικαστή του ΔΕΕ, Pierre Pescatore, ο οποίος αναφορικά με την ιδανική στρατηγική μετάφρασης της νομοθεσίας της ΕΕ υποστήριξε ότι το μεταφρασμένο κείμενο θα πρέπει να διαβάζεται σαν να είχε συνταχθεί εξ αρχής σε αυτή τη γλώσσα [ΓΣ] (στο Sarcevic, 2003: 321). Ως προς το είδος ισοδυναμίας που επιδιώκεται στην περίπτωση των νομικών κειμένων που εξετάζονται στο πλαίσιο της παρούσας εργασίας, αυτή είναι η λειτουργική, υπό το πρίσμα της θεωρίας του σκοπού (Reiss & Vermeer, 2014), λαμβάνοντας υπόψη την επιδιωκόμενη επικοινωνιακή λειτουργία του ΚΣ και δίνοντας έμφαση στη λειτουργική επάρκεια του μεταφράσματος. Επιπλέον, αξίζει να σημειωθεί ότι η νομική ισοδυναμία (Κριμπάς, 2015: 75), υπό την έννοια της επίτευξης ισοδύναμων έννομων συνεπειών στη μετάφραση, δεν βρίσκει εφαρμογή εν προκειμένω, καθώς ο σκοπός των μεταφρασμάτων της παρούσας εργασίας είναι πληροφοριακός, τα ΚΣ δεν έχουν ρυθμιστική ισχύ και δεν παράγουν έννομα αποτελέσματα. Η νομική ισοδυναμία μπορεί να εφαρμοστεί κυρίως στην περίπτωση δεσμευτικών αποφάσεων που προορίζονται για αναγνώριση σε δικαστήρια άλλης χώρας.

3. Τυπικά λάθη μηχανικής μετάφρασης

Η μετάφραση παρουσιάζει δυσκολίες όχι μόνο για τις μηχανές αλλά και για τους ανθρώπους-μεταφραστές, ακόμη περισσότερο για εκείνους που δεν διαθέτουν την κατάλληλη εξειδίκευση και γνώση σχετικά με το πεδίο και το είδος κειμένου που μεταφράζουν. Γι' αυτό και υπογραμμίζεται η ανάγκη για συνεχή βελτίωση και εξέλιξη, είτε πρόκειται για μηχανές είτε για ανθρώπους. Διαφορετικά, υφίσταται ο κίνδυνος να επαναλαμβάνονται διαρκώς τα ίδια λάθη (Kit & Wong, 2008: 305).

Τα χαρακτηριστικά των νομικών κειμένων που αναφέρονται παραπάνω αποτελούν όπως προαναφέρθηκε πηγές δυσκολίας για τη μηχανική μετάφραση οδηγώντας συχνά σε λάθη, στα οποία εφιστάται η προσοχή των μεταφραστών και τα οποία θα πρέπει να

εντοπίζονται και να διορθώνονται κατά το στάδιο της μετεπιμέλειας. Σύμφωνα με έρευνες που έχουν πραγματοποιηθεί μέχρι σήμερα σχετικά με την ποιότητα της νευρωνικής μηχανικής μετάφρασης γενικά, διαπιστώνεται ότι μπορεί να παράγει μεταφράσματα πιο κατανοητά και κυρίως με μεγαλύτερη ευχέρεια σε σύγκριση με το αποτέλεσμα των προγενέστερων μοντέλων στατιστικής μετάφρασης (Castilho et al., 2017a: 118, Forcada, 2017: 305, Toral & Sánchez-Cartagena, 2017: 1067, Van Brussel et al., 2018: 3800, Stasimioti et al., 2020: 7). Ωστόσο, υπολείπεται ακόμη ως προς την ακρίβεια απόδοσης του νοήματος από τη μια γλώσσα στην άλλη (Castilho et al., 2017b), με τα λάθη να είναι πολλές φορές δύσκολο να εντοπιστούν (Weismann, 2019: 124). Ομοίως, οι Koehn & Knowles (2017: 28), οι οποίοι στο άρθρο τους καταγράφουν ορισμένες αδυναμίες της νευρωνικής μηχανικής μετάφρασης, φαίνεται να συμφωνούν ως προς το ότι η ακρίβεια «θυσιάζεται» για χάρη της ευχέρειας και ενός πιο φυσικού αποτελέσματος. Επίσης, παρατηρείται ότι οι μακροσκελείς προτάσεις, οι οποίες συνηθίζονται στα νομικά κείμενα, αποτελούν αδυναμία για τα συστήματα νευρωνικής μηχανικής μετάφρασης. Τόσο οι Bentivogli et al. (2016: 265) όσο και οι Toral & Sánchez-Cartagena (2017: 1071) διαπιστώνουν ότι η μετάφραση μακροσκελών προτάσεων είναι χαμηλότερης ποιότητας, ενώ καλύτερα αποτελέσματα σημειώνονται όταν το κείμενο αποτελείται από σύντομες προτάσεις που επαναλαμβάνονται (Sosoni et al., 2022). Επιπλέον, χειρότερης ποιότητας είναι και οι αποδόσεις σε κείμενα εκτός του πεδίου στο οποίο έχει εκπαιδευτεί το σύστημα μηχανικής μετάφρασης (*out-of-domain*) (Koehn & Knowles, 2017: 28, Sosoni et al., 2022: 95), ιδίως μάλιστα όταν πρόκειται για γλώσσες χαμηλών πόρων, όπως η Ελληνική.

Λάθη στη μηχανική μετάφραση νομικών κειμένων ενδέχεται επίσης να προκύπτουν από την ορολογία και ειδικότερα από τη χρήση των λεγόμενων ημιτεχνικών όρων (Alcaraz & Hughes, 2002: 154-162) του εκάστοτε νομικού κειμένου, όρων δηλαδή που έχουν διαφορετική σημασία στην καθημερινή και την ειδική-νομική γλώσσα και μπορούν να ερμηνευθούν με διαφορετικούς τρόπους. Σύμφωνα με τον Killman (2014: 95), η συγκεκριμένη κατηγορία όρων εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από το συγκεκριμένο (*contextually sensitive*), ενώ το γεγονός ότι σε έναν όρο αποδίδεται νομική σημασία που σχετίζεται λίγο ή καθόλου με το αντικείμενο στο οποίο αναφέρεται ο όρος στην καθημερινή γλώσσα μπορεί σύμφωνα με τη Sarcevic (στο Κριμπάς, 2014: 245) να προκαλεί σύγχυση. Εδώ μπορεί να προστεθεί και το γεγονός ότι ένας όρος μπορεί να συναντάται σε περισσότερα από ένα θεματικά πεδία και να κατασημαίνει διαφορετική

έννοια σε καθένα από αυτά, ακόμη κι αν πρόκειται για υποπεδία ευρύτερου θεματικού πεδίου (π.χ. ενοχή) (Κριμπάς, 2014: 246). Τα στοιχεία αυτά συνιστούν ιδιαίτερες προκλήσεις για τα συστήματα μηχανικής μετάφρασης τα οποία δεν έχουν την ικανότητα να διακρίνουν τις λεπτές διαφορές μεταξύ των κλάδων δικαίου και της καθημερινής γλώσσας και κυρίως μεταξύ των νομικών συστημάτων διαφορετικών χωρών. Ως εκ τούτου, παρατηρούνται συχνά πιο ελεύθερες αποδόσεις με χρήση συνωνύμων που μπορεί να προέρχονται είτε από τη γενική είτε από την ειδική γλώσσα, σε περιπτώσεις όπου όμως απαιτείται αυστηρά ορολογική συνέπεια, βελτιωμένες αποδόσεις από άποψη ευχέρειας οι οποίες όμως δεν συνδέονται με το περιεχόμενο του ΚΠ ή δεν ταιριάζουν με το συγκεκριμένο (*hallucinations*) (Müller et al., 2020: 2), παραλείψεις, παρανοήσεις (Castilho et al., 2017b: 12), κατά λέξη αποδόσεις, πολύσημες λέξεις, λάθη σε μεταφράσεις τίτλων ή συντομογραφιών και λάθη σε λειτουργικές λέξεις (Vardaro et al., 2019: 25) και ενδοκειμενικές αναφορές. Συντακτικά και υφολογικά λάθη έχουν διαπιστωθεί σε επίπεδο μηχανικής μετάφρασης κειμένων της ΕΕ (Vardaro et al., 2019: 25). Ορισμένα από τα τυπικά λάθη της νευρωνικής μηχανικής μετάφρασης που εντοπίζονται σχετικά εύκολα αφορούν συνήθως τη διάκριση πεζών-κεφαλαίων, επαναλήψεις, παραλείψεις, προσθήκες, ορολογική ασυνέπεια ή λάθη σε αριθμούς (van Brussel et al., 2018), με αρκετά εξ αυτών να συναντώνται και στη νομική μηχανική μετάφραση που εξετάζουμε στην παρούσα εργασία.

4. Μεθοδολογία

Η παρούσα έρευνα αξιολογεί την ποιότητα της μηχανικής μετάφρασης δύο αποσπασμάτων κανονιστικών κειμένων που εμπίπτουν στο πεδίο του εταιρικού και εργατικού δικαίου του ΗΒ από τα αγγλικά στα ελληνικά. Το σύστημα μηχανικής μετάφρασης που χρησιμοποιήθηκε ήταν το eTranslation της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, το οποίο επιλέχθηκε ως το καταλληλότερο μεταξύ άλλων συστημάτων βάσει της μετρικής BLEU (βλ. ενότητα [4.3](#)). Ειδικότερα, μελετάται η ποιότητα της πλήρους μετεπιμέλειας των κειμένων όπως πραγματοποιήθηκε από τέσσερις έμπειρους μεταφραστές και καταγράφονται τα λάθη που εντοπίστηκαν βάσει της τυπολογίας λαθών MQM-DQF, καθώς και ο χρόνος που απαιτήθηκε για την ολοκλήρωση της εργασίας μετεπιμέλειας. Η έρευνα πλαισιώνεται από ερωτηματολόγια και συνεντεύξεις πριν από και μετά τη μετεπιμέλεια που βοηθούν στη διαμόρφωση των συμπερασμάτων.

4.1. Κείμενα-πηγή

Για τους σκοπούς της παρούσας έρευνας επιλέχθηκαν δύο αποσπάσματα κανονιστικών κειμένων στην αγγλική γλώσσα, έκτασης περίπου 500 λέξεων το καθένα. Πρόκειται για κείμενα που σύμφωνα με την εμπειρία μας είναι από τα πολύ συχνά μεταφρασμένα είδη στη νομική πρακτική. Το κείμενο 1 είναι απόσπασμα σύμβασης εργασίας του HB που αντλήθηκε από τον ιστότοπο *lawinsider*³, μια συνδρομητική βάση δεδομένων που καθιστά διαθέσιμα στο κοινό διάφορα είδη συμβάσεων και όρων. Ειδικότερα, το απόσπασμα που επιλέχθηκε για τους σκοπούς της έρευνας αναφέρεται στις διατάξεις καταγγελίας της σύμβασης. Το κείμενο 2, που επιλέχθηκε από την ιστοσελίδα του μητρώου εταιρειών του Ηνωμένου Βασιλείου (*Companies House*), είναι απόσπασμα καταστατικού εταιρείας δικαίου HB, και αφορά ειδικότερα την ενότητα των μερισμάτων. Είναι σαφές πως και τα δύο απευθύνονται σε εξειδικευμένο κοινό και σκοπός τους είναι στη μεν πρώτη περίπτωση η ρύθμιση της σχέσης εργοδότη – εργαζομένου, στη δε δεύτερη η ρύθμιση της λειτουργίας της εταιρείας. Η επιλογή και των δύο αποσπασμάτων έγινε με κριτήριο τη νοηματική τους αυτοτέλεια λαμβάνοντας υπόψη τον περιορισμό της έκτασης, προκειμένου οι μετεπιμελητές να έχουν όσο το δυνατόν καλύτερη και σαφέστερη εικόνα του δείγματος που θα επεξεργαστούν.

Και τα δύο πρωτότυπα κείμενα είναι ιδιωτικά νομικά κείμενα (Cao, 2007: 10) και με βάση τη λειτουργία τους στη ΓΣ συγκαταλέγονται στα (κυρίως) ρυθμιστικά/κανονιστικά κείμενα (*primarily prescriptive/normative*) (Sarcevic, 2003: 322, Cao, 2007: 8-9, Kelsen στο Κριμπάς, 2014: 43), διότι δημιουργούν δικαιώματα και υποχρεώσεις. Εντούτοις, οι μεταφράσεις τους στα ελληνικά για τους σκοπούς της παρούσας εργασίας δεν έχουν κανονιστικό χαρακτήρα. Όπως άλλωστε επισημαίνει η Cao (2007: 10), είναι μεν πολύ σημαντικό ο μεταφραστής να εξακριβώνει τη νομική λειτουργία και τον επικοινωνιακό σκοπό του πρωτότυπου κειμένου και του ΚΣ, ωστόσο ο επικοινωνιακός σκοπός και η νομική λειτουργία ενδέχεται να είναι διαφορετικά στο ΚΣ.

Ειδικότερα, υπό το πρίσμα της επικοινωνιακής της λειτουργίας η νομική μετάφραση μπορεί να διακριθεί σύμφωνα με την Cao (2007: 10-12) σε τρεις κατηγορίες με γνώμονα τον σκοπό της. Πρώτον, μπορεί να έχει κανονιστικό περιεχόμενο. Πρόκειται για την περίπτωση νομικών κειμένων σε δίγλωσσες ή πολύγλωσσες έννομες τάξεις τα οποία

³ <https://www.lawinsider.com/> (τελευταία πρόσβαση: 19/2/23)

έχουν την ίδια νομική ισχύ. Δεύτερον, η μετάφραση νομικών κειμένων, όπως νομοθετημάτων, δικαστικών αποφάσεων κ.λπ., μπορεί να εκπονείται για σκοπούς πληροφόρησης. Στην περίπτωση αυτή, τα εν λόγω νομικά έγγραφα μεταφράζονται με σκοπό την ενημέρωση του κοινού-στόχου και η μετάφραση δεν συνιστά νομικά δεσμευτικό κείμενο. Έννομα αποτελέσματα παράγει μόνο το πρωτότυπο έγγραφο. Τέλος, η νομική μετάφραση μπορεί να χρησιμοποιείται σε γενικό νομικό ή δικαστικό πλαίσιο. Και σε αυτήν την περίπτωση έχει ενημερωτικό χαρακτήρα, είναι κυρίως περιγραφική και μπορεί να χρησιμοποιηθεί σε δικαστικές διαδικασίες στο πλαίσιο υποβολής αποδεικτικών στοιχείων. Με βάση την ανωτέρω διάκριση, οι μεταφράσεις των κειμένων της παρούσας εργασίας εμπίπτουν στην τρίτη κατηγορία, έχουν περιγραφική λειτουργία και μπορούν να χρησιμοποιηθούν για γενικούς νομικούς ή δικαστικούς σκοπούς, προκειμένου π.χ. να κατατεθούν σε δικαστήριο ή να υποβληθούν σε δημόσιες υπηρεσίες. Κατά την Cao (2007: 12) τα εν λόγω μεταφρασμένα κείμενα μπορούν να παράγουν έννομα αποτελέσματα εξαιτίας της χρήσης τους στη νομική διαδικασία.

Οι κλάδοι δικαίου στους οποίους εμπίπτουν τα κείμενά μας είναι το εργατικό και το εταιρικό δίκαιο αντίστοιχα, το οποίο αποτελεί υποκλάδο του εμπορικού δικαίου. Οι οποιεσδήποτε δυσκολίες κατά τη μετάφρασή τους απορρέουν πρωτίστως από τα διαφορετικά χαρακτηριστικά των δύο νομικών συστημάτων, του αγγλοσαξωνικού (ΓΠ) και του ηπειρωτικού δικαίου (ΓΣ).

Στην ουσία πρόκειται για ιδιαίτερα απαιτητικά κείμενα, αφενός επειδή ως κανονιστικά κείμενα έχουν υψηλό βαθμό εξειδίκευσης αφετέρου επειδή υπάγονται σε διαφορετικό νομικό σύστημα από το ελληνικό. Για τους σκοπούς της εργασίας κρίθηκε σημαντικό να υπολογιστεί ο βαθμός αναγνωσιμότητας των κειμένων, δηλαδή η ευκολία ή δυσκολία με την οποία ένα κείμενο μπορεί να διαβαστεί και να γίνει κατανοητό από τους αναγνώστες, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι έχουν συγκρίσιμα αποτελέσματα. Γι' αυτό χρησιμοποιήθηκε το πρόγραμμα υπολογισμού που διατίθεται δωρεάν στην ιστοσελίδα <https://www.readabilityformulas.com/>. Η εν λόγω ιστοσελίδα χρησιμοποιώντας διάφορους αλγόριθμους και μεταβλητές παρέχει δωρεάν μετρήσεις με βάση τον αριθμό των συλλαβών, των λέξεων και το μήκος των προτάσεων, στοιχεία τα οποία αποτυπώνουν τις συντακτικές και σημασιολογικές δυσκολίες ενός κειμένου. Στην προκειμένη περίπτωση, όπως προκύπτει από τον υπολογισμό με βάση τους δείκτες

Flesch Reading Ease, *Gunning Fog* και *Flesch – Kincaid*⁴, ο βαθμός αναγνωσιμότητας και των δύο κειμένων είναι πράγματι συγκρίσιμος (Μ.Ο. 25 για το κείμενο 1 και 23 για το κείμενο 2), τα κείμενα κατατάσσονται στα πολύ δύσκολα και απευθύνονται σε αποφοίτους πανεπιστημιακής εκπαίδευσης. Επομένως, βάσει του βαθμού δυσκολίας τους τα αποτελέσματα της μηχανικής μετάφρασης αναμένεται να εμφανίσουν λάθη.

4.2. eTranslation και αποτελέσματα MM

Για τη μηχανική μετάφραση των κειμένων της έρευνας χρησιμοποιήθηκε το σύστημα eTranslation⁵ με την επιλογή της γενικής γλώσσας (*general text*)⁶. Το αποτέλεσμα της μηχανικής μετάφρασης λήφθηκε τον Οκτώβριο του 2022. Το σύστημα αυτό αναπτύχθηκε από τη Γενική Διεύθυνση Μετάφρασης (ΓΔΜ) της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και ξεκίνησε να χρησιμοποιείται το 2017 (Macken et al., 2020) αντικαθιστώντας σταδιακά το προγενέστερο σύστημα στατιστικής μετάφρασης που χρησιμοποιούνταν ήδη από τη ΓΔΜ από το 2013 (MT@EC) και ακολουθώντας έτσι τη μετάβαση του κλάδου στην εποχή της νευρωνικής μηχανικής μετάφρασης. Τα συστήματα νευρωνικής μηχανικής μετάφρασης αποτελούν άλλωστε την τελευταία λέξη της τεχνολογίας (*state-of-the-art*). Το eTranslation έχει εκπαιδευτεί με τη βοήθεια της κεντρικής μεταφραστικής μνήμης της ΕΕ, Euramis, ένα σώμα κειμένων που περιέχει πάνω από 1 δισεκατομμύριο προτάσεις στις 24 επίσημες γλώσσες της ΕΕ, οι οποίες έχουν παραχθεί από επαγγελματίες μεταφραστές των οργάνων της ΕΕ τις τελευταίες δεκαετίες⁷. Πρόκειται για ένα αρχείο υψηλής ποιότητας μεταφράσεων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, το οποίο είναι ένα από τα μεγαλύτερα στον κόσμο και περιέχει εξειδικευμένα νομοθετικά κείμενα της ΕΕ. Άλλωστε, όπως επισημαίνουν οι Killman et al. (2022: 58), ο μεγαλύτερος όγκος των δεδομένων τα οποία χρησιμοποιούνται για την εκπαίδευση συστημάτων που βασίζονται σε δεδομένα (*data-driven*), όπως είναι τα νευρωνικά συστήματα, προέρχεται από

⁴ <https://www.readabilityformulas.com/> (τελευταία πρόσβαση: 19/2/23)

⁵ <https://webgate.ec.europa.eu/etranslation/translateTextSnippet.html> (τελευταία πρόσβαση: 19/2/23)

⁶ Πρόκειται για την επιλογή τομέα που θεωρείται πιο κατάλληλος ανάλογα με το επιδιωκόμενο ύψος της γλώσσας, το αντικείμενο του εγγράφου ή τον φορέα για τον οποίο προορίζονται. Για παράδειγμα, ο τομέας «General Text» (Γενικό κείμενο) είναι ο καλύτερος για έγγραφα όπως ειδησεογραφικά άρθρα ή γενικές επιστολές ανεπίσημου χαρακτήρα, ενώ ο τομέας «EU Formal Language» (Επίσημη γλώσσα της ΕΕ) δημιουργήθηκε με βάση το ιστορικό της ΓΔ Μετάφρασης της Επιτροπής και άλλες μεταφράσεις της ΕΕ. Καλύπτει τη νομική, επίσημη γλώσσα για θέματα της ΕΕ. <https://webgate.ec.europa.eu/etranslation/help.html> (τελευταία πρόσβαση: 19/2/23)

⁷ <https://ec.europa.eu/cefdigital/wiki/pages/viewpage.action?pageId=82773043> (τελευταία πρόσβαση: 19/2/23)

οργανισμούς όπως η Ευρωπαϊκή Ένωση ή τα Ηνωμένα Έθνη που παράγουν περιεχόμενο που σχετίζεται με το δίκαιο και τη δικαιοσύνη. Επειδή λοιπόν το συγκεκριμένο σύστημα είναι το μόνο στοχευμένα εκπαιδευμένο σε νομικά κείμενα, παρουσίασε σχετικά καλύτερη βαθμολογία BLEU και TER συγκριτικά με τα μεταφράσματα άλλων συστημάτων μηχανικής μετάφρασης που διατίθενται επίσης δωρεάν (π.χ. Google Translate, DeepL, Systran) και γι' αυτό επιλέχθηκε για τους σκοπούς της παρούσας έρευνας. Είναι εύκολο στη χρήση και δωρεάν στο κοινό, με την προϋπόθεση οι χρήστες του να δημιουργήσουν έναν λογαριασμό για να συνδεθούν και να ανήκουν σε μία από τις ακόλουθες κατηγορίες: ευρωπαϊκές δημόσιες διοικήσεις, δημόσιες αρχές, μικρομεσαίες επιχειρήσεις και πανεπιστημιακά ιδρύματα των κρατών μελών⁸. Μπορεί ακόμη να χρησιμοποιηθεί στο πλαίσιο του προγράμματος «Ψηφιακή Ευρώπη». Επιπρόσθετα, το eTranslation εγγυάται την εμπιστευτικότητα και την ασφάλεια των δεδομένων, χαρακτηριστικό που το διακρίνει από άλλα δωρεάν συστήματα αυτόματης μετάφρασης και είναι υψίστης σημασίας για την περίπτωση των νομικών κειμένων. Όλα τα κείμενα διαγράφονται εντός 24 ωρών, εκτός εάν ζητηθεί από τον χρήστη να διαγραφούν τα κείμενα αμέσως μετά την επεξεργασία της αίτησης, και δεν κοινοποιούνται σε τρίτα μέρη.

4.3. Αυτόματη αξιολόγηση

Η αξιολόγηση της ποιότητας των μηχανικών μεταφράσεων μπορεί να είναι αυτόματη ή ανθρώπινη. Η αυτόματη αξιολόγηση του προϊόντος της μηχανικής μετάφρασης επιτελείται μέσω συστημάτων στα οποία ο ανθρώπινος παράγοντας δεν επεμβαίνει στην αξιολόγηση καθαυτή. Εν προκειμένω χρησιμοποιήθηκε η πλατφόρμα MutNMT⁹ για τον υπολογισμό της μετρικής αυτόματης αξιολόγησης BLEU (Bilingual Evaluation Understudy), προκειμένου να κριθεί αν το αποτέλεσμα είναι κατάλληλο και πρόσφορο για μετεπιμέλεια. Η μετρική BLEU είναι μια γρήγορη και οικονομική μέθοδος αυτόματης αξιολόγησης μηχανικής μετάφρασης (Papineni et al., 2002) που βασίζεται στην αρχή της ομοιότητας. Σύμφωνα με την εν λόγω μετρική, η μηχανική μετάφραση συγκρίνεται με μία ή και περισσότερες μεταφράσεις που έχουν εκπονηθεί από επαγγελματία μεταφραστή (μετάφραση αναφοράς) υπολογίζοντας τον αριθμό και τη σειρά των λέξεων (n-

⁸ https://ec.europa.eu/info/resources-partners/machine-translation-public-administrations-ettranslation_el (τελευταία πρόσβαση: 19/2/23)

⁹ <https://ntradumatica.uab.cat/evaluate/> (τελευταία πρόσβαση: 19/2/23)

γραμμαμάτων) που είναι κοινές και στα δύο κείμενα, και αξιολογείται με γνώμονα την ομοιότητά της με τη μετάφραση αναφοράς. Η κλίμακα της βαθμολογίας κυμαίνεται από 0 έως 100, με τιμές μικρότερες του 15 να αναφέρονται σε μη ικανοποιητικό αποτέλεσμα βάσει του οποίου δεν συνιστάται η μετεπιμέλεια, τιμές μεγαλύτερες του 30 να αναφέρονται σε κατανοητές μεταφράσεις, ενώ τιμές μεγαλύτερες του 50 σε ορθές μεταφράσεις στις οποίες απαιτείται πολύ λιγότερη μετεπιμέλεια για την επίτευξη ενός αποτελέσματος έτοιμου προς δημοσίευση (Lavie, 2011). Όσο υψηλότερη είναι η βαθμολογία τόσο καλύτερη είναι η μηχανική μετάφραση (Parineni et al., 2002), διότι η ομοιότητα μεταξύ των δύο κειμένων υπό σύγκριση είναι μεγάλη και άρα η απαιτούμενη μετεπιμέλεια λιγότερη.

Αξίζει να σημειωθεί όμως ότι η μετρική αυτή δεν είναι απόλυτα αντικειμενική, αφού δεν υπάρχει μία μόνο σωστή μετάφραση και η ανθρώπινη μετάφραση αναφοράς είναι επίσης υποκειμενική. Επιπλέον, η αξιολόγηση γίνεται μέσω εντοπισμού όμοιων ν-γραμμάτων και πιο συγκεκριμένα της ίδιας ακριβώς μορφής της κάθε λέξης, χωρίς χρήση συνωνύμων ή λημματοποίηση, εκτός αυτών που υπάρχουν στις μεταφράσεις αναφοράς (Lavie, 2011), ενώ κατά τον εντοπισμό των αλλαγών δεν συνυπολογίζεται η σοβαρότητα του κάθε λάθους ή της αλλαγής (Vieira et al., 2020: 1524). Παρ' όλα αυτά χρειαζόμαστε ένα σημείο αναφοράς ως μέτρο σύγκρισης, καθώς χωρίς αυτό δεν είναι δυνατή η ποσοτικοποίηση της ποιότητας της μηχανικής μετάφρασης και η ανθρώπινη αξιολόγηση μόνο ενέχει τον κίνδυνο μεροληψίας (Kit & Wong, 2008: 307).

Στην περίπτωση μας η μετάφραση αναφοράς που χρησιμοποιήθηκε για τον υπολογισμό της βαθμολογίας BLEU εκπονήθηκε από την ίδια τη γράφουσα. Η ανάλυση έδειξε ότι τα προϊόντα της μηχανικής μετάφρασης του eTranslation είναι σχετικά συγκρίσιμα, δηλαδή 34,9 για το κείμενο 1 και 39,1 για το κείμενο 2. Αυτό σημαίνει ότι το αποτέλεσμα των μηχανικών μεταφράσεων εν προκειμένω είναι μεν αποδεκτό, αλλά σχετικά χαμηλό, κάτι το οποίο όμως είναι αναμενόμενο δεδομένου του βαθμού δυσκολίας και του εξειδικευμένου χαρακτήρα των κειμένων. Ωστόσο, οι μηχανικές μεταφράσεις θεωρούνται στη συγκεκριμένη περίπτωση κατάλληλες για μετεπιμέλεια, αν και αναμένεται να απαιτηθούν αρκετές διορθώσεις προκειμένου το τελικό κείμενο να είναι έτοιμο προς δημοσίευση. Αυτό επιβεβαιώνεται και από την αυτόματη μετρική TER (Translation Edit Rate) βάσει της οποίας υπολογίζεται ο αριθμός των ενεργειών διόρθωσης (προσθήκες, διαγραφές, αντικαταστάσεις) που απαιτούνται προκειμένου το μηχανικό μετάφρασμα να συμπίπτει με τη μετάφραση αναφοράς (Snover, M. et al.,

2006). Όσο μικρότερος είναι ο δείκτης TER τόσο καλύτερη είναι η μηχανική μετάφραση. Το αποτέλεσμα στην προκειμένη περίπτωση είναι αρκετά υψηλό, 55,57 για το κείμενο 1 και 57,37 για το κείμενο 2.

4.4. Συμμετέχοντες

Η μετεπιμέλεια των μηχανικά μεταφρασμένων κειμένων πραγματοποιήθηκε από τέσσερις επαγγελματίες νομικούς μεταφραστές, οι οποίοι δέχθηκαν να συμμετάσχουν στην παρούσα έρευνα κατόπιν πρόσκλησης¹⁰. Υπήρξε σχετική ενημέρωση αναφορικά με το αντικείμενο και τους σκοπούς της έρευνας, καθώς και ότι τα αποτελέσματα πρόκειται να παρουσιαστούν και να δημοσιευτούν σε συνέδριο. Η συμμετοχή τους ήταν εθελοντική και δεν έλαβαν κάποια αμοιβή, ενώ όλοι επέδειξαν μεγάλο ενδιαφέρον και προθυμία να συμβάλουν με αυτόν τον τρόπο στο ερευνητικό έργο. Αρχικά, τους ζητήθηκε να απαντήσουν σε ένα ερωτηματολόγιο (βλ. ενότητα [4.5](#) παρακάτω), σύμφωνα με τα αποτελέσματα του οποίου προκύπτουν τα παρακάτω. Και οι τέσσερις είναι έμπειροι νομικοί μεταφραστές με εμπειρία περίπου 10-15 ετών στη μετάφραση νομικών κειμένων. Ως προς το εκπαιδευτικό τους υπόβαθρο, είναι αξιοσημείωτο ότι οι τρεις μεταφραστές (Α, Γ, Δ) έχουν πτυχίο μετάφρασης, με τον Μεταφραστή Γ να κατέχει και πτυχίο νομικής και τον Μεταφραστή Δ να κατέχει επίσης πτυχίο στη Διοίκηση Τουριστικών Επιχειρήσεων, ενώ ο Μεταφραστής Β έχει πτυχίο και μεταπτυχιακό στη Νομική. Οι τρεις από τους τέσσερις εργάζονται ως ελεύθεροι επαγγελματίες μεταφραστές, ενώ ο τέταρτος ως εσωτερικός μεταφραστής. Οι γλώσσες εργασίας τους ποικίλλουν, με τα αγγλικά να αποτελούν μία από αυτές, ενώ όλοι μεταφράζουν κατά βάση προς τη μητρική τους γλώσσα που είναι τα ελληνικά. Οι τρεις από τους τέσσερις μεταφραστές είναι γυναίκες και ένας είναι άνδρας¹¹, και όλοι ανήκουν στην ηλικιακή ομάδα 35-44. Ως προς το είδος των νομικών κειμένων που μεταφράζουν, σε αυτά συγκαταλέγονται εταιρικά έγγραφα, πιστοποιητικά, συμβόλαια, συμβάσεις, νομολογία και δικόγραφα. Επιπλέον, ο Μεταφραστής Γ, ο οποίος διαθέτει μεγαλύτερη εμπειρία (15-20 έτη), μεταφράζει και κείμενα της ΕΕ (προδικαστικές παραπομπές, γνώμες του Γενικού Εισαγγελέα της ΕΕ).

¹⁰ Όλοι οι συμμετέχοντες υπέγραψαν έντυπο συγκατάθεσης και όλα τα δεδομένα που αποθηκεύτηκαν ήταν πλήρως ανωνυμοποιημένα σύμφωνα με τον Νόμο 2472/97, όπως τροποποιήθηκε με τους Νόμους 3783/2009, 3917/2011 και 4070/2012.

¹¹ Στην παρούσα εργασία θα χρησιμοποιείται το αρσενικό γένος για να δηλώσει και τα δύο γένη προς αποφυγή τυχόν ταυτοποίησης.

Από τα εργαλεία μηχανικής μετάφρασης που διατίθενται δωρεάν αυτό που έχει χρησιμοποιηθεί και από τους τέσσερις μεταφραστές είναι το DeepL, ακολουθούμενο από το Google Translate (75%), ενώ ο Μεταφραστής Γ είναι ο μοναδικός που έχει χρησιμοποιήσει και το eTranslation και διαθέτει πάνω από 5 χρόνια εμπειρία στη μετεπιμέλεια, χωρίς ωστόσο να έχει λάβει κάποια εκπαίδευση.

Δεδομένου ότι οι περισσότεροι μεταφραστές (πλην του Γ) δεν έχουν ενσωματώσει τη μηχανική μετάφραση στη μεταφραστική πράξη και δεν είναι ιδιαίτερα εξοικειωμένοι με τη διαδικασία της μετεπιμέλειας -ενδεχομένως λόγω και του πεδίου εξειδίκευσής τους- παρουσιάζονται επιφυλακτικοί, εύρημα που προκύπτει και από την έρευνα των Gaspari et al. (2014: 70), αναγνωρίζουν όμως τα οφέλη που μπορεί να παρέχει στη ροή εργασίας. Ως προς τη μετεπιμέλεια, οι μεταφραστές συμφωνούν ότι είναι απαραίτητη και βοηθά στη βελτίωση της ποιότητας της μηχανικής μετάφρασης, ενώ υπογραμμίζεται η ανάγκη ο μεταφραστής που αναλαμβάνει τη μετεπιμέλεια να είναι αρκετά έμπειρος ώστε να αποφεύγει τυχόν λάθη. Ακόμη, στις απαντήσεις επισημαίνεται ότι η ποιότητα της μηχανικής μετάφρασης εξαρτάται από το γλωσσικό ζεύγος, το είδος του κειμένου, καθώς και το σύστημα μηχανικής μετάφρασης. Ενδιαφέρον παρουσιάζει επίσης η άποψη ότι η μετεπιμέλεια μπορεί ανάλογα με το είδος του κειμένου και την ποιότητα της μηχανικής μετάφρασης να είναι από μονότονη, αλλά γρήγορη έως εκνευριστική και «μάταιη».

	Εκπαιδευτικό Υπόβαθρο	Εμπειρία στη νομική μετάφραση
Μεταφραστής Α	Πτυχίο στη Μετάφραση Μεταπτυχιακό στις Διεθνείς & Ευρωπαϊκές Σπουδές	10-15 έτη
Μεταφραστής Β	Πτυχίο στη Νομική Μεταπτυχιακό στη Νομική	10-15 έτη
Μεταφραστής Γ	Πτυχίο στη Νομική Πτυχίο στη Μετάφραση Μεταπτυχιακό στο Ευρωπαϊκό Δίκαιο	15-20 έτη
Μεταφραστής Δ	Πτυχίο στη Διοίκηση Τουριστικών Επιχειρήσεων Πτυχίο στη Μετάφραση Μεταπτυχιακό στη Μετάφραση και τη Διερμηνεία	10-15 έτη

Πίνακας 1. Εκπαιδευτικό υπόβαθρο – Εμπειρία μεταφραστών

Και οι τέσσερις μεταφραστές μετεπιμελήθηκαν και τα δύο κείμενα. Δεδομένου ότι οι περισσότεροι εξ αυτών δεν ήταν εξοικειωμένοι με τη διαδικασία της μετεπιμέλειας στην πράξη, έλαβαν μια σύντομη εκπαίδευση προτού ξεκινήσουν τη σχετική εργασία. Πιο συγκεκριμένα, η εν λόγω εκπαίδευση πραγματοποιήθηκε εξ αποστάσεως, τηλεφωνικά, με τον κάθε μεταφραστή ξεχωριστά και είχε διάρκεια περίπου μισή ώρα.

Παρουσιάστηκαν σε θεωρητικό επίπεδο τα ζητήματα της μηχανικής μετάφρασης και μετεπιμέλειας, επεξηγήθηκε ο τρόπος λειτουργίας της νευρωνικής μηχανικής μετάφρασης, επισημάνθηκαν ορισμένες αδυναμίες και επαναλαμβανόμενα λάθη και τέλος, παρουσιάστηκε η διαδικασία της πλήρους μετεπιμέλειας και οι οδηγίες με σκοπό τη δημοσίευση των κειμένων. Ταυτόχρονα, τους στάλθηκε ένα email με τις οδηγίες για πλήρη μετεπιμέλεια τις οποίες παροτρύνθηκαν να ακολουθήσουν πιστά. Οι οδηγίες αυτές βασίστηκαν στη συγκριτική μελέτη των οδηγιών για την πλήρη μετεπιμέλεια¹² από τους Hu & Cadwell (2016), όπως προτάθηκαν από το TAUS (Translation Automation Users Society) (Massardo et al., 2016). Συγκεκριμένα, οι μεταφραστές κλήθηκαν σύμφωνα με τις οδηγίες να διατηρήσουν το εξαγόμενο από τη μηχανή μετάφρασμα στον μεγαλύτερο δυνατό βαθμό, να αποφύγουν τις προτιμησιακές και υφολογικές αλλαγές, να διασφαλίσουν την ακριβή και ορθή μεταφορά του νοήματος, να διορθώσουν τυχόν παραλείψεις και/ή προσθήκες, παρανοήσεις, ορθογραφικά, τυπογραφικά και γραμματικά λάθη, λανθασμένη ορολογία ή ασυνέπειες στη χρήση ορολογίας, λάθη στη στίξη, στη μορφοποίηση και στο ύφος (Stasimioti & Sosoni, 2020: 115).

Στη συνέχεια, στάλθηκαν μέσω email τα δύο πρωτότυπα αγγλικά κείμενα, καθώς και οι μηχανικές μεταφράσεις τους στα ελληνικά προς μετεπιμέλεια. Δεν χρησιμοποιήθηκε κάποιο εργαλείο υποβοήθησης της μετάφρασης (*CAT tool*) ή άλλη μεταφραστική μνήμη, προκειμένου να αξιολογηθεί αντικειμενικά το αποτέλεσμα και ο χρόνος που αφιέρωσαν, καθώς δεν θα ήταν δυνατή η χρήση από όλους μίας κοινής μεταφραστικής μνήμης. Το γεγονός αυτό συνιστά έναν σημαντικό περιορισμό της έρευνας, διότι σε πραγματικές συνθήκες αγοράς η μηχανική μετάφραση ενσωματώνεται στη ροή της εργασίας τους και στο λογισμικό που χρησιμοποιούν. Τους ζητήθηκε επομένως για τους σκοπούς της έρευνας να πραγματοποιήσουν οποιεσδήποτε αλλαγές στα αρχεία word ενεργοποιώντας τη λειτουργία παρακολούθησης αλλαγών, καθώς και να καταγράψουν τον χρόνο που αφιέρωσαν για κάθε κείμενο μέσω του εργαλείου Clockify¹³ και να αποστείλουν στη συνέχεια μέσω email τα μετεπιμελημένα κείμενα μαζί με το αρχείο καταγραφής χρόνου εντός 10 ημερών.

¹² Ο όρος αποτελεί μετάφραση του αγγλικού όρου full post-editing (TAUS, 2006). Στα αγγλικά χρησιμοποιούνται επίσης οι όροι conventional post-editing (O'Brien, 2010) ή heavy post-editing (Hu & Cadwell, 2016).

¹³ <https://clockify.me/> (τελευταία πρόσβαση: 19/2/23)

4.5. Ερωτηματολόγια – Συνεντεύξεις

Πριν από την εργασία της μετεπιμέλειας ζητήθηκε από τους μεταφραστές να απαντήσουν σε ένα ερωτηματολόγιο μέσω Google Form (βλ. [Παράρτημα Α](#)), το οποίο περιλάμβανε συνολικά 23 ερωτήσεις (15 ερωτήσεις κλειστού τύπου και 8 ανοιχτού τύπου) σχετικά με δημογραφικά στοιχεία, την επαγγελματική εμπειρία στη μετάφραση γενικά και στη νομική μετάφραση ειδικότερα, τη χρήση εργαλείων CAT και μηχανικής μετάφρασης, καθώς και σχετικά με την άποψη των μεταφραστών για τη μηχανική μετάφραση και τη μετεπιμέλεια. Το ερωτηματολόγιο περιλαμβάνεται στο Παράρτημα Α της παρούσας και τα αποτελέσματά του παρουσιάζονται στην ενότητα [4.4](#) ανωτέρω.

Λίγο μετά την ολοκλήρωση της εργασίας μετεπιμέλειας ακολούθησε μία σύντομη συνέντευξη με τον κάθε μεταφραστή προκειμένου να καταγραφούν η εμπειρία και οι παρατηρήσεις τους σχετικά με τη συγκεκριμένη εργασία, αλλά και η γενικότερη στάση τους απέναντι στη μηχανική μετάφραση και μετεπιμέλεια κανονιστικών κειμένων.

4.5.1. Συνέντευξη μεταφραστών μετά την εργασία σχετικά με την εμπειρία τους από τη μετεπιμέλεια

Στη συνέντευξη που πραγματοποιήθηκε λίγο μετά την ολοκλήρωση της εργασίας μετεπιμέλειας των δύο κειμένων, και οι τέσσερις μεταφραστές ανέφεραν ότι αντιμετώπισαν με σκεπτικισμό και επιφυλακτικότητα τα αποτελέσματα της μηχανικής μετάφρασης και εξέφρασαν τη γενική δυσaráσκειά τους, ιδίως ως προς το αποτέλεσμα του κειμένου 2 (Καταστατικό). Ο Μεταφραστής Α διαπίστωσε ότι το σύστημα μηχανικής μετάφρασης ακολουθεί πιστά τη δομή του πρωτοτύπου αντιστοιχίζοντας τους όρους της πρότασης έναν προς έναν, με αποτέλεσμα να μην μπορεί να διακρίνει και να αποφεύγει τον πλεονασμό όπου υπάρχει. Το σύστημα μετάφρασης δεν μπορεί να προβεί σε κριτικού τύπου αλλαγές. Στο ίδιο πλαίσιο, ο Μεταφραστής Δ τόνισε ότι υπήρχαν θέματα έκφρασης, υφολογικά προβλήματα, αλλά και λάθη ουσίας, τα οποία απορρέουν από το διαφορετικό σύστημα δικαίου (HB) που διέπει τα πρωτότυπα κείμενα και την αδυναμία του εκάστοτε συστήματος μηχανικής μετάφρασης να αναγνωρίσει και να αντιληφθεί τις λεπτές αποχρώσεις και διαφορές των όρων, καθώς και να τις αποτυπώσει στη μετάφραση (π.χ. *shareholders' resolution – directors' decision*). Σε κάθε περίπτωση, παρά τις αλλαγές κρίνει ότι το αποτέλεσμα δεν είναι εξίσου ποιοτικό με την ανθρώπινη

μετάφραση. Επιπλέον, δύο από τους μεταφραστές (Β, Γ) παρατήρησαν ότι οι αποδόσεις της μηχανικής μετάφρασης του καταστατικού προσομοιάζαν σε διατύπωση που συναντάται σε κείμενα κυπριακού δικαίου, πιθανότατα λόγω της συγγένειας μεταξύ των νομικών συστημάτων. Γενικά, επισημάνθηκε από τρεις μεταφραστές ότι οι διαφορές μεταξύ των δικαιικών συστημάτων που ισχύουν στο ΗΒ και την Ελλάδα είναι μια από τις βασικές αιτίες για τις μη επιτυχημένες αποδόσεις του συστήματος μηχανικής μετάφρασης στα συγκεκριμένα κειμενικά είδη και ως εκ τούτου απαιτούνταν οι σχετικές προσαρμογές.

Επιπλέον, οι Μεταφραστές Α και Δ ανέφεραν ότι πρέπει να είναι κανείς πολύ προσεκτικός και συγκεντρωμένος κατά τη μετεπιμέλεια, προκειμένου να εντοπίσει και να μην παραβλέψει τυχόν λάθη τα οποία δεν είναι πάντα ορατά εξ αρχής. Η άποψη αυτή ως προς τη δυσκολία εντοπισμού λαθών στα αποτελέσματα συστημάτων νευρωνικής μηχανικής μετάφρασης διαπιστώνεται και στην έρευνα των Castilho et al. (2017b: 11) για τη συγκριτική αξιολόγηση στατιστικής μηχανικής μετάφρασης βασισμένης σε φράσεις και νευρωνικής μηχανικής μετάφρασης, και των Vardaro et al. (2019). Επιπλέον, υπογραμμίστηκε η διαφορά μεταξύ μετεπιμέλειας μηχανικά μεταφρασμένου κειμένου και επιμέλειας ανθρώπινων μεταφράσεων στις οποίες ξέρει κανείς τι είδους λάθη αναμένει και πού πρέπει να εστιάσει.

Δύο από τους Μεταφραστές (Γ, Δ) υποστήριζαν ότι οι μηχανικές μεταφράσεις δεν ήταν βοηθητικές και ως εκ τούτου χρειάστηκαν περισσότερο χρόνο για τη μετεπιμέλεια των εν λόγω κειμένων σε σχέση με τον χρόνο που θα δαπανούσαν για να μεταφράσουν από το μηδέν οι ίδιοι τα κείμενα. Συγκεκριμένα ως προς το κείμενο 2, ο Μεταφραστής Γ ανέφερε ότι θα χρειαζόταν τον ίδιο χρόνο για μετάφραση από το μηδέν, καθώς δεν εμπίπτει στον τομέα εξειδίκευσής του και συνήθως προβαίνει σε τοπικοποίηση τέτοιου είδους κειμένων βάσει του ελληνικού δικαίου ή σε αποσπασματική μετάφραση. Ο Μεταφραστής Α ανέφερε ότι ενδεχομένως να χρειαζόταν λίγο παραπάνω χρόνο για μετάφραση από το μηδέν, και λιγότερο χρόνο για μετάφραση με τη βοήθεια CAT tool. Σε κάθε περίπτωση ο χρόνος που απαιτείται σχετίζεται με την εμπειρία του μεταφραστή τόσο στη μετεπιμέλεια όσο και στα συγκεκριμένα είδη κειμένων. Ο Μεταφραστής Β ανέφερε ότι επέδειξε μεγάλη αυτοσυγκράτηση ως προς τις αλλαγές που πραγματοποίησε στα κείμενα, υπογραμμίζοντας ωστόσο ότι αν μετέφραζε ο ίδιος τα κείμενα εξ αρχής θα το έκανε υπό το πρίσμα του Έλληνα νομικού και σύμφωνα με τον τρόπο έκφρασης στην

ελληνική γλώσσα, ακολουθώντας πιο αυστηρό ύφος, με χρήση ουσιαστικοποιημένου λόγου και με λιγότερα ρήματα.

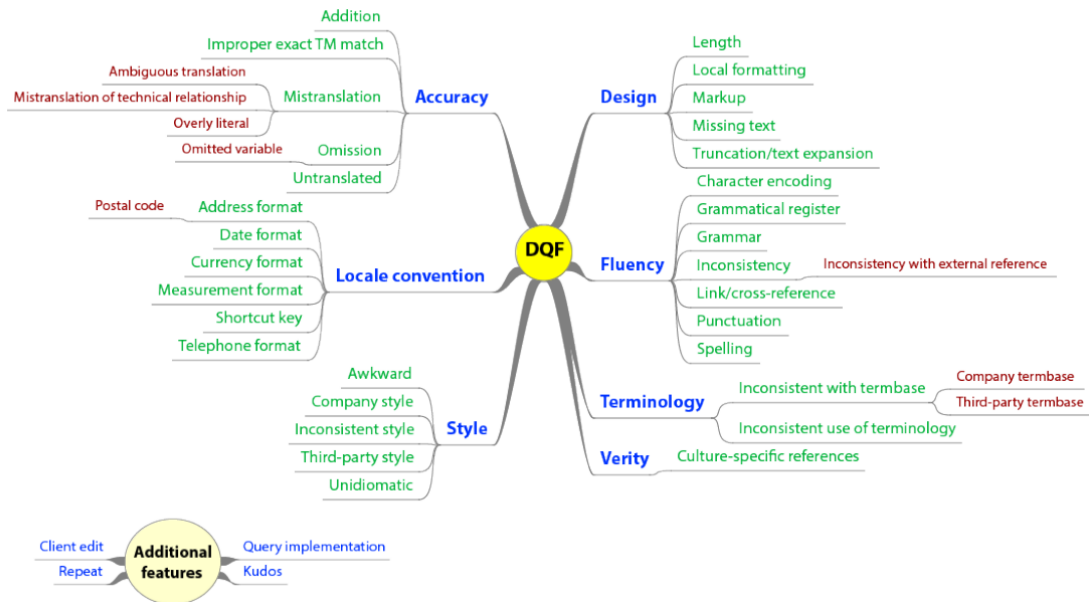
Η μετεπιμέλεια περιγράφηκε ως μια αρκετά κουραστική, ακόμα και εκνευριστική διαδικασία (Α, Γ, Δ), ιδίως όταν πρόκειται για κείμενα μεγάλης έκτασης στα οποία είναι ευκολότερο να παραλειφθούν λάθη. Η άποψη ότι η μετεπιμέλεια είναι μια κουραστική εργασία για τους μεταφραστές διατυπώνεται και από την Guerberof (2019) και τους Cadwell, Castilho, O'Brien & Mitchell (2016: 6). Επιπλέον, δύο μεταφραστές ανέφεραν ότι μπορεί να χρησιμοποιούν τη μηχανική μετάφραση βοηθητικά, για παράδειγμα σε μεμονωμένα αποσπάσματα, ή αξιοποιώντας τη δυνατότητα επιλογής μεταξύ διαφορετικών αποδόσεων και συνωνύμων που προσφέρουν ορισμένα από τα συστήματα. Η χρήση των συστημάτων μηχανικής μετάφρασης από μεταφραστές της ΕΕ για σκοπούς άντλησης έμπνευσης ή για προτάσεις ορολογίας επιβεβαιώνεται και στις σχετικές έρευνες των Rossi & Chevrot (2019: 190) και Lesznyák (2019: 39). Επίσης, σύμφωνα με τους Kit & Wong (2008: 320), ένας από τους σκοπούς της μηχανικής μετάφρασης είναι να βελτιώνει την παραγωγικότητα των μεταφραστών παρέχοντάς τους περισσότερες μεταφραστικές δυνατότητες και ιδίως τις βέλτιστες επιλογές για τη μετάφραση κάθε λέξης, έκφρασης ή πρότασης.

Τέλος, ο Μεταφραστής Β διατυπώνει την άποψη ότι η αξιοποίηση μηχανικών μεταφράσεων έχει πιο πολλή αξία σε μεγάλης έκτασης κείμενα, όταν υπάρχουν πιεστικές προθεσμίες παράδοσης και υπό την προϋπόθεση ότι οι απαιτήσεις ως προς την ποιότητα δεν είναι ιδιαίτερα υψηλές. Γενικότερα, η μηχανική μετάφραση ειδικά στον τομέα των νομικών κειμένων έχει να διανύσει αρκετό δρόμο προκειμένου να φτάσει σε ένα επιθυμητό επίπεδο. Ο Μεταφραστής Α αναγνωρίζει την τάση της αγοράς προς τη μηχανική μετάφραση και τη μετεπιμέλεια δεδομένης της εξέλιξης της τεχνολογίας και της επιστήμης και είναι θετικά διακείμενος ως προς αυτή την εξέλιξη, υπό την προϋπόθεση όμως ότι θα υπάρχουν βελτιωμένα αποτελέσματα προκειμένου να μπορεί κανείς να βασιστεί σε αυτά και να τα αξιοποιήσει.

Εν κατακλείδι, αξίζει να σημειωθούν και ορισμένοι προβληματισμοί που τέθηκαν από τους Μεταφραστές Α και Δ αναφορικά με α) την αμοιβή για τη μετεπιμέλεια, η οποία δεν είναι αντίστοιχη του χρόνου που δαπανάται και των αλλαγών που πραγματοποιούνται, και β) την εμπιστευτικότητα, η οποία πιθανότατα διακυβεύεται μέσω της χρήσης των δωρεάν εργαλείων μηχανικής μετάφρασης ειδικά στην περίπτωση

των κανονιστικών κειμένων που έχουν εμπιστευτικό χαρακτήρα και περιέχουν προσωπικά δεδομένα.

4.6. Κατηγοριοποίηση λαθών

Εικόνα 1. Εναρμονισμένο μοντέλο τυπολογίας λαθών MQM-DQF (Lommel, 2018b)

Η ανθρώπινη αξιολόγηση περιλαμβάνει μετεπιμέλεια των μηχανικά μεταφρασμένων κειμένων προκειμένου να επιτευχθεί ποιότητα εφάμιλλη της ανθρώπινης μετάφρασης, και κατηγοριοποίηση λαθών (*error categorisation*) (Castilho et al., 2017a: 115) βάσει του εναρμονισμένου μοντέλου τυπολογίας λαθών MQM-DQF το οποίο χρησιμοποιείται ευρέως στον μεταφραστικό κλάδο και την ακαδημαϊκή κοινότητα (Lommel, 2018b: 109-110). Το συγκεκριμένο μοντέλο εστιάζει στο προϊόν της μετάφρασης, στο οποίο είναι προσανατολισμένη και η παρούσα εργασία, και εξετάζει εάν η μετάφραση πληροί συγκεκριμένες προδιαγραφές εντοπίζοντας συγκεκριμένες κατηγορίες λαθών (Sosoni et al., 2022: 98). Το εναρμονισμένο μοντέλο το οποίο χρησιμοποιήθηκε περιλαμβάνει περίπου 40 είδη ζητημάτων/λαθών που κατανέμονται σε 7 βασικές κατηγορίες (*branches* ή *dimensions*) με κάθε κατηγορία να περιλαμβάνει περισσότερες υποκατηγορίες (Lommel, 2018b: 125). Οι 7 κύριες κατηγορίες λαθών είναι οι εξής¹⁴:

Ακρίβεια (Accuracy): Αφορά λάθη που σχετίζονται με την απόδοση του νοήματος στη ΓΣ σε σχέση με τη ΓΠ. Η εν λόγω κατηγορία περιέχει παραλείψεις, προσθήκες,

¹⁴ <https://info.taus.net/dqf-mqf-error-typology-template-download> (τελευταία πρόσβαση: 19/2/23)

παρανοήσεις, αμετάφραστο περιεχόμενο, υπερμετάφραση¹⁵ ή υπομετάφραση¹⁶, κατά λέξη και ασαφή μετάφραση, ενώ εδώ ανήκουν επίσης και τα λάθη ορολογίας τα οποία μάλιστα εμπίπτουν στην υποκατηγορία «mistranslation of technical relationship» (λανθασμένη μετάφραση της τεχνικής σχέσης).

Ευχέρεια (Fluency): Αφορά λάθη περιεχομένου ή μορφής, και όχι σημασίας, του ΚΣ. Περιλαμβάνει γραμματικά λάθη (μορφολογίας και σύνταξης), ορθογραφικά λάθη, λάθη στίξης, γλωσσικού μητρώου (*grammatical register*) ή λάθη σε υπερσυνδέσμους/παραπομπές, αλλά και λάθη ασυνέπειας στη χρήση της γλώσσας εντός του κειμένου.

Ορολογία (Terminology): Η συγκεκριμένη κατηγορία δεν περιλαμβάνει λάθη ορολογίας τα οποία εντάσσονται στην κατηγορία της ακρίβειας παραπάνω, αλλά την ασυνεπή χρήση ορολογίας εντός κειμένου και τη μη τήρηση γλωσσαρίων αναφορικά με την απόδοση ορολογίας.

Ύφος (Style): Αφορά το γενικό ύφος του κειμένου ή τη συμμόρφωση με οδηγούς σύνταξης. Για παράδειγμα, μια απόδοση μπορεί να ξενίζει ή να ηχεί παράξενα στη ΓΣ ή να μην ταιριάζει στο συγκεκριμένο κειμενικό είδος.

Τοπικές γλωσσικές συμβάσεις (Locale convention): Η συγκεκριμένη κατηγορία αφορά το εάν ορθά μεταφρασμένες πληροφορίες έχουν προσαρμοστεί στις τοπικές απαιτήσεις της ΓΣ και αποτυπώνονται με τη σωστή μορφή, π.χ. αριθμοί ή ψηφία, ημερομηνίες, νομίσματα, μονάδες μέτρησης, συντομεύσεις ηλεκτρολογίου, διευθύνσεις, αριθμοί τηλεφώνου κ.λπ.

Μορφοποίηση (Design): Αφορά μη κειμενικά στοιχεία, όπως τη μορφοποίηση, την επισήμανση, το μέγεθος του κειμένου.

Πολιτισμικοί ενδείκτες (Verity): Αναφέρονται κυρίως σε πραγματολογικά στοιχεία ενός κειμένου, τα οποία μπορεί να είναι άμεσα συνδεδεμένα με τον πολιτισμό του ΚΠ. Στην εν λόγω κατηγορία ανήκουν για παράδειγμα οι επωνυμίες εταιρειών και οι ονομασίες νόμων.

Ειδικότερα ως προς τη διαδικασία, στην προκειμένη περίπτωση οι τέσσερις μεταφραστές προέβησαν ο καθένας ξεχωριστά μόνο σε μετεπιμέλεια των μηχανικά μεταφρασμένων

¹⁵ Διατήρηση στοιχείων του πρωτοτύπου που θα έπρεπε να περικοπούν, διότι υπονοούνται στη ΓΣ.

¹⁶ Παράλειψη επιπλέον στοιχείων που χρειάζονται για την εξαγωγή νοήματος στη ΓΣ.

κειμένων. Η ανάλυση και κατηγοριοποίηση λαθών διενεργήθηκε από την ίδια τη γράφουσα αρχικά επί των μηχανικά μεταφρασμένων κειμένων που προέκυψαν από το eTranslation και στη συνέχεια επί των μετεπιμελημένων εκδοχών των μεταφραστών. Τα μετεπιμελημένα κείμενα συγκρίθηκαν δηλαδή με τα μηχανικά μεταφρασμένα αλλά και με τις μεταφράσεις αναφοράς και διαπιστώθηκαν τα λάθη και οι παραλείψεις των μεταφραστών. Συνεπώς, η αξιολόγηση των μηχανικά μεταφρασμένων κειμένων διενεργείται σε δύο επίπεδα. Μέσω της ανάλυσης λαθών που περιγράφεται στην ενότητα [5.2](#) παρακάτω αξιολογούνται αφενός η ποιότητα και τα λάθη της μηχανικής μετάφρασης που εντοπίστηκαν από τους μεταφραστές κατά το στάδιο της μετεπιμέλειας αφετέρου η ποιότητα και τα λάθη των μετεπιμελημένων μεταφράσεων των μεταφραστών οι οποίες περιέχουν παραλείψεις.

Για τους σκοπούς της παρούσας εργασίας η τυπολογία που περιγράφεται παραπάνω τροποποιήθηκε με βάση τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των κανονιστικών κειμένων που αναλύονται. Ειδικότερα, δεδομένου ότι δεν χρησιμοποιήθηκαν CAT tools ούτε γλωσσάρια/βάσεις ορολογίας, αφαιρέθηκαν οι κατηγορίες Terminology, Locale convention, όπως επίσης και η κατηγορία Design, καθώς τα κείμενα δεν είχαν απαιτήσεις ως προς τη μορφοποίηση και δεν την εξετάζουμε στην παρούσα εργασία. Επιπλέον, προστέθηκε η υποκατηγορία σύνταξη (Syntax) στην κατηγορία Fluency, καθώς αποτελεί χαρακτηριστικό γνώρισμα της νομικής γλώσσας, και η υποκατηγορία ορολογία (Terminology) στην κατηγορία Accuracy.

5. Αποτελέσματα

5.1. Χρόνος μετεπιμέλειας

Ο χρόνος που αφιέρωσε κάθε μεταφραστής για τη μετεπιμέλεια καθενός από τα δύο μηχανικά μεταφρασμένα κείμενα με σκοπό αυτά να είναι έτοιμα προς χρήση από πιθανό πελάτη καταγράφηκε με τη βοήθεια του εργαλείου Clockify. Όπως φαίνεται στον πίνακα κατωτέρω, οι μεταφραστές χρειάστηκαν κατά μέσο όρο περίπου 30 λεπτά για κάθε κείμενο έκτασης περίπου 500 λέξεων, με τον Μεταφραστή Β να αφιερώνει τον λιγότερο χρόνο και τον Μεταφραστή Γ τον περισσότερο, και στα δύο κείμενα.

Κείμενο 1		Κείμενο 2	
Μετ. Α	00:28:37	Μετ. Α	00:24:43
Μετ. Β	00:22:24	Μετ. Β	00:22:51
Μετ. Γ	00:37:08	Μετ. Γ	00:44:44
Μετ. Δ	00:34:36	Μετ. Δ	00:28:40
Μ.Ο.	00:30:39	Μ.Ο.	00:30:04

Πίνακας 2. Χρόνος που αφιερώθηκε για τη μετεπιμέλεια

Σύμφωνα με την εκτίμησή μας ένας έμπειρος μεταφραστής θα χρειαζόταν τον διπλάσιο σχεδόν χρόνο (κατά προσέγγιση 1 ώρα) για τη μετάφραση από το μηδέν αποσπασμάτων τέτοιου είδους και τέτοιας έκτασης (χωρίς τη χρήση εργαλείων CAT). Βάσει αυτού φαινομενικά θα είχε επιτευχθεί ο κύριος σκοπός της μετεπιμέλειας που είναι η αύξηση της παραγωγικότητας (Aranberri, 2017: 105). Ωστόσο, λαμβάνοντας παράλληλα υπόψη την ποιότητα των τελικών μετεπιμελημένων κειμένων τα οποία εξακολουθούν να περιέχουν λάθη και παραλείψεις (βλ. ενότητα [5.2](#)) και άρα δεν είναι κατάλληλα για τον επιδιωκόμενο σκοπό, συμπεραίνουμε ότι το κέρδος που σημειώθηκε ως προς τον χρόνο από τη μετεπιμέλεια δεν είναι ουσιαστικό, αφού δεν συνοδεύεται σε καμία περίπτωση από κέρδος ως προς την ποιότητα.

5.2. Ανάλυση λαθών

5.2.1. Ανάλυση λαθών μηχανικής μετάφρασης και μετεπιμελητών (ανά κείμενο/μεταφραστή & ανά κατηγορία λαθών)

Στην παρούσα έρευνα η ποιοτική ανάλυση που ακολούθησε κατέδειξε αφενός τα λάθη της μηχανικής μετάφρασης που εντοπίστηκαν και διορθώθηκαν από τους μεταφραστές

κατά τη μετεπιμέλεια αφετέρου τα λάθη τα οποία είτε δεν εντοπίστηκαν καθόλου είτε εισάχθηκαν από τους μεταφραστές κατά τη διόρθωση της μηχανικής μετάφρασης. Μεταξύ αυτών καταγράφονται δηλαδή περιπτώσεις στις οποίες οι μεταφραστές εντόπισαν μεν το λάθος της μηχανικής μετάφρασης, αλλά δεν κατόρθωσαν να το διορθώσουν, να δώσουν δηλαδή την ορθή απόδοση. Ακόμη, παρουσιάζει ιδιαίτερο ενδιαφέρον η διαφορετική προσέγγιση που ακολούθησε ο καθένας κατά τη μετεπιμέλεια, καθώς και το γεγονός ότι και οι τέσσερις μεταφραστές παρέλειψαν να διορθώσουν αρκετά λάθη της μηχανικής μετάφρασης ή προέβησαν σε μη αναγκαίες, προτιμησιακές αλλαγές. Σημειώνεται ότι τα λάθη που επαναλαμβάνονται σε περισσότερες από μία προτάσεις κατηγοριοποιήθηκαν από τη γράφουσα μόνο μία φορά.

5.2.1.1. Κείμενο 1 (Σύμβαση Εργασίας)

Πιο συγκεκριμένα, αναφορικά με το κείμενο 1 (Σύμβαση Εργασίας), τα λάθη που εντοπίστηκαν και διορθώθηκαν από τους μεταφραστές αφορούν κυρίως την κατηγορία της ακρίβειας και δευτερευόντως τις κατηγορίες της ευχέρειας και του ύφους, ενώ παρόμοια αποτελέσματα προκύπτουν και αναφορικά με το κείμενο 2 (Καταστατικό), όπως φαίνεται στον παρακάτω πίνακα:

Κείμενο 1	Μεταφραστής Α			Μεταφραστής Β			Μεταφραστής Γ			Μεταφραστής Δ		
Λάθη	Εντοπίστηκαν	Εισάχθηκαν	Παράλειφθηκαν	Εντοπίστηκαν	Εισάχθηκαν	Παράλειφθηκαν	Εντοπίστηκαν	Εισάχθηκαν	Παράλειφθηκαν	Εντοπίστηκαν	Εισάχθηκαν	Παράλειφθηκαν
Ακρίβεια	5	2	3	5	0	5	6	2	3	5	2	4
Ευχέρεια	3	1	5	1	0	7	5	0	3	4	0	4
Ύφος	5	3	3	2	1	8	11	1	0	5	1	5
Πολιτισμικοί ενδείκτες	0	0	1	0	0	1	0	0	1	1	0	0

Κείμενο 2	Μεταφραστής Α			Μεταφραστής Β			Μεταφραστής Γ			Μεταφραστής Δ		
Λάθη	Εντοπίστηκαν	Εισάχθηκαν	Παραλείφθηκαν	Εντοπίστηκαν	Εισάχθηκαν	Παραλείφθηκαν	Εντοπίστηκαν	Εισάχθηκαν	Παραλείφθηκαν	Εντοπίστηκαν	Εισάχθηκαν	Παραλείφθηκαν
Ακρίβεια	6	1	7	4	2	8	7	4	4	8	2	6
Ευχέρεια	3	1	4	3	0	4	6	0	1	3	0	4
Υφος	3	0	4	0	0	7	4	0	3	4	0	3
Πολιτισμικοί ενδείκτες	1	1	0	1	1	0	1	1	0	1	1	0

Πίνακας 3. Αριθμός λαθών κάθε μεταφραστή ανά κατηγορία

Αναφορικά με το κείμενο 1, τα λάθη ακρίβειας της μηχανικής μετάφρασης κατατάσσονται ως επί το πλείστον στην υποκατηγορία της ορολογίας, ενώ διαπιστώνονται ακόμη σημαντικά λάθη στις υποκατηγορίες παράλειψης και παρανόησης. Ο Μεταφραστής Α αναγνώρισε και διόρθωσε 4 από τα 5 λάθη ορολογίας και 3 παρανοήσεις. Οι Μεταφραστές Β, Γ και Δ έχουν επίσης εντοπίσει και διορθώσει τα περισσότερα λάθη ακρίβειας (παραλείψεις, παρανοήσεις, ορολογία). Ωστόσο, σε 2 περιπτώσεις (Α, Δ) καταγράφεται εισαγωγή νέου λάθους στην υποκατηγορία ορολογίας. Ο όρος «directors» μεταφράστηκε λανθασμένα από τη μηχανή ως «διευθυντές». Ο εν λόγω όρος τον οποίο συναντάμε και στη γενική γλώσσα, στην ειδική νομική γλώσσα αποκτά σημασία διαφορετική από εκείνη του *διευθυντή*, κάτι το οποίο το σύστημα μηχανικής μετάφρασης δεν είναι σε θέση να αναγνωρίσει. Πρόκειται ουσιαστικά για το Μέλος Διοικητικού Συμβουλίου/Σύμβουλο ή Διαχειριστή ανάλογα με τη μορφή της Εταιρείας, όρος που έχει διορθωθεί μόνο από τους Μεταφραστές Α και Δ. Ωστόσο και οι δύο χρησιμοποίησαν λανθασμένες αποδόσεις («Σύμβουλοι» και «Μέλη ΔΣ», αντίστοιχα) αντί του ορθού όρου «διαχειριστές», καθώς πρόκειται για εταιρεία μορφής περιορισμένης ευθύνης (Ltd) στην οποία έχει παγιωθεί η εν λόγω απόδοση, ενώ ο όρος «σύμβουλος» παραπέμπει σε ανώνυμη εταιρεία.

Άλλα λάθη ορολογίας που διορθώθηκαν ορθά από όλους τους μεταφραστές αφορούν βασικούς όρους που συναντώνται κατά κόρον σε συμβάσεις εργασίας, όπως ενδεικτικά «Employment Agreement» και «termination provisions/terminate». Οι εν λόγω όροι μεταφράστηκαν από το eTranslation ως «Συμφωνία Απασχόλησης» και «διατάξεις τερματισμού/τερματίσει». Η «Συμφωνία Απασχόλησης» σωστά διορθώθηκε σε «Σύμβαση Εργασίας» από τους Α, Β και Γ, ενώ ο Μεταφραστής Δ επέλεξε την απόδοση «Σύμβαση Απασχόλησης» η οποία δεν συνηθίζεται ιδιαίτερα. Εκτιμάται ότι η εν λόγω

επιλογή του αποδίδεται πιθανότατα σε μια προσπάθεια να τηρήσει την οδηγία περί διατήρησης του εξαγόμενου από τη μηχανή μεταφράσματος στον μεγαλύτερο δυνατό βαθμό, προβαίνοντας στις λιγότερες δυνατές αλλαγές. Όσον αφορά τον αγγλικό όρο «termination» φαίνεται πως στη μηχανική μετάφραση η απόδοση είναι κατά λέξη, αφού στο συγκεκριμένο συγκεκριμένο έχει παγιωθεί στα ελληνικά ως «καταγγελία» ή «λύση» της σύμβασης. Στο ίδιο πλαίσιο, η χρήση της απόδοσης «τερματισμός» σε διάφορες συνάψεις, όπως π.χ. «να τερματίσει την απασχόληση», εμποδίζει την ευχέρεια του κειμένου δημιουργώντας ταυτόχρονα ένα μη φυσικό αποτέλεσμα στην Ελληνική. Η διόρθωση του όρου πραγματοποιήθηκε από όλους τους μεταφραστές, ωστόσο ο Μεταφραστής Β δεν εφάρμοσε με συνέπεια τις ορθές αποδόσεις σε όλο το κείμενο.

Στο επίπεδο των παρανοήσεων, τα περισσότερα λάθη της μηχανικής μετάφρασης διορθώθηκαν επίσης και από τους τέσσερις μεταφραστές. Ενδεικτικά, η λανθασμένη απόδοση του αγγλικού όρου «the Executive» ως «εκτελεστική εξουσία» οφείλεται στην πολυσημία του όρου, χαρακτηριστικό που όπως έχει αναφερθεί παραπάνω αποτελεί πρόκληση για τη μηχανική μετάφραση. Συνεπώς, ορθά έχει διορθωθεί και από τους τέσσερις σε «στέλεχος» στο συγκεκριμένο συγκεκριμένο. Στην ίδια υποκατηγορία η φράση «giving the other three month's written notice of termination» μεταφράστηκε εσφαλμένα από το σύστημα eTranslation ως «με έγγραφη προειδοποίηση καταγγελίας των υπόλοιπων τριών μηνών». Στη μακροσκελή αυτή φράση το σύστημα μηχανικής μετάφρασης αδυνατεί να εντοπίσει τη σχέση μεταξύ των όρων αυτής, ιδίως όταν αυτή η σχέση υπονοείται και δεν είναι ρητή. Εν προκειμένω, στο αγγλικό κείμενο υπονοείται το έμμεσο αντικείμενο *giving the other (party)*, το οποίο οδηγεί τελικά σε παρανόηση κατά τη μηχανική μετάφραση, η οποία όμως σωστά διορθώνεται και από τους τέσσερις μεταφραστές.

Επιπλέον, οι Μεταφραστές Α και Γ έχουν εντοπίσει και διορθώσει ένα συντακτικό λάθος στην κάτωθι μακροσκελή πρόταση, η οποία περιέχει και δευτερεύουσες προτάσεις που καθιστούν πιο δύσκολη την κατανόηση και απόδοσή της:

«the Employee carries out or neglects to carry out any action which in the reasonable opinion of CRITEO may seriously damage the interests of the Company or wilfully or negligently breaches any legislation or any regulation to which the company may be subject which may result in any penalties being imposed on him or any Directors of the Company;».

Η απόδοση του ανωτέρω υπογραμμισμένου χωρίου όπως είναι στη μηχανική μετάφραση δημιουργεί ασάφεια στον αναγνώστη:

«ο Εργαζόμενος εκτελεί ή παραμελεί να προβεί σε οποιαδήποτε ενέργεια η οποία, κατά την εύλογη γνώμη της CRITEO, μπορεί να βλάψει σοβαρά τα συμφέροντα της Εταιρείας ή εκ προθέσεως ή εξ αμελείας παραβιάζει οποιαδήποτε νομοθεσία ή κανονισμό στον οποίο μπορεί να υπόκειται η εταιρεία, η οποία μπορεί να οδηγήσει στην επιβολή κυρώσεων σε αυτόν ή σε τυχόν Διευθυντές της Εταιρείας.»

Οι διορθώσεις που έχουν πραγματοποιήσει και οι δύο μεταφραστές στο υπογραμμισμένο σημείο της πρότασης δεν επιλύουν το ζήτημα της ασάφειας, καθώς αποφεύγουν να προσδιορίσουν το υποκείμενο της πρότασης:

(Α): *«ο Εργαζόμενος εκτελεί ή αμελεί να προβεί σε οποιαδήποτε ενέργεια η οποία, κατά την εύλογη γνώμη της CRITEO, μπορεί να βλάψει σοβαρά τα συμφέροντα της Εταιρείας ή εκ προθέσεως ή εξ αμελείας παραβιάζει οποιαδήποτε νομοθεσία ή κανονισμό στον οποίο μπορεί να υπόκειται η εταιρεία, ~~και η οποία~~ μπορεί να οδηγήσει στην επιβολή κυρώσεων σε αυτόν ή σε οποιουδήποτε Συμβούλους της Εταιρείας,»*

(Γ): *«ο εργαζόμενος εκτελεί ή αμελεί να προβεί σε οποιαδήποτε ενέργεια η οποία, κατά την εύλογη κρίση της CRITEO, μπορεί να βλάψει σοβαρά τα συμφέροντα της Εταιρείας ή εκ προθέσεως ή εξ αμελείας παραβιάζει οποιαδήποτε νομοθεσία ή κανονισμό στον οποίο μπορεί να υπόκειται η Εταιρεία, ~~η οποία~~που μπορεί να οδηγήσει στην επιβολή κυρώσεων σε αυτόν ή σε τυχόν Διευθυντές της Εταιρείας.»*

Μια απόδοση με περισσότερη σαφήνεια με τρόπο που ενισχύει τη συνοχή και διασφαλίζει την κατανόηση, θα μπορούσε να περιλαμβάνει επεξήγηση ως εξής:

«ο Εργαζόμενος προβεί, ή αμελήσει να προβεί, σε οποιαδήποτε ενέργεια η οποία κατά την εύλογη γνώμη της CRITEO μπορεί να βλάψει σοβαρά τα συμφέροντα της Εταιρείας ή εάν παραβιάσει από πρόθεση ή από αμέλεια οποιαδήποτε νομοθεσία ή οποιονδήποτε κανονισμό στον οποίο μπορεί να υπόκειται η εταιρεία, και η οποία παραβίαση μπορεί να επιφέρει την επιβολή τυχόν κυρώσεων στον ίδιο ή σε οποιονδήποτε Διαχειριστή της Εταιρείας».

Τέλος, ένα σημαντικό λάθος στην υποκατηγορία των παραλείψεων της μηχανικής μετάφρασης εντοπίστηκε και διορθώθηκε μόνο από τον Μεταφραστή Β. Πρόκειται για τον όρο «minor motoring offence» που μεταφράστηκε ως «ήσσονος σημασίας αδίκημα», παραλείποντας εντελώς τη φύση του εν λόγω αδικήματος. Επειδή μάλιστα η

συγκεκριμένη πρόταση είναι συντακτικά και γραμματικά σωστή, έχει ευχέρεια και επιπλέον περιέχει πιο λόγιες εκφράσεις (π.χ. «ήσσονος σημασίας»), οι μεταφραστές παρέβλεψαν το λάθος, το οποίο για τους σκοπούς της ακρίβειας στην απόδοση του νοήματος θα έπρεπε να διορθωθεί σε «τροχαίες παραβάσεις». Είναι αξιοσημείωτο ότι ο Μεταφραστής Β έχει εντοπίσει και διορθώσει 2 λάθη ακρίβειας και ευχέρειας που δεν έχουν εντοπιστεί από τους υπόλοιπους, παρόλο που έχει πραγματοποιήσει τις λιγότερες διορθώσεις. Ακόμη, έχει παραλείψει να εφαρμόσει με συνέπεια τις αλλαγές σε επίπεδο ορολογίας σε όλο το κείμενο, γεγονός που συνδέεται με τον λιγότερο χρόνο που αφιέρωσε στη μετεπιμέλεια. Επιπλέον, αξίζει να σημειωθεί μία σημαντική παράλειψη των Μεταφραστών Β και Γ (νομικών), οι οποίοι παρέβλεψαν και δεν διόρθωσαν 2 σημαντικούς όρους του συγκεκριμένου κειμενικού είδους (*Director – Διευθυντής* και *Board – Διοικητικό συμβούλιο*), ενώ οι Μεταφραστές Γ και Δ έχουν προβεί σε υπερμετάφραση σε δύο διαφορετικές περιπτώσεις (*becomes prohibited by law - κριθεί ανίκανος προς δικαιοπραξία* και *becomes of unsound mind - δεν έχει συνείδηση των πράξεών του ή βρίσκεται σε ψυχική ή διανοητική διαταραχή*).

Κείμενο 1	Μεταφραστής Α			Μεταφραστής Β			Μεταφραστής Γ			Μεταφραστής Δ		
Λάθη	Εντοπίστηκαν	Εισαχθήκαν	Παραλείφθηκαν	Εντοπίστηκαν	Εισαχθήκαν	Παραλείφθηκαν	Εντοπίστηκαν	Εισαχθήκαν	Παραλείφθηκαν	Εντοπίστηκαν	Εισαχθήκαν	Παραλείφθηκαν
Προσθήκη	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Παράλειψη	0	0	2	1	0	1	1	0	1	0	0	2
Υπερμετάφραση	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0
Παρανόηση	2	1	0	2	0	1	2	1	0	2	0	1
Ορολογία	3	1	1	2	0	3	3	0	2	3	1	1
Αμετάφραστο περιεχόμενο	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Πίνακας 4. Αριθμός λαθών κειμένου 1 σε επίπεδο ακρίβειας ανά υποκατηγορία

Όσον αφορά το επίπεδο της ευχέρειας, τα λάθη εντοπίζονται κυρίως στις υποκατηγορίες της γραμματικής, και λιγότερο της στίξης και της ασυνέπειας, όπως αποτυπώνονται αναλυτικά στον πίνακα κατωτέρω. Ο Μεταφραστής Α έχει εντοπίσει και διορθώσει 3 λάθη, ο Μεταφραστής Β μόλις 1, και οι Γ και Δ, 5 και 4 αντίστοιχα. Επίσης, έχει εισαχθεί 1 λάθος στην υποκατηγορία της σύνταξης από τον Μεταφραστή Α, το οποίο οφείλεται σε διόρθωση της παρανόησης της μηχανικής μετάφρασης στην παρακάτω πρόταση: «με έγγραφη προειδοποίηση καταγγελίας του έτερου μέρους τρεις μήνες νωρίτερα». Μια απόδοση η οποία θα βελτίωνε την ευχέρεια του κειμένου θα περιλάμβανε την προσθήκη της πρόθεσης προς το έτερο μέρος ή εναλλακτικά «με έγγραφη προειδοποίηση του αντισυμβαλλομένου μέρους περί καταγγελίας».

Ως προς τη στίξη, ο Μεταφραστής Α έχει αντικαταστήσει την άνω τελεία με κόμμα, καθώς η χρήση της άνω τελείας έχει ατονήσει σήμερα και στη θέση της χρησιμοποιείται το κόμμα ή η τελεία. Η εν λόγω διόρθωση στη στίξη δεν έχει πραγματοποιηθεί από κανέναν άλλο μεταφραστή, παρόλο που στο αποτέλεσμα της μηχανικής μετάφρασης η άνω τελεία και η τελεία χρησιμοποιούνται εναλλάξ στις αριθμημένες παραγράφους χωρίς συνέπεια.

Σε επίπεδο γραμματικής, θα ήταν ορθότερο τα ρήματα στις υποθετικές προτάσεις των αριθμημένων παραγράφων να βρίσκονται σε υποτακτική αορίστου (π.χ. *εάν διαπράξει, καταδικαστεί κ.λπ.*), κάτι το οποίο έχει διορθωθεί μόνο από τους Μεταφραστές Γ και Δ. Ένα επιπλέον λάθος που εισάγεται από τον Μεταφραστή Α σε επίπεδο γραμματικής εντοπίζεται στην ασυμφωνία γένους μεταξύ του προσδιοριζόμενου ουσιαστικού *Στέλεχος* και του επιθέτου *υπεύθυνος/η*, αντί του ουδέτερου γένους (*υπεύθυνο*).

Ακόμη, στην παράγραφο α) οι Μεταφραστές Α και Δ δεν έχουν εντοπίσει το γραμματικό λάθος στην πρόταση εντός της παρένθεσης «*having been given notice in writing*» (που έχει μεταφραστεί ως: «έχει ειδοποιηθεί γραπτώς»), παραλείποντας να προσθέσουν ένα χρονικό επίρρημα ή επιρρηματική φράση, προκειμένου το νόημα να αποδοθεί ορθά και με μεγαλύτερη σαφήνεια, π.χ. αφού/σε περίπτωση που έχει ειδοποιηθεί γραπτώς.

Τέλος, το λάθος ασυνέπειας της μηχανικής μετάφρασης αφορά την ομοιόμορφη χρήση του όρου *εργαζόμενος* αντί του όρου *υπάλληλος* και διορθώθηκε από όλους πλην του Μεταφραστή Β.

<u>Κείμενο 1</u>	Μεταφραστής Α			Μεταφραστής Β			Μεταφραστής Γ			Μεταφραστής Δ		
Λάθη	Εντοπίστηκαν	Εισάχθηκαν	Παραλείφθηκαν	Εντοπίστηκαν	Εισάχθηκαν	Παραλείφθηκαν	Εντοπίστηκαν	Εισάχθηκαν	Παραλείφθηκαν	Εντοπίστηκαν	Εισάχθηκαν	Παραλείφθηκαν
Στίξη	1	0	2	0	0	3	0	0	3	1	0	2
Ορθογραφία	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Γραμματική	1	1	2	1	0	2	3	0	0	1	0	2
Γλωσσικό μητρώο	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ασυνέπεια	1	0	0	0	0	1	1	0	0	1	0	0
Σύνταξη	0	0	1	0	0	1	1	0	0	1	0	0

Πίνακας 5. Αριθμός λαθών κειμένου 1 σε επίπεδο ευχέρειας ανά υποκατηγορία

Όπως φαίνεται στον πίνακα 6, παρατηρούνται αρκετά λάθη στο επίπεδο του ύφους, με τα κυριότερα εξ αυτών να αφορούν τις υποκατηγορίες του ύφους που δεν συνάδει με το νομικό κειμενικό είδος (*unidiomatic*) και τις προσδοκίες του κοινού-στόχου και του ύφους που δεν ταιριάζει με τις συμβάσεις της ελληνικής γλώσσας και κατά συνέπεια

ξενίζει (*awkward*). Ο Μεταφραστής Α προέβη σε 8 διορθώσεις στην εν λόγω κατηγορία, ο Μεταφραστής Β σε μόλις 3 και οι Μεταφραστές Γ και Δ σε 12 και 6 αντίστοιχα. Για παράδειγμα, η πρόταση «CRITEO LTD, whose office is...», που μεταφράστηκε από το eTranslation ως «της οποίας το γραφείο είναι», διορθώθηκε από τους τρεις μεταφραστές (Α, Γ, Δ) προκειμένου να είναι πιο κοντά στις συμβάσεις του συγκεκριμένου κειμενικού είδους στα ελληνικά ως: «η οποία εδρεύει στη διεύθυνση/με έδρα στη διεύθυνση». Αντίστοιχα, για τον όρο «Employee» αντικαταστάθηκε η απόδοση «Υπάλληλος» με τον όρο «Εργαζόμενος» που είναι πιο δόκιμος στη μεταγλώσσα των νομικών, και δη στις συμβάσεις εργασίας. Ομοίως, διορθώθηκε η απόδοση «παραμελεί» (*neglects*) σε «αμελεί». Σημειώνεται πως τα ανωτέρω υφολογικά λάθη διορθώθηκαν από όλους πριν του Μεταφραστή Β, ο οποίος προέβη στις λιγότερες αλλαγές. Αντιθέτως, ο Μεταφραστής Γ εντόπισε και διόρθωσε τα περισσότερα λάθη της μηχανικής μετάφρασης. Για παράδειγμα, η φράση «πράξη σκόπιμης διάκρισης» ως απόδοση της φράσης «act of deliberate discrimination» δεν συνηθίζεται στα ελληνικά και φαίνεται μάλιστα να αποτελεί κατά λέξη μετάφραση από τα αγγλικά. Μια πιο δόκιμη, υφολογικά και εκφραστικά, απόδοση θα ήταν για παράδειγμα «σκόπιμη πράξη που συνιστά διακριτική μεταχείριση/σκόπιμη πράξη διακριτικής μεταχείρισης». Η εν λόγω διόρθωση έχει πραγματοποιηθεί μόνο από τον Μεταφραστή Γ.

Ένα λάθος που εισήχθη κατά τη μετεπιμέλεια αφορά την απόδοση της σύμφρασης «is guilty of misconduct/any serious breach», η οποία μεταφράστηκε ως «είναι ένοχος παραπτώματος/για οποιαδήποτε σοβαρή παραβίαση». Και σε αυτήν την περίπτωση, η λανθασμένη επιλογή του συστήματος μηχανικής μετάφρασης που κατέφυγε σε κατά λέξη μετάφραση, εντοπίστηκε και διορθώθηκε μόνο από δύο μεταφραστές (Α, Γ). Ο Μεταφραστής Α κατέφυγε στην απόδοση «είναι υπεύθυνος για οποιοδήποτε παράπτωμα/ευθύνεται για οποιαδήποτε σοβαρή παραβίαση», η οποία δεν είναι ισοδύναμη του πρωτοτύπου ούτε δόκιμη στην Ελληνική και άρα δεν είναι αποδεκτή. Ο Μεταφραστής Γ κατέφυγε σε μια απόδοση που είναι ορθότερη τόσο από άποψη ορολογίας όσο και από άποψη ύφους στο συγκεκριμένο κειμενικό είδος: «ο εργαζόμενος έχει υποπέσει σε παράπτωμα/διαπράξει οποιαδήποτε σοβαρή παραβίαση». Παρατηρείται εν προκειμένω ότι ο Μεταφραστής Γ, ο οποίος διαθέτει παράλληλα και τη νομική ιδιότητα βάσει του ερωτηματολογίου, αποφεύγει να προσκολλάται στη δομή και τη σύνταξη του πρωτότυπου κειμένου και προβαίνει σε πιο «ελεύθερες» διατυπώσεις, όντας αρκετά εξοικειωμένος με την ελληνική νομική γλώσσα και εστιάζοντας στον

επιδιωκόμενο σκοπό. Το αποτέλεσμα αυτό αντανακλάται και στον περισσότερο χρόνο που χρειάστηκε για τη μετεπιμέλεια σε σύγκριση με τους υπόλοιπους.

Επιπλέον, οι Μεταφραστές εντόπισαν μεν το υφολογικό λάθος στην απόδοση της φράσης «becomes of unsound mind» («καθίσταται ανήμπορος»), ωστόσο και οι προτεινόμενες αποδόσεις «καθίσταται μη έχων σώας τας φρένας/φρενοβλαβής» (Α, Β) μοιάζουν να ακολουθούν πιστά τη δομή του πρωτοτύπου με αποτέλεσμα να μην ηχούν φυσικά στα ελληνικά. Η επιλογή του Μεταφραστή Δ («δεν έχει συνείδηση των πράξεών του ή βρίσκεται σε ψυχική ή διανοητική διαταραχή») αποτελεί υπερμετάφραση, καθώς προσπαθεί να γίνει πολύ επεξηγηματικός καλύπτοντας όσο πιο πολλές περιπτώσεις είναι δυνατό, ενώ ο Γ φαίνεται να επιλέγει μια πιο εύστοχη, φυσική και ακριβή απόδοση («εμφανίσει ψυχική διαταραχή»).

Αντίστοιχα, παραλείφθηκε η διόρθωση της φράσης «διαπράττει μη τήρηση», κατά το αγγλικό «commits non-observance», από όλους πλην του Μεταφραστή Γ. Και πάλι φαίνεται πως η μηχανική μετάφραση στέκεται πολύ κοντά στη δομή του πρωτοτύπου, με αποτέλεσμα πολλές φορές οι αποδόσεις να ξενίζουν στα ελληνικά. Παρατηρείται ότι οι μεταφραστές, ακόμη και έμπειροι όπως εν προκειμένω, επηρεάζονται από το έτοιμο κείμενο προς μετεπιμέλεια και δεν το αντιμετωπίζουν κριτικά ως προς την ακρίβεια και την ευχέρειά του, παραβλέποντας κατά συνέπεια αρκετά λάθη τα οποία υιοθετούνται και στις μετεπιμελημένες εκδοχές (*priming effects*) (Vardaro et al., 2019: 9 και Toral et al., 2018: 2).

Γενικότερα, παρατηρείται ότι ο Μεταφραστής Γ, ο οποίος είναι νομικός και μεταφραστής με αντίστοιχη εκπαίδευση αλλά και εμπειρία, προβαίνει σε διορθώσεις που υφολογικά προσδίδουν μεγαλύτερη ευχέρεια στο κείμενο, καθώς απομακρύνεται από την προσκόλληση στη δομή και σύνταξη του πρωτοτύπου και ακολουθεί τις γλωσσικές συμβάσεις της ελληνικής νομικής γλώσσας.

Κείμενο 1	Μεταφραστής Α			Μεταφραστής Β			Μεταφραστής Γ			Μεταφραστής Δ		
Λάθη	Εντοπίστηκαν	Εισάχθηκαν	Παραλείφθηκαν	Εντοπίστηκαν	Εισάχθηκαν	Παραλείφθηκαν	Εντοπίστηκαν	Εισάχθηκαν	Παραλείφθηκαν	Εντοπίστηκαν	Εισάχθηκαν	Παραλείφθηκαν
Υφος που ξενίζει (Awkward)	1	2	2	2	1	2	5	1	0	1	1	3
Ασυνέπεια ύφους (Inconsistent Style)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Αδόκιμο ύφος (Unidiomatic)	4	1	1	0	0	6	6	0	0	4	0	2

Πίνακας 6. Αριθμός λαθών κειμένου 1 σε επίπεδο ύφους ανά υποκατηγορία

Τέλος, στην κατηγορία πολιτισμικών ενδεικτών καταγράφεται 1 λάθος το οποίο διορθώνεται μόνο από τον Μεταφραστή Δ. Στο κείμενο γίνεται αναφορά σε ορισμένους νόμους του Ηνωμένου Βασιλείου οι οποίοι μεταφράστηκαν στα ελληνικά από το σύστημα μηχανικής μετάφρασης. Εντούτοις, καθώς πρόκειται για όρους που είναι άμεσα συνδεδεμένοι με το αλλοδαπό νομικό σύστημα (*system-bound*), μια καλή πρακτική είναι η προσθήκη της πρωτότυπης ονομασίας σε παρένθεση δίπλα από την ισοδύναμη μετάφραση ή εναλλακτικά η προσθήκη της χώρας την οποία αφορά (π.χ. *νόμος του ΗΒ περί...*) ώστε, αν χρειαστεί, να μπορέσει να ανατρέξει κανείς στην εν λόγω νομοθεσία.

Πέραν της ανωτέρω κατηγοριοποίησης λαθών, διαπιστώθηκαν επίσης λάθη στην αρίθμηση των παραγράφων του κειμένου, καθώς αναμειγνύονται οι ελληνικοί (α , β , γ) με τους λατινικούς χαρακτήρες (i , j), αλλά και τη χρήση κεφαλαίων γραμμάτων. Κατά τη μετεπιμέλεια εντοπίστηκαν και διορθώθηκαν από τους τρεις μεταφραστές (Α, Γ, Δ). Παρόλο που γενικά τα συστήματα μηχανικής μετάφρασης ακολουθούν τους κανόνες για τη χρήση των κεφαλαίων, φαίνεται να μην γνωρίζουν τις ιδιαιτερότητες της νομικής γραφής, δηλαδή τον κανόνα ότι η λέξη που ορίζεται στην αρχή ενός εγγράφου, στη συνέχεια γράφεται στο υπόλοιπο έγγραφο με κεφαλαίο το πρώτο γράμμα. Σημειώνεται ότι και ο Μεταφραστής Γ παρέβλεψε να διορθώσει σε κεφαλαίο το πρώτο γράμμα των οριζόμενων λέξεων στο κείμενο 1.

Επιπρόσθετα, καταγράφονται επίσης ορισμένες προτιμησιακές αλλαγές από τους Μεταφραστές Α και Γ στο κείμενο 1, οι οποίες δεν είναι αναγκαίες και αντανακλούν τον προσωπικό τρόπο γραφής. Για παράδειγμα, ο Μεταφραστής Α έχει διορθώσει το επίθετο «γραπτή» σε «έγγραφη» και το επίρρημα «βάσει της Σύμβασης» σε «δυνάμει της Σύμβασης», ενώ ο Γ διόρθωσε το ουσιαστικό στη φράση «κατά την εύλογη γνώμη» σε «κατά την εύλογη κρίση».

5.2.1.2. Κείμενο 2 (Καταστατικό)

Στο κείμενο 2 (Καταστατικό) διορθώθηκαν περισσότερα λάθη σε σχέση με το κείμενο 1, γεγονός που προκύπτει και από τη συνέντευξη με τους μεταφραστές όπου οι περισσότεροι κρίνουν τη μηχανική μετάφραση του κειμένου 2 πιο προβληματική. Και σε αυτήν την περίπτωση τα κυριότερα λάθη εντοπίζονται στο επίπεδο της ακρίβειας, του

ύφους και της ευχέρειας. Ειδικότερα, τα λάθη στο επίπεδο της ακρίβειας αφορούν κυρίως παρανοήσεις και ορολογία. Και σε αυτό το κείμενο διαπιστώνεται ότι οι μεταφραστές έχουν μεν εντοπίσει τα λάθη, αλλά έχουν εισαγάγει και νέα ή έχουν παραβλέψει εντελώς ορισμένα σημαντικά λάθη της μηχανικής μετάφρασης.

Στο επίπεδο της ορολογίας, για παράδειγμα, οι τρεις από τους τέσσερις (Α, Γ, Δ) έχουν προβεί σε διορθώσεις, όπως:

ΚΠ	ΜΜ	Μετεπιμελημένη μετάφραση
declaring dividends	<i>δήλωση μερισμάτων</i>	ανακοίνωση μερισμάτων/ανακοίνωση καταβολής μερισμάτων
directors	<i>διευθυντές</i>	διαχειριστές (Α, Δ)
No interest on distributions	<i>Κανένα ενδιαφέρον για τις διανομές</i>	Κανένας τόκος επί των διανομών/ Μη καταβολή τόκου επί των διανομών/ Τόκος επί των διανομών
transmittee	<i>φορέας διαβίβασης</i>	εκδοχέας

Όπως προαναφέρθηκε όμως αρκετά λάθη δεν διορθώθηκαν από όλους. Ενδεικτικά, η αγγλική φράση «on the date of the resolution or decision to declare or pay it» μεταφράστηκε στα ελληνικά ως «κατά την ημερομηνία της απόφασης ή της απόφασης δήλωσης ή καταβολής». Εδώ υπάρχει μια επανάληψη που οδηγεί σε ανακρίβεια νοήματος την οποία έχουν επιχειρήσει να διορθώσουν οι τρεις μεταφραστές (Α, Γ, Δ), ωστόσο μόνο ο Δ διασαφηνίζει το σημείο και επιλέγει μια ορθότερη και ακριβέστερη απόδοση: «κατά την ημερομηνία της απόφασης των μετόχων ή των διαχειριστών για την ανακοίνωση ή την καταβολή». Ξεπερνάει δηλαδή την κατά λέξη απόδοση των δύο συνώνυμων λέξεων της Αγγλικής (resolution, decision) και τις συνδέει με το πλαίσιο και το συγκείμενο στο οποίο εντάσσονται, καθώς έχουν ήδη αναφερθεί και οριστεί νωρίτερα. Επιπλέον εμφανή λάθη ορολογίας και παρανόησης που διορθώθηκαν μόνο από έναν ή δύο από τους μεταφραστές είναι η λανθασμένη απόδοση των εξής: «άρθρα» (articles) αντί του «καταστατικό» (Β, Γ), «επιτόκιο» (fixed rate) αντί της «τιμής» (Β), «συνδικαιούχοι» (joint holders) αντί «συγκύριοι μετοχής» (Γ).

Το κείμενο 2 περιέχει επίσης όρους η απόδοση των οποίων μπορεί εκ πρώτης όψεως να φαίνεται ορθή, ωστόσο αν διερευνηθούν περαιτέρω λαμβάνοντας υπόψη το συγκεκριμένο συγκείμενο και την έννομη τάξη του ΗΒ, διαπιστώνεται ότι χρησιμοποιούνται λανθασμένα. Για παράδειγμα, ο όρος «ordinary resolution» αφορά

απόφαση ληφθείσα με απλή πλειοψηφία¹⁷ και όχι κοινή απόφαση ή απόφαση τακτικής συνέλευσης ή τακτική απόφαση όπως μεταφράστηκε. Μόνο ο Μεταφραστής Δ προέβη στη συγκεκριμένη ορθή διόρθωση. Επιπλέον, με τον όρο «deferred rights/shares» νοείται το είδος των μετοχών στις οποίες το μέρος δεν μπορεί να καταβληθεί είτε για ένα συγκεκριμένο χρονικό διάστημα είτε μέχρι να ικανοποιηθούν συγκεκριμένες προϋποθέσεις, όπως π.χ. να επιτευχθούν κάποιοι οικονομικοί στόχοι¹⁸. Οι Μεταφραστές Α και Δ διατήρησαν την επιλογή της μηχανικής μετάφρασης «αναβαλλόμενα δικαιώματα», η οποία όμως αποτελεί κατά λέξη μετάφραση των μερών της σύμφρασης. Ο Μεταφραστής Γ προέβη στη διόρθωση «μέρισμα επί μετοχών προνομιούχων με υπό αίρεση απόδοση», και ο Μεταφραστής Β επέλεξε τα «μελλοντικά δικαιώματα». Καμία διόρθωση από τις ανωτέρω όμως δεν είναι ορθή, καθώς σύμφωνα με το Αγγλοελληνικό λεξικό ευρωπαϊκών και χρηματοοικονομικών όρων του Ινστιτούτου Εργασίας της ΟΤΟΕ, ο όρος «deferred rights» αποδίδεται ως «αναβλητικά δικαιώματα».

Κείμενο 2	Μεταφραστής Α			Μεταφραστής Β			Μεταφραστής Γ			Μεταφραστής Δ		
Λάθη	Εντοπίστηκαν	Εισάχθηκαν	Παράλειφθηκαν	Εντοπίστηκαν	Εισάχθηκαν	Παράλειφθηκαν	Εντοπίστηκαν	Εισάχθηκαν	Παράλειφθηκαν	Εντοπίστηκαν	Εισάχθηκαν	Παράλειφθηκαν
Προσθήκη	1	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	1
Παράλειψη	0	0	1	0	0	1	1	0	0	0	0	1
Υπερμετάφραση	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Παρανόηση	1	0	1	2	0	0	1	1	1	1	1	1
Ορολογία	4	1	5	2	2	6	4	3	3	7	1	3
Αμετάφραστο περιεχόμενο	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Πίνακας 7. Αριθμός λαθών κειμένου 2 σε επίπεδο ακρίβειας ανά υποκατηγορία

Σε επίπεδο ευχέρειας τα λάθη εντοπίζονται κυρίως σε επίπεδο γραμματικής και δευτερευόντως ασυνέπειας και σύνταξης. Τα περισσότερα εξ αυτών έχουν εντοπιστεί και διορθωθεί από τον Μεταφραστή Γ. Στο επίπεδο της γραμματικής αναφέρονται ενδεικτικά τα εξής λάθη: χρόνος ρήματος (όπως οι διευθυντές συμφωνούν αντί συμφωνήσουν), που διορθώθηκε από τους Γ και Δ, επιλογή τακτικού αριθμητικού (πρώτοι) αντί επιρρήματος (όποιοι από αυτούς κατονομάζονται πρώτα), που διορθώθηκε μόνο από τον Μεταφραστή Γ.

¹⁷ <https://www.informdirect.co.uk/company-records/ordinary-resolution-what-is-it/> (τελευταία πρόσβαση: 19/2/22)

¹⁸ <https://www.hg.org/legal-articles/what-are-the-different-classes-of-shares-in-a-uk-commercial-business-38237> (τελευταία πρόσβαση: 19/2/22)

Στην κατηγορία της σύνταξης η επανάληψη που υπάρχει στην πρόταση του πρωτοτύπου «to the distribution recipient by post to the distribution recipient at the distribution recipient's registered address» μεταφέρεται αυτολεξεί και στη μηχανική μετάφραση με συνέπεια το αποτέλεσμα να μην είναι δόκιμο και να μην ρέει φυσικά. Η διόρθωση έχει γίνει από τους τρεις μεταφραστές (Α, Γ, Δ). Σημειώνεται ακόμη πως παρατηρείται έλλειψη συνοχής σε διορθώσεις των τριών μεταφραστών (Α, Β, Δ), ενώ δηλαδή εντόπισαν και διόρθωσαν κάποιο λάθος, αμέλησαν να τηρήσουν την ομοιόμορφη χρήση του στο κείμενο, επιβεβαιώνοντας, όπως αναφέρεται και ανωτέρω, τη διαπίστωση στην έρευνα της Stefaniak (2020: 3) ότι η χρήση NMM καθιστά δυσκολότερη τη διασφάλιση της τήρησης συνεκτικής ορολογίας στη μετάφραση.

<u>Κείμενο 2</u>	Μεταφραστής Α			Μεταφραστής Β			Μεταφραστής Γ			Μεταφραστής Δ		
Λάθη	Εντοπίστηκαν	Εισάχθηκαν	Παραλείφθηκαν	Εντοπίστηκαν	Εισάχθηκαν	Παραλείφθηκαν	Εντοπίστηκαν	Εισάχθηκαν	Παραλείφθηκαν	Εντοπίστηκαν	Εισάχθηκαν	Παραλείφθηκαν
Στίξη	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ορθογραφία	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Γραμματική	1	0	4	2	0	3	4	0	1	2	0	3
Γλωσσικό μητρώο	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ασυνέπεια	1	1	0	1	0	0	1	0	0	0	0	1
Σύνταξη	1	0	0	0	0	1	1	0	0	1	0	0

Πίνακας 8. Αριθμός λαθών κειμένου 2 σε επίπεδο ευχέρειας ανά υποκατηγορία

Αρκετά λάθη καταγράφονται επίσης και στο επίπεδο ύφους. Τα περισσότερα οφείλονται στην προσκόλληση στη δομή του πρωτοτύπου, η οποία ξενίζει στην Ελληνική. Οι Μεταφραστές Γ και Δ έχουν εντοπίσει τα λάθη και έχουν πραγματοποιήσει τις περισσότερες διορθώσεις σε αυτήν την κατηγορία.

<u>Κείμενο 2</u>	Μεταφραστής Α			Μεταφραστής Β			Μεταφραστής Γ			Μεταφραστής Δ		
Λάθη	Εντοπίστηκαν	Εισάχθηκαν	Παραλείφθηκαν	Εντοπίστηκαν	Εισάχθηκαν	Παραλείφθηκαν	Εντοπίστηκαν	Εισάχθηκαν	Παραλείφθηκαν	Εντοπίστηκαν	Εισάχθηκαν	Παραλείφθηκαν
Ύφος που ξενίζει (Awkward)	2	0	1	0	0	3	2	0	1	2	0	1
Ασυνέπεια ύφους (Inconsistent Style)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Αδόκιμο ύφος (Unidiomatic)	1	0	3	0	0	4	2	0	2	2	0	2

Πίνακας 9. Αριθμός λαθών κειμένου 2 σε επίπεδο ύφους ανά υποκατηγορία

Τέλος, στο εν λόγω κείμενο εντοπίστηκαν και 2 λάθη σε επίπεδο πολιτισμικών ενδεικτών. Η επωνυμία της εταιρείας αποτελεί ένα από αυτά. Στο προϊόν της μηχανικής μετάφρασης η επωνυμία μεταφράστηκε στα ελληνικά (*DATA ANALYTIC SOLUTIONS LTD - ΑΝΑΛΥΤΙΚΕΣ ΛΥΣΕΙΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΕΠΕ*), κάτι το οποίο διορθώθηκε από όλους τους μεταφραστές. Η μετάφραση κύριων ονομάτων που δεν θα πρέπει να μεταφράζονται καταγράφεται ως πρόβλημα της μηχανικής μετάφρασης και στις έρευνες της Stefaniak (2020: 4) και των Arnejšek & Unk (2020: 4) για την αξιολόγηση της μηχανικής μετάφρασης του eTranslation στα πολωνικά και σλοβενικά αντίστοιχα.

Επιπλέον, ο όρος *building society* είναι άμεσα συνδεδεμένος με τον νομικό πολιτισμό του ΗΒ όπου συναντάται. Και οι τέσσερις μεταφραστές αναγνώρισαν τη λανθασμένη απόδοση του όρου στη φράση «bank or building society account» (MM: «τραπεζικό ή οικοδομικό λογαριασμό»), ωστόσο οι προτάσεις τους κατά τη διόρθωση κρίνονται μη ικανοποιητικές («λογαριασμό στεγαστικού ταμειευτηρίου»/«λογαριασμό στεγαστικής τράπεζας»/«λογαριασμό οικοδομικού συνεταιρισμού»/«αποταμειωτικό λογαριασμό»), διότι οι εν λόγω όροι είτε είναι λανθασμένοι, είτε δεν υπάρχουν στην ελληνική νομική πραγματικότητα, είτε παραπέμπουν σε διαφορετικές έννοιες δυσχεραίνοντας έτσι την κατανόηση από τον αναγνώστη. Συνεπώς, θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί ένας όρος-ομπρέλα, όπως «λογαριασμό τράπεζας ή άλλου χρηματοπιστωτικού ιδρύματος», αφού ουσιαστικά πρόκειται για τράπεζες που χορηγούν στεγαστικά δάνεια στο ΗΒ και ουδεμία σχέση έχουν με τον κατασκευαστικό ή κτηματικό κλάδο.

6. Συμπεράσματα

Η παρούσα εργασία χαρακτηρίζεται από ορισμένους περιορισμούς που θα πρέπει να επισημανθούν και να ληφθούν υπόψη κατά την ερμηνεία των αποτελεσμάτων. Αρχικά, αποτελεί μια μικρής κλίμακας ανάλυση που βασίζεται σε μικρό δείγμα ειδικών κανονιστικών κειμένων. Τα εν λόγω κείμενα επεξεργάστηκαν μόλις τέσσερις έμπειροι νομικοί μεταφραστές, οι οποίοι μάλιστα δεν διαθέτουν εμπειρία ή αντίστοιχη εκπαίδευση στη μετεπιμέλεια μηχανικά μεταφρασμένων κειμένων. Επομένως, λόγω του μικρού δείγματος τα αποτελέσματα αυτής αποτελούν απλώς ενδείξεις και όχι αποδείξεις και συνεπώς δεν μπορούν να γενικευτούν. Ένας ακόμη περιορισμός της παρούσας έρευνας αποτελεί το γεγονός ότι διενεργήθηκε υπό συνθήκες πειράματος και όχι πραγματικών συνθηκών εργασίας και άρα δεν υπάρχει οικολογική εγκυρότητα (*ecological validity*) (Saldanha & O'Brien, 2014: 33). Οι μεταφραστές είχαν ενημερωθεί ότι πρόκειται για έρευνα στο πλαίσιο διπλωματικής εργασίας και από τα αποτελέσματα που προκύπτουν φαίνεται πως δεν προσέγγισαν τα κείμενα με τη δέουσα προσοχή και επιμέλεια σαν να επρόκειτο να παραδώσουν το τελικό κείμενο σε πελάτες τους. Τα ευρήματά μας δηλαδή δεν αντικατοπτρίζουν τις πραγματικές συνθήκες της αγοράς όσον αφορά τη μετεπιμέλεια. Τέλος, η παρούσα έρευνα περιορίζεται και από το γεγονός ότι κατά τη μετεπιμέλεια δεν χρησιμοποιήθηκαν μεταφραστικά εργαλεία, διότι δεν θα ήταν δυνατή η χρήση από όλους μίας κοινής μεταφραστικής μνήμης. Ωστόσο, η σύγχρονη ροή εργασίας των επαγγελματιών μεταφραστών υπαγορεύει τη χρήση μεταφραστικών εργαλείων και την ενσωμάτωση της μηχανικής μετάφρασης σε αυτά.

Από την ανάλυση των αποτελεσμάτων της μηχανικής μετάφρασης του eTranslation προκύπτει ότι υπάρχουν λάθη ακρίβειας (ορολογία, παρανοήσεις και παραλείψεις), ευχέρειας (συνέπειας, σύνταξης και γραμματικής) και ύφους που οφείλονται στην προσκόλληση στο πρωτότυπο και στις κατά λέξη αποδόσεις. Τα εν λόγω λάθη προκύπτουν διότι κατά την επιλογή των αποδόσεων από το σύστημα μηχανικής μετάφρασης δεν λαμβάνεται υπόψη το κειμενικό είδος ή ο κλάδος δικαίου ούτε είναι δυνατόν να αναγνωριστούν οι πολιτισμικοί ενδείκτες που χαρακτηρίζουν το εκάστοτε νομικό σύστημα. Το είδος και η έκταση των λαθών που καταγράφηκαν μας οδηγούν στο συμπέρασμα ότι το eTranslation δεν οδηγεί ακόμη σε ένα ικανοποιητικό αποτέλεσμα στα συγκεκριμένα κειμενικά είδη, τα οποία έχουν ιδιαίτερες απαιτήσεις λόγω των διαφορών μεταξύ των νομικών συστημάτων, και κατά συνέπεια απαιτείται σημαντική μετεπιμέλεια προκειμένου να επιτευχθεί ένα ποιοτικό αποτέλεσμα ισάξιο της ανθρώπινης μετάφρασης.

Στο ίδιο συμπέρασμα καταλήγει και η Wiesmann (2019: 148-149) ως προς τα συστήματα DeepL και MateCat με την έρευνά της για την αξιολόγηση μηχανικά μεταφρασμένων νομικών κειμένων από τα ιταλικά στα γερμανικά. Ένας λόγος για τη μη ικανοποιητική απόδοση του eTranslation εν προκειμένω είναι πιθανότατα το γεγονός ότι αυτό το σύστημα μηχανικής μετάφρασης εκπαιδεύεται βάσει δεδομένων που προέρχονται κυρίως από νομοθετικά κείμενα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και όχι από ιδιωτικά νομικά έγγραφα (συμβάσεις, καταστατικά) που υπάγονται σε διαφορετική οικογένεια δικαίου πέραν του δικαίου της ΕΕ (αγγλοσαξωνικό) και εμφανίζουν ιδιαιτερότητες που αποτελούν πρόκληση ακόμη και για τους ανθρώπους-μεταφραστές. Οι μεταφραστές στη συνέντευξη δήλωσαν δυσαρεστημένοι με το αποτέλεσμα της μηχανικής μετάφρασης και στην πλειονότητά τους ανέφεραν ότι ήταν επιφυλακτικοί απέναντί της. Με βάση την ανωτέρω δήλωση θα περίμενε κανείς οι διορθώσεις τους να είναι μεγαλύτερης έκτασης, κάτι το οποίο όμως δεν επιβεβαιώνεται από τα αποτελέσματα. Εν προκειμένω, δεν επαληθεύεται η σύνδεση της επιφυλακτικής στάσης των μεταφραστών απέναντι στη μηχανική μετάφραση με την έκταση των διορθώσεων και την ποιότητα της εργασίας τους η οποία διαπιστώθηκε στην έρευνα των Sosoni et al. (2022: 103).

Καθίσταται σαφές ότι οι μεταφραστές προσέγγισαν με διαφορετικό τρόπο τα κείμενα κατά τη μετεπιμέλεια και αυτό αποδεικνύεται τόσο από τον αριθμό και το είδος των λαθών που εντοπίστηκαν από τον καθένα, όσο και από τον χρόνο που αφιέρωσαν στη μετεπιμέλεια. Από τα ευρήματα προκύπτει ότι προτεραιότητα δόθηκε και από τους τέσσερις στον εντοπισμό και τη διόρθωση λαθών στο επίπεδο της ακρίβειας, με τις παραλείψεις ωστόσο να είναι αρκετές δεδομένης της εμπειρίας τους, ιδίως στην περίπτωση του κειμένου 2. Τα τελικά μετεπιμελημένα κείμενα που παραδόθηκαν εξακολουθούν να περιέχουν λάθη, τα οποία είτε δεν εντοπίστηκαν και δεν διορθώθηκαν κατά τη μετεπιμέλεια, είτε εισάχθηκαν στην προσπάθεια διόρθωσης, είτε οι αλλαγές που έγιναν δεν εφαρμόστηκαν με συνέπεια σε όλο το κείμενο. Με ενδιαφέρον διαπιστώνουμε ότι το προφίλ του κάθε μεταφραστή συσχετίζεται άμεσα με τις διορθώσεις που πραγματοποιήθηκαν. Ειδικότερα, όπως έχει ήδη επισημανθεί, ο Μεταφραστής Γ προέβη στις περισσότερες διορθώσεις και στα δύο κείμενα και παράλληλα αφιέρωσε τον περισσότερο χρόνο στη μετεπιμέλεια. Ο εν λόγω μεταφραστής διαθέτει την ιδιότητα τόσο του νομικού όσο και του μεταφραστή, με τα αντίστοιχα διαπιστευτήρια, ενώ πραγματοποιεί μεταφράσεις για το ΔΕΕ οι οποίες αξιολογούνται σε τακτική βάση. Παρατηρείται ότι δίνει ιδιαίτερη έμφαση στη φυσική ροή του νομικού λόγου και στην

ακρίβεια της έκφρασης και της απόδοσης, χωρίς να προσκολλάται στη δομή του πρωτοτύπου. Οι παραλείψεις λαθών ορολογίας κυρίως στο κείμενο 2 σχετίζονται με το γεγονός ότι τα εν λόγω κείμενα δεν ανήκουν στο πεδίο εξειδίκευσής του, και γι' αυτό αντιμετώπισε δυσκολίες, ενώ ως προς το κείμενο 1 ανέφερε στη συνέντευξη ότι συνήθως προβαίνει σε αποσπασματική μετάφραση τέτοιου είδους κειμένων, παρακάμπτοντας έτσι τα πραγματολογικά στοιχεία που αφορούν τις αλλοδαπές έννομες τάξεις. Από την άλλη ο Μεταφραστής Β, νομικός που εργάζεται και ως μεταφραστής χωρίς όμως να έχει λάβει σχετική εκπαίδευση, προέβη στις λιγότερες αλλαγές κυρίως στο επίπεδο της ακρίβειας αφιερώνοντας παράλληλα τον λιγότερο χρόνο. Είναι αξιοσημείωτο ότι εντόπισε ορισμένα λάθη ακρίβειας που παραλείφθηκαν από τους υπόλοιπους, ωστόσο οι αλλαγές στο επίπεδο της ευχέρειας και του ύφους ήταν ελάχιστες με πολλά λάθη να παραμένουν στα τελικά κείμενα, γεγονός που αποδεικνύει τη δυσκολία εφαρμογής των οδηγιών μετεπιμέλειας που δόθηκαν. Ειδικότερα, είναι φανερό ότι η οδηγία περί διατήρησης του εξαγόμενου από τη μηχανή μεταφράσματος στον μεγαλύτερο δυνατό βαθμό όπως και η οδηγία περί αποφυγής προτιμησιακών και υφολογικών αλλαγών παρερμηνεύτηκαν σε πολλές περιπτώσεις, με αποτέλεσμα να διατηρηθούν αποδόσεις στις οποίες δεν θα κατέφευγε ο ίδιος αν μετέφραζε τα κείμενα από το μηδέν. Τούτο επιβεβαιώθηκε και κατά τη συνέντευξη, στην οποία ανέφερε ότι αν μετέφραζε ο ίδιος τα κείμενα θα το έκανε με πολύ διαφορετικό τρόπο. Τέλος, τα μετεπιμελημένα κείμενα των Μεταφραστών Α και Δ παρουσιάζουν κάποιες αδυναμίες ιδίως σε επίπεδο ορολογίας, συνέπειας στις διορθώσεις, ευχέρειας και ύφους. Από τις διορθώσεις που καταγράφηκαν παρατηρείται και εδώ δυσκολία στην επιτυχή εφαρμογή της οδηγίας περί διατήρησης του εξαγόμενου από τη μηχανή μεταφράσματος στον μεγαλύτερο δυνατό βαθμό, καθώς οι μεταφραστές προκειμένου να ακολουθήσουν κατά γράμμα την οδηγία απέφυγαν ή παρέλειψαν διορθώσεις οι οποίες όμως είναι απαραίτητες προκειμένου να ικανοποιηθεί η ακρίβεια και η ευχέρεια στο συγκεκριμένο κειμενικό είδος. Η διατύπωση της οδηγίας ως έχει προδιαθέτει τους εκάστοτε μεταφραστές να διατηρούν πολλές από τις αποδόσεις της μηχανικής μετάφρασης ακόμη και αν δεν είναι σύμφωνοι, και να πραγματοποιούν τις λιγότερες δυνατές αλλαγές. Η εν λόγω δυσκολία αποδίδεται σε μεγάλο βαθμό στην έλλειψη εμπειρίας και εκπαίδευσης στη μετεπιμέλεια. Παράλληλα όμως εγείρεται το ερώτημα κατά πόσο οι υφιστάμενες οδηγίες είναι επαρκείς και σαφείς και μπορούν να εφαρμοστούν αποτελεσματικά στην περίπτωση των εξειδικευμένων νομικών κειμένων. Επιπλέον, τα λάθη ορολογίας καταδεικνύουν ότι οι μεταφραστές δεν αφιέρωσαν τον απαιτούμενο χρόνο και την προσοχή προκειμένου να διερευνήσουν περαιτέρω και να

επαληθεύσουν τη σημασία και την απόδοση των όρων, οι οποίοι είναι υψίστης σημασίας στη νομική μετάφραση. Εκτιμούμε ότι η παράλειψη αυτή οφείλεται στο γεγονός ότι η μετεπιμέλεια δεν πραγματοποιήθηκε υπό πραγματικές συνθήκες, αλλά υπό συνθήκες πειράματος και άρα δεν έτυχε της προσοχής που απαιτούνταν.

Με βάση τα προαναφερθέντα συμπεραίνουμε ότι το eTranslation δεν παράγει ικανοποιητικό αποτέλεσμα στα ελληνικά όταν πρόκειται για κείμενα που αφορούν διαφορετικά νομικά συστήματα και η μετεπιμέλεια που απαιτείται είναι μεγάλης έκτασης, με συνέπεια να τίθεται υπό αμφισβήτηση η βελτίωση της παραγωγικότητας που αναμένεται με τη μετεπιμέλεια σε σχέση με τη μετάφραση από το μηδέν βάσει προηγούμενων ερευνών (Toral et al., 2018, Vieira, 2019, Stasimioti & Sosoni, 2020). Επιπλέον, από τις μετεπιμελημένες μεταφράσεις προκύπτει ότι οι μεταφραστές επηρεάζονται αρκετά από το έτοιμο κείμενο στο οποίο καλούνται να κάνουν διορθώσεις και δεν το αντιμετωπίζουν κριτικά, παραβλέποντας αρκετά λάθη τα οποία εξακολουθούν να υφίστανται και στις μετεπιμελημένες εκδοχές (*priming effects*). Σε κάθε περίπτωση κρίνεται αναγκαίο να υπογραμμιστεί η σημασία της εκπαίδευσης στη μετεπιμέλεια την οποία θα πρέπει να παροτρύνονται να ακολουθήσουν οι μεταφραστές, τόσο έμπειροι όσο και νεότεροι, προκειμένου να βελτιώσουν την εργασία τους. Ακόμη, προκύπτει η ανάγκη για την αναθεώρηση των υφιστάμενων οδηγιών μετεπιμέλειας που δίνονται στους μεταφραστές ώστε να προσαρμοστούν στις απαιτήσεις των νομικών κειμένων.

Παρόλο που το δείγμα της παρούσας έρευνας ήταν αρκετά μικρό, τα ευρήματα που προέκυψαν παρουσιάζουν μεγάλο ενδιαφέρον και αξίζει να διερευνηθούν περαιτέρω με περισσότερα είδη κειμένων από διαφορετικούς κλάδους δικαίου και φυσικά με περισσότερους συμμετέχοντες, προκειμένου να συναχθούν πιο ασφαλή συμπεράσματα. Η έρευνα θα μπορούσε ακόμη να επεκταθεί περιλαμβάνοντας σύγκριση των αποτελεσμάτων με εκείνα πιο γενικών συστημάτων μηχανικής μετάφρασης όπως το DeepL, αλλά και συστημάτων εκπαιδευμένων με εξειδικευμένες μεταφραστικές μνήμες, τα οποία εκτιμάται ότι θα παρουσίαζαν πιο βελτιωμένα αποτελέσματα.

7. Βιβλιογραφικές αναφορές

Βαλεοντής, Κ.Ε. & Κριμπάς, Π.Γ. (2014). *Νομική γλώσσα, νομική ορολογία: θεωρία και πράξη*. Αθήνα: Νομική Βιβλιοθήκη/Ελληνική Εταιρεία Ορολογίας.

Βλαχόπουλος, Σ. (2003). *Η μετάφραση και ο μεταφραστής νομικών κειμένων: θεωρητικές και πρακτικές πτυχές*. Εφαρμοσμένη Γλωσσολογία 19, 21-34.

Κασκαρέλης, Γ. (2009). Αγγλοελληνικό λεξικό Ευρωπαϊκών και χρηματοοικονομικών όρων. INE ΟΤΟΕ. <https://ine.otoe.gr/article/17>

Κριμπάς, Π. & Σφακιανάκη, Μ. (2015). Ο βαθμός νομικής δεσμευτικότητας του μεταφράσματος ως παράγοντας διαμόρφωσης της πρόθεσης του νομικού μεταφραστή. Στο *Όψεις της Ελληνόφωνης Μεταφρασεολογίας: Μελέτες για τη μετάφραση αφιερωμένες στην Τώνια Νενοπούλου-Δρόσου*. Θεσσαλονίκη: Publish City.

Alcaraz, E., & Hughes, B. (2002). *Legal Translation Explained*. London: Routledge. doi: <https://doi.org/10.4324/9781315760346>

Aranberri, N. (2017). What Do Professional Translators Do when Post-Editing for the First Time? First Insight into the Spanish-Basque Language Pair. *HERMES - Journal of Language and Communication in Business*, (56), 89-110. <https://doi.org/10.7146/hjlc.v0i56.97235>

Arnejšek, M., & Unk, A. (2020). Multidimensional assessment of the eTranslation output for English–Slovene. In *Proceedings of the 22nd Annual Conference of the European Association for Machine Translation*, 383-392, Lisboa, Portugal. European Association for Machine Translation. <https://aclanthology.org/2020.eamt-1.41.pdf>

Bentivogli, L., Bisazza, A., Cettolo, M., & Federico, M. (2016). Neural versus phrase-based machine translation quality: A case study. In *Proceedings of the 2016 Conference on Empirical Methods in Natural Language Processing*, 257-267. Association for Computational Linguistics (ACL). <https://doi.org/10.18653/v1/d16-1025>

Cadwell, P., Castilho, S., O'Brien, S., and Mitchell, L. (2016). Human Factors in Machine Translation and Post-Editing among Institutional Translators. *Translation Spaces*, 5(2), 222-243. DOI 10.1075/ts.5.2.04cad

Cao, D. (2007). *Translating Law. Topics in Translation*. Clevedon/Buffalo/Toronto: Multilingual Matters Ltd.

Castilho, S., Moorkens, J., Gaspari, F., Calixto, I., Tinsley J. and Way A. (2017a). Is neural machine translation the new state of the art? *The Prague Bulletin of Mathematical Linguistics* 108(1). 109-120. <https://doi.org/10.1515/pralin-2017-0013>

Castilho, S., Moorkens, J., Gaspari, F., Sennrich, R., Sosoni, V., Georgakopoulou, P., Lohar, P., Way, A., Miceli B., Antonio V., & Gialama, M. (2017b). A comparative quality evaluation of PBSMT and NMT using professional translators. In *Proceedings*

of MT Summit XVI. Volume 1: Research Track, Nagoya, Japan, 116-131.

<https://aclanthology.org/2017.mtsummit-papers.10/>

De Groot, G.R. (1987). The point of view of a comparative lawyer. In *Les Cahiers de Droit*, vol. 28, n° 4, décembre 1987, 793-812

<https://core.ac.uk/download/pdf/59345697.pdf>

De Groot, G.R. & van Laer, C. J. P. (2006). The Dubious Quality of Legal Dictionaries. *International Journal of Legal Information*: Vol. 34: Iss. 1, Article 6.

<http://scholarship.law.cornell.edu/ijli/vol34/iss1/6>

De Groot, G.R., & van Laer, C. J. P. (2008). *The Quality of Legal Dictionaries: An assesment*. Universiteit Maastricht. Maastricht Faculty of Law Working Paper Vol. 2008 No. 6

Forcada, M. (2017). Making sense of neural machine translation. *Translation Spaces*. 6. 291-309. 10.1075/ts.6.2.06for. <https://www.dlsi.ua.es/~mlf/docum/forcada17j2.pdf>

Gaspari, F., Toral, A., Naskar, S.K., Groves, D., Way, A. (2014). Perception vs reality: Measuring machine translation post-editing productivity. In *Proceedings of the 11th Conference of the Association for Machine Translation in the Americas*, pages 60-72, Vancouver, Canada. Association for Machine Translation in the Americas.

<https://aclanthology.org/2014.amta-wptp.5/>

Guerberof Arenas, A. (2019). Pre-editing and post-editing. *The Bloomsbury Companion to Language Industry Studies*, 333-360. Bloomsbury Publishing. DOI: 10.5040/9781350024960.0019

Hu, K. & Cadwell, P. (2016). A comparative study of post-editing guidelines. In *Proceedings of the 19th annual conference of the European association for machine translation*, 346-353. <https://aclanthology.org/W16-3420/>

Kenny, D. (ed.). (2022). *Machine translation for everyone: Empowering users in the age of artificial intelligence* (Translation and Multilingual Natural Language Processing 18). Berlin: Language Science Press.

Killman, J. (2014). Vocabulary accuracy of statistical machine translation in the legal context. In *Proceedings of the 11th Conference of the Association for Machine Translation in the Americas*, 85-98, Vancouver, Canada. Association for Machine Translation in the Americas (AMTA). <https://aclanthology.org/2014.amta-wptp.7/>

Killman, J., & Rodríguez-Castro, M. (2022). Post-editing vs. translating in the legal context: Quality and time effects from English to Spanish. *Revista de Llengua i Dret, Journal of Language and Law*, 78, 56-72, <https://www.doi.org/10.2436/rld.i78.2022.3831>

Koehn, P., & Knowles, R. (2017). Six challenges for neural machine translation. In *Proceedings of the First Workshop on Neural Machine Translation*, 28-39, Vancouver. Association for Computational Linguistics. <https://aclanthology.org/W17-3204/>

- Koponen, M. (2016). Is machine translation post-editing worth the effort? A survey of research into post-editing and effort. *JoSTrans: The Journal of Specialised Translation*, 25, 131-148. https://www.jostrans.org/issue25/art_koponen.pdf
- Koponen, M., Salmi, L. & Nikulin, M. (2019). A product and process analysis of post-editor corrections on neural, statistical and rule-based machine translation output. *Machine Translation* 33, 61-90. <https://doi.org/10.1007/s10590-019-09228-7>
- Lavie, A. (2011). Evaluating the Output of Machine Translation Systems. In *Proceedings of Machine Translation Summit XIII: Tutorial Abstracts*, Xiamen, China. <https://aclanthology.org/2010.amta-tutorials.4.pdf>
- Lesznyák, Á. (2019). Hungarian translators' perceptions of neural machine translation in the European Commission. In *Proceedings of MT Summit XVIII: Translator, Project and User Tracks*, 19-23 August, Dublin, 16–22. <https://aclanthology.org/volumes/W19-67>
- Lommel, A. (2018a). Augmented Translation: A New Approach to Combining Human and Machine Capabilities. In *Proceedings of the 13th Conference of the Association for Machine Translation in the Americas (Volume 2: User Track)*, 5-12, Boston, MA. Association for Machine Translation in the Americas. <https://aclanthology.org/W18-1905/>
- Lommel, A. (2018b). Metrics for Translation Quality Assessment: A Case for Standardising Error Typologies. In: Moorkens, J., Castilho, S., Gaspari, F., Doherty, S. (eds) *Translation Quality Assessment. Machine Translation: Technologies and Applications*, vol 1. Springer, Cham. https://doi.org/10.1007/978-3-319-91241-7_6
- Macken, L., Prou, D., & Tezcan, A. (2020). Quantifying the Effect of Machine Translation in a High-Quality Human Translation Production Process. *Informatics*, 7(12). Multidisciplinary Digital Publishing Institute.
- Massardo, I., van der Meer, J., O'Brien, S., Hollowood, F., Aranberri, N., Drescher K. (2016). *MT Post-Editing Guidelines*, Amsterdam: Translation Automation User society. <https://info.taus.net/mt-post-editing-guidelines>
- Kit, C., & Wong, T.M. (2008). Comparative evaluation of online machine translation systems with legal texts. *Law Library Journal*, 100(2), 299-321.
- Müller, M., Rios, A., & Sennrich, R. (2020). Domain Robustness in Neural Machine Translation. In *Proceedings of the 14th Conference of the Association for Machine Translation in the Americas (AMTA 2020)*, 151-164. Virtual. Association for Machine Translation in the Americas, AMTA. <https://www.aclweb.org/anthology/2020.amta-research>
- O'Brien, S. (2010). Introduction to post-editing: Who, what, how and where to next?. In *Proceedings of the 9th Conference of the Association for Machine Translation in the Americas: Tutorials*, Denver, Colorado, USA. Association for Machine Translation in the Americas.

- Papineni, K., Roukos, S., Ward, T., Zhu, W. J. (2002). BLEU: a method for automatic evaluation of machine translation. In *Proceedings of the 40th Annual Meeting of the Association for Computational Linguistics*, 311–318. Association for Computational Linguistics. <https://doi.org/10.3115/1073083.1073135>
- Prieto Ramos, F. (2015). Quality assurance in legal translation: Evaluating process, competence and product in the pursuit of adequacy. *International Journal for the Semiotics of Law – Revue internationale de Sémiotique juridique*, 28, 11–30. <https://doi.org/10.1007/s11196-014-9390-9>
- Reiss, K. & Vermeer, H. J. (2014). *Towards a General Theory of Translational Action: Skopos Theory Explained*. Translation by Christiane Nord. New York: Routledge.
- Rossi, C. & Chevrot, J.-P. (2019). Uses and perceptions of machine translation at the European Commission. *The Journal of Specialised Translation*, 31, 177–200. https://jostrans.org/issue31/art_rossi.pdf
- Saldanha, G. & O'Brien, S. (2014). *Research Methodologies in Translation Studies*. St. Jerome Publishing.
- Šarčević, S. (2003). Theoretische Ansätze zur Bestimmung einer Übersetzungsstrategie in der Rechtsübersetzung, in *Zbornik Pravnog fakulteta Sveučilište u Rijeci*, 317-335.
- Snover, M., Dorr, B., Schwartz, R., Micciulla, L. & Makhoul, J. (2006). A study of translation edit rate with targeted human annotation. In: *Proceedings of the 7th Conference of the Association for Machine Translation in the Americas: Technical Papers*, 223-231, Cambridge, Massachusetts, USA. Association for Machine Translation in the Americas. <https://aclanthology.org/2006.amta-papers.25/>
- Sosoni, V., Kermanidis, K.-L., & Livas, S. (2018). Observing Eurolects: The case of Greek. In Laura Mori (Ed.), *Observing Eurolects: Dynamics of language variation in EU law*, 170-198. John Benjamins. <https://doi.org/10.1075/scl.86.08sos>
- Sosoni, V., O'Shea, J., & Stasimioti, M. (2022). Translating law: A comparison of human and post-edited translations from Greek to English. *Revista de Llengua i Dret, Journal of Language and Law*, 78, 92-120. <https://doi.org/10.2436/rld.i78.2022.3704>
- Stasimioti, M., Sosoni, V., Kermanidis, K., Mouratidis, D. (2020). Machine translation quality: A comparative evaluation of SMT, NMT and tailored-NMT Outputs. In *Proceedings of the 22nd Annual Conference of the European Association for Machine Translation, Lisboa, Portugal*, 441-450. European Association for Machine Translation. <https://aclanthology.org/2020.eamt-1.47>
- Stasimioti, M., & Sosoni, V. (2020). Translation vs post-editing of NMT output: Measuring effort in the English-Greek language pair. In *Proceedings of the 14th Conference of the Association for Machine Translation in the Americas, 1st Workshop on Post-Editing in Modern-Day Translation*, 109-124. Association for Machine Translation in the Americas.

Stefaniak, K. (2020). Evaluating the usefulness of neural machine translation for the Polish translators in the European Commission. In *Proceedings of the 22nd Annual Conference of the European Association for Machine Translation*, 263-269, Lisboa, Portugal. European Association for Machine Translation.

<https://aclanthology.org/2020.eamt-1.28.pdf>

Toral, A. & Sánchez-Cartagena, V. M. (2017). [A Multifaceted Evaluation of Neural versus Phrase-Based Machine Translation for 9 Language Directions](#). In *Proceedings of the 15th Conference of the European Chapter of the Association for Computational Linguistics: Volume 1, Long Papers*, pages 1063-1073, Valencia, Spain. Association for Computational Linguistics. <https://aclanthology.org/E17-1100/>

Toral, A., Wieling, M., & Way, A. (2018). Post-editing effort of a novel with statistical and neural machine translation. *Frontiers in Digital Humanities: Digital Literary Studies*. <https://doi.org/10.3389/fdigh.2018.00009>

Van Brussel, L., Tezcan, A., & Macken, L. (2018). A fine-grained error analysis of NMT, SMT and RBMT output for English-to-Dutch. In *Proceedings of the Eleventh International Conference on Language Resources and Evaluation (LREC 2018)*, Miyazaki, Japan. European Language Resources Association (ELRA), 3799-3804. <https://aclanthology.org/L18-1600.pdf>

Vardaro, J., Schaeffer, M., Hansen-Schirra, S. (2019). Translation Quality and Error Recognition in Professional Neural Machine Translation Post-Editing. *Informatics*. 6(3):41. <https://doi.org/10.3390/informatics6030041>

Vieira, L. N., O'Hagan, M., & O'Sullivan, C. (2020). *Understanding the societal impacts of machine translation: a critical review of the literature on medical and legal use cases*. Information Communication and Society. <https://doi.org/10.1080/1369118X.2020.1776370>

Wiesmann, E. (2019). Machine translation in the field of law: A study of the translation of Italian legal texts into German. *Comparative Legilinguistics*, 37, 117-153. <https://doi.org/10.14746/cl.2019.37.4>

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α

Ερωτηματολόγιο

<https://forms.gle/vMCL6QyCkt7cfp4f8>

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β

Κείμενα – Πηγή

Κείμενο 1 (Σύμβαση Εργασίας)

UK Employment Agreement

DATE 2009

EMPLOYER

CRITEO LTD, whose office is 131-151 Great Titchfield St, LONDON, W1W 5BB, UK (the “**Company**” or “**CRITEO**”); and

EMPLOYEE

Jonathan Wolf, UK (“the Employee”);
(the “**Employee**”).

11. Termination Provisions

11.1 Subject to clauses 11.2 and 11.3 below, and after the end of the probation period, the Employee’s employment may be terminated by either party giving the other three month’s written notice of termination.

11.2 CRITEO reserves the right to terminate the Employee’s employment without notice or pay in lieu of notice if:

(a) the Employee is guilty of misconduct or commits any serious or (having been given notice in writing) persistent breach or non-observance of any of his obligations to the Company or any Group Company (whether under this Agreement or otherwise);

(b) the Employee refuses or neglects to comply with any lawful acts or directions given to him by the Company;

(c) the Employee is guilty of any serious breach or non-observance of any of the provisions of this Agreement or directions of the Board or relevant rules and/or codes issued by or on behalf of any Recognised Stock Exchange or is guilty of any continued or successive breaches or non-observance of any of such provisions or directions in spite of written warning to the contrary by the Board;

(d) the Employee is convicted of any criminal offence by a court of competent jurisdiction (other than a minor motoring offence for which a fine or other noncustodial penalty is imposed);

(e) the Employee commits any act of theft or other dishonesty either at or outside work;

(f) the Employee carries out or neglects to carry out any action which in the reasonable opinion of CRITEO may seriously damage the interests of the Company or wilfully or negligently breaches any legislation or any regulation to which the company may be subject which may result in any penalties being imposed on him or any Directors of the Company;

(g) the Employee commits any act of deliberate discrimination or harassment on grounds of race, sex or disability;

(h) the Employee is adjudged bankrupt or enters into any composition or arrangement with or for the benefit of his creditors including a voluntary arrangement under the Insolvency Act 1986;

(i) the Employee becomes of unsound mind or a patient for the purpose of any statute relating to mental health;

(j) the Employee is convicted of an offence under the Criminal Justice Act 1993 (or the Financial Services Authority becomes entitled to impose a penalty on the Executive pursuant to section 123 of the Financial Services and Markets Act 2000) or the Executive is otherwise convicted or found liable under any other present or future statutory enactment or regulation relating to insider dealing and/or market abuse;

(k) the Employee becomes prohibited by law or is disqualified or is liable to be disqualified from being a director.

11.3 The Employee's employment shall terminate automatically on the date on which the Employee reaches the age of 65, which is normal retirement age.

Κείμενο 2 (Καταστατικό)

THE COMPANIES ACT 2006 PRIVATE COMPANY LIMITED BY SHARES

ARTICLES OF ASSOCIATION

OF

DATA ANALYTIC SOLUTIONS LTD

DIVIDENDS AND OTHER DISTRIBUTIONS

Procedure for declaring dividends

- (1) The company may by ordinary resolution declare dividends, and the directors may decide to pay interim dividends.
- (2) A dividend must not be declared unless the directors have made a recommendation as to its amount. Such a dividend must not exceed the amount recommended by the directors.
- (3) No dividend may be declared or paid unless it is in accordance with shareholders' respective rights.
- (4) Unless the shareholders' resolution to declare or directors' decision to pay a dividend, or the terms on which shares are issued, specify otherwise, it must be paid by reference to each shareholder's holding of shares on the date of the resolution or decision to declare or pay it.
- (5) If the company's share capital is divided into different classes, no interim dividend may be paid on shares carrying deferred or non-preferred rights if, at the time of payment, any preferential dividend is in arrear.
- (6) The directors may pay at intervals any dividend payable at a fixed rate if it appears to them that the profits available for distribution justify the payment.
- (7) If the directors act in good faith, they do not incur any liability to the holders of shares conferring preferred rights for any loss they may suffer by the lawful payment of an interim dividend on shares with deferred or non-preferred rights.

Payment of dividends and other distributions

- (1) Where a dividend or other sum which is a distribution is payable in respect of a share, it must be paid by one or more of the following means-
 - (a) transfer to a bank or building society account specified by the distribution recipient either in writing or as the directors may otherwise decide;
 - (b) sending a cheque made payable to the distribution recipient by post to the distribution recipient at the distribution recipient's registered address (if the distribution recipient is a holder of the share), or (in any other case) to an address specified by the distribution recipient either in writing or as the directors may otherwise decide;

(c) sending a cheque made payable to such person by post to such person at such address as the distribution recipient has specified either in writing or as the directors may otherwise decide; or

(d) any other means of payment as the directors agree with the distribution recipient either in writing or by such other means as the directors decide.

(2) In the articles, "the distribution recipient" means, in respect of a share in respect of which a dividend or other sum is payable-

(a) the holder of the share; or

(b) if the share has two or more joint holders, whichever of them is named first in the register of members; or

(c) if the holder is no longer entitled to the share by reason of death or bankruptcy, or otherwise by operation of law, the transmittee.

No interest on distributions

The company may not pay interest on any dividend or other sum payable in respect of a share unless otherwise provided by-

(a) the terms on which the share was issued, or

(b) the provisions of another agreement between the holder of that share and the company.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Γ

Μεταφράσεις αναφοράς

Κείμενο 1

Σύμβαση Εργασίας HB

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ

2009

ΕΡΓΟΔΟΤΗΣ

CRITEO LTD, με έδρα στη διεύθυνση 131-151 Great Titchfield St, ΛΟΝΔΙΝΟ, W1W 5BB, HB (η «Εταιρεία» ή «CRITEO»), και

ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΣ

Jonathan Wolf, HB («ο Εργαζόμενος»),

(ο «Εργαζόμενος»).

11. Διατάξεις Καταγγελίας

11.1 Με την επιφύλαξη των όρων 11.2 και 11.3 κατωτέρω, και μετά τη λήξη της δοκιμαστικής περιόδου, η εργασιακή σχέση του Εργαζομένου μπορεί να καταγγελθεί από οποιοδήποτε εκ των μερών απευθύνοντας στο έτερο μέρος τρίμηνη έγγραφη ειδοποίηση καταγγελίας.

11.2 Η CRITEO διατηρεί το δικαίωμα να καταγγείλει την εργασιακή σχέση του Εργαζομένου χωρίς ειδοποίηση ή αποζημίωση αντί ειδοποίησης εάν:

(α) ο Εργαζόμενος έχει υποπέσει σε παράπτωμα ή διαπράξει οποιαδήποτε σοβαρή ή (αφού έχει λάβει έγγραφη ειδοποίηση) διαρκή παραβίαση ή δεν συμμορφώνεται με οποιαδήποτε από τις υποχρεώσεις του προς την Εταιρεία ή οποιαδήποτε Εταιρεία του Ομίλου (είτε σύμφωνα με την παρούσα Σύμβαση είτε άλλως),

(β) ο Εργαζόμενος αρνείται ή αμελεί να συμμορφωθεί με οποιεσδήποτε νόμιμες πράξεις ή οδηγίες που του έχουν δοθεί από την Εταιρεία,

(γ) ο Εργαζόμενος έχει διαπράξει οποιαδήποτε σοβαρή παραβίαση ή δεν συμμορφώνεται με οποιαδήποτε εκ των διατάξεων της παρούσας Σύμβασης ή τις οδηγίες του Συμβουλίου ή τους σχετικούς κανόνες και/ή κώδικες που έχουν εκδοθεί από ή για λογαριασμό οποιουδήποτε αναγνωρισμένου χρηματιστηρίου ή διαπράττει οποιεσδήποτε συνεχείς ή διαδοχικές παραβιάσεις ή δεν τηρεί οποιαδήποτε από τις εν λόγω διατάξεις ή οδηγίες παρά την έγγραφη προειδοποίηση του Συμβουλίου για το αντίθετο,

(δ) ο Εργαζόμενος έχει καταδικαστεί για οποιοδήποτε ποινικό αδίκημα από αρμόδιο δικαστήριο (πέραν της τροχαίας παράβασης για την οποία επιβάλλεται πρόστιμο ή άλλη μη στερητική της ελευθερίας ποινή),

(ε) ο Εργαζόμενος διαπράξει οποιαδήποτε πράξη κλοπής ή άλλης ανέντιμης συμπεριφοράς είτε στην εργασία είτε εκτός αυτής,

(στ) ο Εργαζόμενος προβεί, ή αμελήσει να προβεί, σε οποιαδήποτε ενέργεια η οποία κατά την εύλογη γνώμη της CRITEO μπορεί να βλάψει σοβαρά τα συμφέροντα της Εταιρείας ή εάν παραβιάσει από πρόθεση ή από αμέλεια οποιαδήποτε νομοθεσία ή οποιονδήποτε κανονισμό στον οποίο μπορεί να υπόκειται η εταιρεία, και η οποία

παραβίαση μπορεί να επιφέρει την επιβολή τυχόν κυρώσεων στον ίδιο ή σε οποιονδήποτε Διαχειριστή της Εταιρείας,

(ζ) ο Εργαζόμενος προβεί σε οποιαδήποτε σκόπιμη πράξη διακριτικής μεταχείρισης ή παρενόχλησης λόγω φυλής, φύλου ή αναπηρίας,

(η) ο Εργαζόμενος κηρυχθεί σε πτώχευση ή προβεί σε οποιονδήποτε συμβιβασμό ή διακανονισμό με τους πιστωτές του ή προς όφελος αυτών συμπεριλαμβανομένου του εκούσιου διακανονισμού σύμφωνα με τον Νόμο του ΗΒ περί αφερεγγυότητας του 1986,

(θ) ο Εργαζόμενος εμφανίσει ψυχική διαταραχή ή ασθένεια βάσει οποιουδήποτε νόμου αναφορικά με την ψυχική υγεία,

(ι) ο Εργαζόμενος έχει καταδικαστεί για αδίκημα σύμφωνα με τον Νόμο του ΗΒ περί ποινικής δικαιοσύνης του 1993 (ή η Αρχή Χρηματοπιστωτικών Υπηρεσιών αποκτήσει το δικαίωμα να επιβάλει πρόστιμο στο Στέλεχος σύμφωνα με το άρθρο 123 του Νόμου του ΗΒ περί Χρηματοοικονομικών Υπηρεσιών και Αγορών του 2000) ή το Στέλεχος έχει άλλως καταδικαστεί ή κριθεί υπεύθυνο σύμφωνα με οποιονδήποτε άλλο υφιστάμενο ή μελλοντικό νόμο ή κανονισμό αναφορικά με την κατάχρηση προνομιακών πληροφοριών και την κατάχρηση της αγοράς,

(ια) απαγορευτεί στον Εργαζόμενο από τον νόμο να κατέχει τη θέση Διαχειριστή ή εάν ο Εργαζόμενος αποκλειστεί ή υπόκειται σε αποκλεισμό από τη θέση Διαχειριστή.

11.3 Η εργασιακή σχέση του Εργαζομένου λήγει αυτοδικαίως την ημερομηνία κατά την οποία ο Εργαζόμενος συμπληρώσει το 65ο έτος της ηλικίας του που είναι η συνήθης ηλικία συνταξιοδότησης.

Κείμενο 2

Ο ΝΟΜΟΣ ΠΕΡΙ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ ΤΟΥ 2006 ΤΟΥ ΗΒ ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ ΜΕ ΜΕΤΟΧΕΣ

ΚΑΤΑΣΤΑΣΤΙΚΟ

ΤΗΣ

DATA ANALYTIC SOLUTIONS LTD

ΜΕΡΙΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΝΟΜΕΣ

Διαδικασία ανακοίνωσης μερισμάτων

- (1) Η εταιρεία μπορεί με απόφαση ληφθείσα με απλή πλειοψηφία να ανακοινώσει την καταβολή μερισμάτων και οι διαχειριστές μπορούν να αποφασίσουν να καταβάλουν προσωρινά μερίσματα.
- (2) Η καταβολή μερίσματος δεν πρέπει να ανακοινώνεται, εκτός εάν οι διαχειριστές έχουν προβεί σε εισήγηση ως προς το ποσό αυτού. Το εν λόγω μέρισμα δεν πρέπει να υπερβαίνει το ποσό που εισηγούνται οι διαχειριστές.
- (3) Κανένα μέρισμα δεν μπορεί να ανακοινωθεί ή καταβληθεί εκτός εάν είναι σύμφωνο με τα αντίστοιχα δικαιώματα των μετόχων.
- (4) Το μέρισμα, εκτός εάν ορίζεται διαφορετικά στην απόφαση των μετόχων για την ανακοίνωση ή την απόφαση των διαχειριστών για την καταβολή μερίσματος ή στους όρους με τους οποίους εκδίδονται οι μετοχές, πρέπει να καταβάλλεται σε σχέση με τις μετοχές κάθε μετόχου κατά την ημερομηνία της απόφασης για ανακοίνωση ή της απόφασης για καταβολή του εν λόγω μερίσματος.
- (5) Σε περίπτωση που το μετοχικό κεφάλαιο της εταιρείας διαιρείται σε διαφορετικές κατηγορίες, δεν μπορεί να καταβληθεί προσωρινό μέρισμα επί μετοχών με αναβλητικά ή μη προνομιούχα δικαιώματα εάν, κατά τη στιγμή της καταβολής, οποιοδήποτε προνομιούχο μέρισμα οφείλεται σωρευτικά λόγω μη προηγούμενης καταβολής.
- (6) Οι διαχειριστές μπορούν να καταβάλουν ανά διαστήματα οποιοδήποτε μέρισμα καταβάλλεται με σταθερή τιμή, εφόσον κρίνουν ότι τα κέρδη που είναι διαθέσιμα προς διανομή δικαιολογούν την καταβολή.
- (7) Εφόσον οι διαχειριστές ενεργούν καλόπιστα, δεν φέρουν καμία ευθύνη έναντι των κατόχων προνομιούχων μετοχών για τυχόν ζημία που ενδέχεται να υποστούν από τη νόμιμη καταβολή προσωρινού μερίσματος επί μετοχών με αναβλητικά ή μη προνομιούχα δικαιώματα.

Καταβολή μερισμάτων και λοιπές διανομές

- (1) Σε περίπτωση που πρέπει να καταβληθεί μέρισμα ή άλλο ποσό που συνιστά διανομή έναντι μετοχής, αυτό πρέπει να καταβληθεί με έναν ή περισσότερους από τους ακόλουθους τρόπους:

- (α) με μεταφορά σε λογαριασμό τράπεζας ή άλλου χρηματοπιστωτικού ιδρύματος, ο οποίος ορίζεται από τον αποδέκτη της διανομής είτε εγγράφως είτε όπως άλλως αποφασίσουν οι διαχειριστές,
- (β) με αποστολή επιταγής πληρωτέας στον αποδέκτη της διανομής μέσω ταχυδρομείου στην καταχωρισμένη διεύθυνση του αποδέκτη της διανομής (εφόσον αυτός είναι κάτοχος της μετοχής) ή (σε οποιαδήποτε άλλη περίπτωση) σε διεύθυνση που έχει ορίσει ο αποδέκτης της διανομής είτε εγγράφως είτε όπως άλλως αποφασίσουν οι διαχειριστές,
- (γ) με αποστολή επιταγής πληρωτέας στον αποδέκτη μέσω ταχυδρομείου στη διεύθυνση που έχει ορίσει ο αποδέκτης της διανομής είτε εγγράφως είτε όπως άλλως αποφασίσουν οι διαχειριστές ή
- (δ) με οποιοδήποτε άλλο μέσο πληρωμής συμφωνήσουν οι διαχειριστές με τον αποδέκτη της διανομής είτε εγγράφως είτε όπως άλλως αποφασίσουν οι διαχειριστές.
- (2) Στο καταστατικό ως «αποδέκτης της διανομής» νοείται όσον αφορά τις μετοχές για τις οποίες πρέπει να καταβληθεί μέρισμα ή άλλο ποσό:
- (α) ο κάτοχος της μετοχής, ή
- (β) σε περίπτωση που δύο ή περισσότερα πρόσωπα είναι συγκύριοι μετοχής, οποιοδήποτε εξ αυτών αναγράφεται πρώτο στο μητρώο των μελών, ή
- (γ) ο εκδοχέας, εάν ο κάτοχος δεν έχει πλέον δικαίωμα επί της μετοχής λόγω θανάτου ή πτώχευσης, ή άλλως εκ του νόμου.

Κανένας τόκος επί των διανομών

Η εταιρεία δεν μπορεί να καταβάλλει τόκο επί οποιουδήποτε μερίσματος ή άλλου ποσού που είναι καταβλητέο έναντι μετοχής, εκτός εάν άλλως προβλέπεται από:

- (α) τους όρους με τους οποίους εκδόθηκε η μετοχή ή
- (β) τις διατάξεις άλλου συμφωνητικού μεταξύ του κατόχου της εν λόγω μετοχής και της εταιρείας.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Δ

Μετεπιμελημένες εκδοχές

Κείμενο 1

ΚΠ	ΜΜ	Α
UK Employment Agreement DATE 2009 EMPLOYER CRITEO LTD, whose office is 131-151 Great Titchfield St, LONDON, W1W 5BB, UK (the “Company” or “CRITEO”); and EMPLOYEE Jonathan Wolf, UK (“the Employee”); (the “Employee”). 11. Termination Provisions 11.1 Subject to clauses 11.2 and 11.3 below, and after the end of the probation period, the Employee’s employment may be terminated by either party giving the other three month’s written notice of termination. 11.2 CRITEO reserves the right to terminate the Employee’s employment without notice or pay in lieu of notice if:	Συμφωνία απασχόλησης του Ηνωμένου Βασιλείου ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ 2009 ΕΡΓΟΔΟΤΗΣ Criteo LTD, της οποίας το γραφείο είναι 131-151 Great Titchfield St, LONDON, W1W 5BB, UK (η «Εταιρεία» ή «CRITEO»)· και ΥΠΑΛΛΗΛΟΣ Jonathan Wolf, Ηνωμένο Βασίλειο («ο υπάλληλος»), (ο «υπάλληλος»). 11. Διατάξεις τερματισμού 11.1 Με την επιφύλαξη των παραγράφων 11.2 και 11.3 κατωτέρω, και μετά τη λήξη της δοκιμαστικής περιόδου, η απασχόληση του Εργαζομένου μπορεί να τερματιστεί από οποιοδήποτε από τα μέρη, με έγγραφη προειδοποίηση των καταγγελίας των υπόλοιπων τριών μηνών. 11.2 Η Criteo διατηρεί το δικαίωμα να τερματίσει την απασχόληση του Εργαζομένου χωρίς προειδοποίηση ή αμοιβή αντί προειδοποίησης εάν:	Σύμβαση Εργασίας Συμφωνία απασχόλησης του Ηνωμένου Βασιλείου ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ 2009 ΕΡΓΟΔΟΤΗΣ Criteo LTD, η οποία εδρεύει στη διεύθυνση της οποίας το γραφείο είναι 131-151 Great Titchfield St, ~~ΛΟΝΔΙΝΟ~~ LONDON, W1W 5BB, ~~Ηνωμένο Βασίλειο~~ UK (η «Εταιρεία» ή «CRITEO»)· και ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΣ ΥΠΑΛΛΗΛΟΣ Jonathan Wolf, Ηνωμένο Βασίλειο («ο ~~Εργαζόμενος~~ υπάλληλος»), (ο «~~Εργαζόμενος~~ υπάλληλος»). 11. Διατάξεις καταγγελίας σύμβασης εργασίας τερματισμού 11.1 Με την επιφύλαξη των παραγράφων 11.2 και 11.3 κατωτέρω, και μετά τη λήξη της δοκιμαστικής περιόδου, η <u>σύμβαση εργασίας απασχόληση</u> του Εργαζομένου <u>υπόκειται σε καταγγελία μπορεί να τερματιστεί</u> από οποιοδήποτε από τα μέρη, με έγγραφη προειδοποίηση καταγγελίας <u>του έτερου μέρους τρεις μήνες νωρίτερα των υπόλοιπων τριών μηνών</u>. 11.2 Η ~~CRITEO~~ Criteo <u>επιφυλάσσεται του δικαιώματος διατηρεί το δικαίωμα να καταγγείλει τη σύμβαση εργασίας τερματίζει την απασχόληση</u> του Εργαζομένου χωρίς προειδοποίηση ή

(a) the Employee is guilty of misconduct or commits any serious or (having been given notice in writing) persistent breach or non-observance of any of his obligations to the Company or any Group Company (whether under this Agreement or otherwise); (b) the Employee refuses or neglects to comply with any lawful acts or directions given to him by the Company; (c) the Employee is guilty of any serious breach or non-observance of any of the provisions of this Agreement or directions of the Board or relevant rules and/or codes issued by or on behalf of any Recognised Stock Exchange or is guilty of any continued or successive breaches or non-observance of any of such provisions or directions in spite of written warning to the contrary by the Board;	(α) ο Εργαζόμενος είναι ένοχος παραπτώματος ή διαπράττει οποιαδήποτε σοβαρή ή (έχει ειδοποιηθεί γραπτώς) επίμονη παραβίαση ή μη τήρηση οποιασδήποτε από τις υποχρεώσεις του προς την Εταιρεία ή οποιαδήποτε Εταιρεία του Ομίλου (είτε βάσει της παρούσας Συμφωνίας είτε με άλλο τρόπο). (β) ο Εργαζόμενος αρνείται ή παραμελεί να συμμορφωθεί με οποιεσδήποτε νόμιμες πράξεις ή οδηγίες που του δόθηκαν από την Εταιρεία. (γ) ο Εργαζόμενος είναι ένοχος οποιασδήποτε σοβαρής παραβίασης ή μη τήρησης οποιασδήποτε από τις διατάξεις της παρούσας Συμφωνίας ή των οδηγιών του Διοικητικού Συμβουλίου ή των σχετικών κανόνων ή/και κωδίκων που εκδίδονται από ή για λογαριασμό αναγνωρισμένου Χρηματιστηρίου ή είναι ένοχος για τυχόν συνεχείς ή διαδοχικές παραβιάσεις ή μη τήρηση οποιασδήποτε από αυτές τις διατάξεις ή οδηγίες παρά τη γραπτή προειδοποίηση για το αντίθετο από το Διοικητικό Συμβούλιο.	<u>αποζημίωση αμοιβή</u> αντί προειδοποίησης εάν: (α) ο Εργαζόμενος είναι <u>υπεύθυνος για οποιοδήποτε ένοχος</u> <u>παράπτωμα απτώματος</u> ή διαπράττει οποιαδήποτε σοβαρή ή (έχει ειδοποιηθεί γραπτώς) <u>συνεχή επίμονη</u> παραβίαση ή μη τήρηση οποιασδήποτε από τις υποχρεώσεις του προς την Εταιρεία ή οποιαδήποτε Εταιρεία του Ομίλου (είτε <u>δυνάμει βάσει</u> της παρούσας <u>Σύμβασης Συμφωνίας</u> είτε με άλλο τρόπο).₁ (β) ο Εργαζόμενος αρνείται ή ~~παραμελεί~~ να συμμορφωθεί με οποιεσδήποτε νόμιμες πράξεις ή οδηγίες που του δόθηκαν από την Εταιρεία.₁ (γ) ο Εργαζόμενος <u>ευθύνεται για είναι ένοχος</u> οποιασδήποτε σοβαρή παραβίασης ή μη τήρησης οποιασδήποτε από τις διατάξεις της παρούσας <u>Σύμβασης Συμφωνίας</u> ή των οδηγιών του Διοικητικού Συμβουλίου ή των σχετικών κανόνων ή/και κωδίκων που εκδίδονται από ή για λογαριασμό αναγνωρισμένου Χρηματιστηρίου ή είναι <u>υπεύθυνος ένοχος</u> για τυχόν συνεχείς ή διαδοχικές παραβιάσεις ή μη τήρηση οποιασδήποτε από ~~αυτές~~ τις <u>εν λόγω</u> διατάξεις ή οδηγίες παρά την <u>έγγραφη γραπτή</u> προειδοποίηση <u>εκ μέρους του Διοικητικού Συμβουλίου</u> για το αντίθετο ~~από το Διοικητικό Συμβούλιο~~.₁
--	--	--

(d) the Employee is convicted of any criminal offence by a court of competent jurisdiction (other than a minor motoring offence for which a fine or other noncustodial penalty is imposed); (e) the Employee commits any act of theft or other dishonesty either at or outside work; (f) the Employee carries out or neglects to carry out any action which in the reasonable opinion of CRITEO may seriously damage the interests of the Company or wilfully or negligently breaches any legislation or any regulation to which the company may be subject which may result in any penalties being imposed on him or any Directors of the Company; (g) the Employee commits any act of deliberate discrimination or harassment on grounds of race, sex or disability; (h) the Employee is adjudged bankrupt or enters into any composition or arrangement with or for the benefit of his creditors including a voluntary	(Δ) ο εργαζόμενος καταδικάζεται για οποιοδήποτε ποινικό αδίκημα από αρμόδιο δικαστήριο (εκτός από ήσσονος σημασίας αδίκημα για το οποίο επιβάλλεται πρόστιμο ή άλλη μη στερητική της ελευθερίας ποινή)· (Ε) ο Εργαζόμενος διαπράττει οποιαδήποτε πράξη κλοπής ή άλλης ανεντιμότητας είτε εντός είτε εκτός εργασίας· (στ) ο Εργαζόμενος εκτελεί ή παραμελεί να προβεί σε οποιαδήποτε ενέργεια η οποία, κατά την εύλογη γνώμη της CRITEO, μπορεί να βλάψει σοβαρά τα συμφέροντα της Εταιρείας ή εκ προθέσεως ή εξ αμελείας παραβιάζει οποιαδήποτε νομοθεσία ή κανονισμό στον οποίο μπορεί να υπόκειται η εταιρεία, η οποία μπορεί να οδηγήσει στην επιβολή κυρώσεων σε αυτόν ή σε τυχόν Διευθυντές της Εταιρείας. (ζ) ο εργαζόμενος διαπράττει κάθε πράξη σκόπιμης διάκρισης ή παρενόχλησης λόγω φυλής, φύλου ή αναπηρίας· (η) ο εργαζόμενος κηρύσσεται σε πτώχευση ή συνάπτει οποιοδήποτε συμβιβασμό ή διακανονισμό με ή προς όφελος των πιστωτών του, συμπεριλαμβανομένου ενός εκούσιου	(~~Δ~~Α) ο ~~Ε~~εργαζόμενος καταδικάζεται για οποιοδήποτε ποινικό αδίκημα από αρμόδιο δικαστήριο (εκτός από ήσσονος σημασίας αδίκημα για το οποίο επιβάλλεται πρόστιμο ή άλλη μη στερητική της ελευθερίας ποινή).⁺ (~~Ε~~Ε) ο Εργαζόμενος διαπράττει οποιαδήποτε πράξη κλοπής ή άλλης ~~εξαπάτησης~~ ~~ανεντιμότητας~~ είτε εντός είτε εκτός εργασίας.⁺ (στ) ο Εργαζόμενος εκτελεί ή ~~παραμελεί~~ να προβεί σε οποιαδήποτε ενέργεια η οποία, κατά την εύλογη γνώμη της CRITEO, μπορεί να βλάψει σοβαρά τα συμφέροντα της Εταιρείας ή εκ προθέσεως ή εξ αμελείας παραβιάζει οποιαδήποτε νομοθεσία ή κανονισμό στον οποίο μπορεί να υπόκειται η εταιρεία, ~~και η οποία~~ μπορεί να οδηγήσει στην επιβολή κυρώσεων σε αυτόν ή σε <u>οποιοσδήποτε Συμβούλου</u> ~~τυχόν Διευθυντές~~ της Εταιρείας.⁺ (ζ) ο ~~Ε~~εργαζόμενος διαπράττει <u>οποιαδήποτε</u> ~~κάθε~~ πράξη σκόπιμης διάκρισης ή παρενόχλησης λόγω φυλής, φύλου ή αναπηρίας.⁺ (η) ο ~~Ε~~εργαζόμενος κηρύσσεται σε πτώχευση ή συνάπτει οποιο~~ν~~δήποτε συμβιβασμό ή διακανονισμό με ή προς όφελος των πιστωτών του, συμπεριλαμβανομένου ~~ενός~~ εκούσιου διακανονισμού δυνάμει
--	--	---

arrangement under the Insolvency Act 1986;	διακανονισμού δυνάμει του νόμου περί αφερεγγυότητας του 1986·	του ~~Ν~~ νόμου περί ~~Α~~ αφερεγγυότητας του 1986.·
(i) the Employee becomes of unsound mind or a patient for the purpose of any statute relating to mental health;	(Ι) ο εργαζόμενος καθίσταται ανήμπορος ή ασθενής για τους σκοπούς οποιουδήποτε νόμου σχετικά με την ψυχική υγεία·	(~~Θ~~) ο ~~Ε~~ εργαζόμενος καθίσταται <u>μη έχων σώας τας φρένας</u> ~~ανήμπορος~~ ή ασθενής για τους σκοπούς οποιουδήποτε νόμου σχετικά με την ψυχική υγεία.·
(j) the Employee is convicted of an offence under the Criminal Justice Act 1993 (or the Financial Services Authority becomes entitled to impose a penalty on the Executive pursuant to section 123 of the Financial Services and Markets Act 2000) or the Executive is otherwise convicted or found liable under any other present or future statutory enactment or regulation relating to insider dealing and/or market abuse;	(J) ο υπάλληλος καταδικάζεται για αδίκημα σύμφωνα με τον νόμο περί ποινικής δικαιοσύνης του 1993 (ή η Αρχή Χρηματοπιστωτικών Υπηρεσιών έχει το δικαίωμα να επιβάλει ποινή στην εκτελεστική αρχή σύμφωνα με το άρθρο 123 του νόμου περί χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών και αγορών του 2000) ή η εκτελεστική εξουσία καταδικάζεται με άλλον τρόπο ή κρίνεται υπεύθυνη δυνάμει οποιασδήποτε άλλης παρούσας ή μελλοντικής νομοθετικής πράξης ή κανονισμού σχετικά με πράξεις προσώπων που κατέχουν εμπιστευτικές πληροφορίες ή/και κατάχρηση της αγοράς·	(~~Ι~~) ο ~~Ε~~ εργαζόμενος ~~υπάλληλος~~ καταδικάζεται για αδίκημα σύμφωνα με τον ~~ν~~ νόμο περί ~~Π~~ ποινικής ~~Δ~~ δικαιοσύνης του 1993 (ή η Αρχή Χρηματοπιστωτικών Υπηρεσιών έχει το δικαίωμα να επιβάλει ποινή <u>στο Στέλεχος στην εκτελεστική αρχή</u> σύμφωνα με το άρθρο 123 του ~~Ν~~ νόμου περί ~~Χ~~ χρηματοπιστωτικών ~~Υ~~ υπηρεσιών και ~~Α~~ αγορών του 2000) ή <u>το Στέλεχος η εκτελεστική εξουσία</u> καταδικάζεται με άλλον τρόπο ή κρίνεται υπεύθυνος/η δυνάμει οποιασδήποτε άλλης παρούσας ή μελλοντικής νομοθετικής πράξης ή κανονισμού σχετικά με πράξεις προσώπων που κατέχουν εμπιστευτικές πληροφορίες ή/και κατάχρηση της αγοράς <u>και</u> .·
(k) the Employee becomes prohibited by law or is disqualified or is liable to be disqualified from being a director.	(κ) ο υπάλληλος απαγορεύεται από το νόμο ή αποκλείεται ή ενδέχεται να αποκλειστεί από το να είναι διευθυντής.	(~~ια~~) ο ~~Ε~~ εργαζόμενος ~~υπάλληλος~~ απαγορεύεται από το νόμο ή αποκλείεται ή ενδέχεται να αποκλειστεί από το να είναι <u>σύμβουλος διευθυντής</u> .
11.3 The Employee's employment shall terminate automatically on the date on which the Employee reaches the age	11.3 Η απασχόληση του Εργαζομένου λήγει αυτοδικαίως κατά την ημερομηνία κατά την οποία ο εργαζόμενος συμπληρώνει την ηλικία	11.3 Η <u>σύμβαση εργασίας</u> ~~απασχόληση~~ του Εργαζομένου λήγει αυτοδικαίως κατά την ημερομηνία κατά την οποία ο ~~Ε~~ εργαζόμενος συμπληρώνει την ηλικία των 65

of 65, which is normal retirement age.	των 65 ετών, η οποία είναι η κανονική ηλικία συνταξιοδότησης.	ετών <u>που συνιστά</u> , ~~η οποία είναι~~ <u>την</u> κανονική ηλικία συνταξιοδότησης.
--	---	--

KΠ	MM	B
UK Employment Agreement DATE 2009 EMPLOYER CRITEO LTD, whose office is 131-151 Great Titchfield St, LONDON, W1W 5BB, UK (the “Company” or “CRITEO”); and EMPLOYEE Jonathan Wolf, UK (“the Employee”); (the “Employee”). 11. Termination Provisions 11.1 Subject to clauses 11.2 and 11.3 below, and after the end of the probation period, the Employee’s employment may be terminated by either party giving the other three month’s written notice of termination. 11.2 CRITEO reserves the right to terminate the Employee’s employment without notice or pay in lieu of notice if: (a) the Employee is guilty of misconduct or commits any serious or (having been given notice in writing) persistent breach or non-observance of any of his obligations to the Company or any Group Company	Συμφωνία απασχόλησης του Ηνωμένου Βασιλείου ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ 2009 ΕΡΓΟΔΟΤΗΣ Criteo LTD, της οποίας το γραφείο είναι 131-151 Great Titchfield St, LONDON, W1W 5BB, UK (η «Εταιρεία» ή «CRITEO»); και ΥΠΑΛΛΗΛΟΣ Jonathan Wolf, Ηνωμένο Βασίλειο («ο υπάλληλος»), (ο «υπάλληλος»). 11. Διατάξεις τερματισμού 11.1 Με την επιφύλαξη των παραγράφων 11.2 και 11.3 κατωτέρω, και μετά τη λήξη της δοκιμαστικής περιόδου, η απασχόληση του Εργαζομένου μπορεί να τερματιστεί από οποιοδήποτε από τα μέρη, με έγγραφη προειδοποίηση καταγγελίας των υπόλοιπων τριών μηνών. 11.2 Η Criteo διατηρεί το δικαίωμα να τερματίσει την απασχόληση του Εργαζομένου χωρίς προειδοποίηση ή αμοιβή αντί προειδοποίησης εάν: (α) ο Εργαζόμενος είναι ένοχος παραπτώματος ή διαπράττει οποιαδήποτε σοβαρή ή (έχει ειδοποιηθεί γραπτώς) επίμονη παραβίαση ή μη τήρηση οποιασδήποτε από τις υποχρεώσεις του προς την Εταιρεία ή οποιαδήποτε Εταιρεία του Ομίλου (είτε	~~Συμφωνία απασχόλησης~~ Σύμβαση Εργασίας στο Ηνωμένο Βασίλειο ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ 2009 ΕΡΓΟΔΟΤΗΣ Criteo LTD, της οποίας το γραφείο είναι 131-151 Great Titchfield St, LONDON, W1W 5BB, UK (η «Εταιρεία» ή «CRITEO»); και ΥΠΑΛΛΗΛΟΣ Jonathan Wolf, Ηνωμένο Βασίλειο («ο υπάλληλος»), (ο «υπάλληλος»). 11. Διατάξεις περί καταγγελίας τερματισμού 11.1 Με την επιφύλαξη των παραγράφων 11.2 και 11.3 κατωτέρω, και μετά τη λήξη της δοκιμαστικής περιόδου, η απασχόληση του Εργαζομένου μπορεί να τερματιστεί από οποιοδήποτε από τα μέρη, με έγγραφη προειδοποίηση <u>του αντισυμβαλλομένου μέρους</u> <u>περί</u> καταγγελίας ~~προ των~~ <u>υπόλοιπων</u> τριών μηνών. 11.2 Η Criteo διατηρεί το δικαίωμα να τερματίσει την απασχόληση του Εργαζομένου χωρίς προειδοποίηση ή αμοιβή αντί προειδοποίησης εάν: (α) ο Εργαζόμενος είναι ένοχος παραπτώματος ή διαπράττει οποιαδήποτε σοβαρή ή <u>(σε περίπτωση που</u> έχει ειδοποιηθεί γραπτώς) ~~επίμονη~~ <u>διαρκή</u> παραβίαση ή ~~μη-δεν τηρεί~~ <u>τήρηση</u> οποια~~σ~~δήποτε από τις υποχρεώσεις του προς την

(whether under this Agreement or otherwise);	βάσει της παρούσας Συμφωνίας είτε με άλλο τρόπο).	Εταιρεία ή οποιαδήποτε Εταιρεία του Ομίλου (είτε βάσει της παρούσας ~~Συμφωνίας~~ Σύμβασης είτε με άλλο τρόπο).
(b) the Employee refuses or neglects to comply with any lawful acts or directions given to him by the Company;	(β) ο Εργαζόμενος αρνείται ή παραμελεί να συμμορφωθεί με οποιοσδήποτε νόμιμες πράξεις ή οδηγίες που του δόθηκαν από την Εταιρεία.	(β) ο Εργαζόμενος αρνείται ή παραμελεί να συμμορφωθεί με οποιοσδήποτε νόμιμες πράξεις ή οδηγίες που του δόθηκαν από την Εταιρεία.
(c) the Employee is guilty of any serious breach or non-observance of any of the provisions of this Agreement or directions of the Board or relevant rules and/or codes issued by or on behalf of any Recognised Stock Exchange or is guilty of any continued or successive breaches or non-observance of any of such provisions or directions in spite of written warning to the contrary by the Board;	(γ) ο Εργαζόμενος είναι ένοχος οποιασδήποτε σοβαρής παραβίασης ή μη τήρησης οποιασδήποτε από τις διατάξεις της παρούσας Συμφωνίας ή των οδηγιών του Διοικητικού Συμβουλίου ή των σχετικών κανόνων ή/και κωδίκων που εκδίδονται από ή για λογαριασμό αναγνωρισμένου Χρηματιστηρίου ή είναι ένοχος για τυχόν συνεχείς ή διαδοχικές παραβιάσεις ή μη τήρηση οποιασδήποτε από αυτές τις διατάξεις ή οδηγίες παρά τη γραπτή προειδοποίηση για το αντίθετο από το Διοικητικό Συμβούλιο.	(γ) ο Εργαζόμενος είναι ένοχος οποιασδήποτε σοβαρής παραβίασης ή μη τήρησης οποιασδήποτε από τις διατάξεις της παρούσας Συμφωνίας ή των οδηγιών του Διοικητικού Συμβουλίου ή των σχετικών κανόνων ή/και κωδίκων που εκδίδονται από ή για λογαριασμό αναγνωρισμένου Χρηματιστηρίου ή είναι ένοχος για τυχόν συνεχείς ή διαδοχικές παραβιάσεις ή μη τήρηση οποιασδήποτε από αυτές τις διατάξεις ή οδηγίες παρά τη γραπτή προειδοποίηση για το αντίθετο από το Διοικητικό Συμβούλιο.
(d) the Employee is convicted of any criminal offence by a court of competent jurisdiction (other than a minor motoring offence for which a fine or other noncustodial penalty is imposed);	(Δ) ο εργαζόμενος καταδικάζεται για οποιοδήποτε ποινικό αδίκημα από αρμόδιο δικαστήριο (εκτός από ήσσονος σημασίας αδίκημα για το οποίο επιβάλλεται πρόστιμο ή άλλη μη στερητική της ελευθερίας ποινή)·	(Δ) ο εργαζόμενος καταδικάζεται για οποιοδήποτε ποινικό αδίκημα από αρμόδιο δικαστήριο (εκτός από ήσσονος σημασίας ~~αδίκημα~~ <u>τροχαίες παραβάσεις</u> για τις οποίες ~~επιβάλλεται~~ επιβάλλεται πρόστιμο ή άλλη μη στερητική της ελευθερίας ποινή)·
(e) the Employee commits any act of theft or	(Ε) ο Εργαζόμενος διαπράττει οποιαδήποτε πράξη κλοπής ή άλλης	(Ε) ο Εργαζόμενος διαπράττει οποιαδήποτε πράξη κλοπής ή άλλης

other dishonesty either at or outside work; (f) the Employee carries out or neglects to carry out any action which in the reasonable opinion of CRITEO may seriously damage the interests of the Company or wilfully or negligently breaches any legislation or any regulation to which the company may be subject which may result in any penalties being imposed on him or any Directors of the Company; (g) the Employee commits any act of deliberate discrimination or harassment on grounds of race, sex or disability; (h) the Employee is adjudged bankrupt or enters into any composition or arrangement with or for the benefit of his creditors including a voluntary arrangement under the Insolvency Act 1986; (i) the Employee becomes of unsound mind or a patient for the purpose of any statute relating to mental health; (j) the Employee is convicted of an offence under the Criminal Justice Act 1993 (or the Financial Services Authority becomes entitled to impose a penalty on the Executive pursuant to section 123 of the Financial Services	ανεπιμέλειας είτε εντός είτε εκτός εργασίας· (στ) ο Εργαζόμενος εκτελεί ή παραμελεί να προβεί σε οποιαδήποτε ενέργεια η οποία, κατά την εύλογη γνώμη της CRITEO, μπορεί να βλάψει σοβαρά τα συμφέροντα της Εταιρείας ή εκ προθέσεως ή εξ αμελείας παραβιάζει οποιαδήποτε νομοθεσία ή κανονισμό στον οποίο μπορεί να υπόκειται η εταιρεία, η οποία μπορεί να οδηγήσει στην επιβολή κυρώσεων σε αυτόν ή σε τυχόν Διευθυντές της Εταιρείας. (ζ) ο εργαζόμενος διαπράττει κάθε πράξη σκόπιμης διάκρισης ή παρενόχλησης λόγω φυλής, φύλου ή αναπηρίας· (η) ο εργαζόμενος κηρύσσεται σε πτώχευση ή συνάπτει οποιοδήποτε συμβιβασμό ή διακανονισμό με ή προς όφελος των πιστωτών του, συμπεριλαμβανομένου ενός εκούσιου διακανονισμού δυνάμει του νόμου περί αφερεγγυότητας του 1986· (Ι) ο εργαζόμενος καθίσταται ανήμπορος ή ασθενής για τους σκοπούς οποιουδήποτε νόμου σχετικά με την ψυχική υγεία· (J) ο υπάλληλος καταδικάζεται για αδίκημα σύμφωνα με τον νόμο περί ποινικής δικαιοσύνης του 1993 (ή η Αρχή Χρηματοπιστωτικών Υπηρεσιών έχει το δικαίωμα να επιβάλει ποινή στην	ανεπιμέλειας είτε εντός είτε εκτός εργασίας· (στ) ο Εργαζόμενος εκτελεί ή παραμελεί να προβεί σε οποιαδήποτε ενέργεια η οποία, κατά την εύλογη γνώμη της CRITEO, μπορεί να βλάψει σοβαρά τα συμφέροντα της Εταιρείας ή εκ προθέσεως ή εξ αμελείας παραβιάζει οποιαδήποτε νομοθεσία ή κανονισμό στον οποίο μπορεί να υπόκειται η εταιρεία, η οποία μπορεί να οδηγήσει στην επιβολή κυρώσεων σε αυτόν ή σε τυχόν Διευθυντές της Εταιρείας. (ζ) ο εργαζόμενος διαπράττει κάθε πράξη σκόπιμης διάκρισης ή παρενόχλησης λόγω φυλής, φύλου ή αναπηρίας· (η) ο εργαζόμενος κηρύσσεται σε πτώχευση ή συνάπτει οποιοδήποτε συμβιβασμό ή διακανονισμό με ή προς όφελος των πιστωτών του, συμπεριλαμβανομένου ενός εκούσιου διακανονισμού δυνάμει του νόμου περί αφερεγγυότητας του 1986· (Ι) ο εργαζόμενος καθίσταται ~~ανήμπορος~~ <u>φρενοβλαβής</u> ή ασθενής για τους σκοπούς οποιουδήποτε νόμου σχετικά με την ψυχική υγεία· (J) ο υπάλληλος καταδικάζεται για αδίκημα σύμφωνα με τον νόμο περί ποινικής δικαιοσύνης του 1993 (ή η Αρχή Χρηματοπιστωτικών Υπηρεσιών έχει το δικαίωμα να επιβάλει ποινή στο ~~απ~~
--	---	--

and Markets Act 2000) or the Executive is otherwise convicted or found liable under any other present or future statutory enactment or regulation relating to insider dealing and/or market abuse;	εκτελεστική αρχή σύμφωνα με το άρθρο 123 του νόμου περί χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών και αγορών του 2000) ή η εκτελεστική εξουσία καταδικάζεται με άλλον τρόπο ή κρίνεται υπεύθυνη δυνάμει οποιασδήποτε άλλης παρούσας ή μελλοντικής νομοθετικής πράξης ή κανονισμού σχετικά με πράξεις προσώπων που κατέχουν εμπιστευτικές πληροφορίες ή/και κατάχρηση της αγοράς·	~~εκτελεστική αρχή~~ <u>Στέλεχος</u> σύμφωνα με το άρθρο 123 του νόμου περί χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών και αγορών του 2000) ή ~~η εκτελεστική εξουσία~~ <u>το Στέλεχος</u> καταδικάζεται με άλλον τρόπο ή κρίνεται υπεύθυνος ~~η~~ δυνάμει οποιασδήποτε άλλης παρούσας ή μελλοντικής νομοθετικής πράξης ή κανονισμού σχετικά με πράξεις προσώπων που κατέχουν εμπιστευτικές πληροφορίες ή/και κατάχρηση της αγοράς·
(k) the Employee becomes prohibited by law or is disqualified or is liable to be disqualified from being a director. 11.3 The Employee's employment shall terminate automatically on the date on which the Employee reaches the age of 65, which is normal retirement age.	(κ) ο υπάλληλος απαγορεύεται από το νόμο ή αποκλείεται ή ενδέχεται να αποκλειστεί από το να είναι διευθυντής. 11.3 Η απασχόληση του Εργαζομένου λήγει αυτοδικαίως κατά την ημερομηνία κατά την οποία ο εργαζόμενος συμπληρώνει την ηλικία των 65 ετών, η οποία είναι η κανονική ηλικία συνταξιοδότησης.	(κ) ο υπάλληλος απαγορεύεται από το νόμο ή αποκλείεται ή ενδέχεται να αποκλειστεί από το να είναι διευθυντής. 11.3 Η απασχόληση του Εργαζομένου λήγει αυτοδικαίως κατά την ημερομηνία κατά την οποία ο εργαζόμενος συμπληρώνει την ηλικία των 65 ετών, η οποία είναι η κανονική ηλικία συνταξιοδότησης.

ΚΠ	ΜΜ	Γ
UK Employment Agreement DATE 2009 EMPLOYER CRITEO LTD, whose office is 131-151 Great Titchfield St, LONDON, W1W 5BB, UK (the “Company” or “CRITEO”); and EMPLOYEE Jonathan Wolf, UK (“the Employee”); (the “Employee”). 11. Termination Provisions 11.1 Subject to clauses 11.2 and 11.3 below, and after the end of the probation period, the Employee’s employment may be terminated by either party giving the other three month’s written notice of termination. 11.2 CRITEO reserves the right to terminate the Employee’s employment without notice or pay in lieu of notice if: (a) the Employee is guilty of misconduct or commits any serious or (having been given notice in writing) persistent breach or non-observance of any of his obligations to the Company or any	Συμφωνία απασχόλησης του Ηνωμένου Βασιλείου ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ 2009 ΕΡΓΟΔΟΤΗΣ Criteo LTD, της οποίας το γραφείο είναι 131-151 Great Titchfield St, LONDON, W1W 5BB, UK (η «Εταιρεία» ή «CRITEO»); και ΥΠΑΛΛΗΛΟΣ Jonathan Wolf, Ηνωμένο Βασίλειο («ο υπάλληλος»), (ο «υπάλληλος»). 11. Διατάξεις τερματισμού 11.1 Με την επιφύλαξη των παραγράφων 11.2 και 11.3 κατωτέρω, και μετά τη λήξη της δοκιμαστικής περιόδου, η απασχόληση του Εργαζομένου μπορεί να τερματιστεί από οποιοδήποτε από τα μέρη, με έγγραφη προειδοποίηση καταγγελίας των υπόλοιπων τριών μηνών. 11.2 Η Criteo διατηρεί το δικαίωμα να τερματίσει την απασχόληση του Εργαζομένου χωρίς προειδοποίηση ή αμοιβή αντί προειδοποίησης εάν: (α) ο Εργαζόμενος είναι ένοχος παραπτώματος ή διαπράττει οποιαδήποτε σοβαρή ή (έχει ειδοποιηθεί γραπτώς) επίμονη παραβίαση ή μη τήρηση οποιασδήποτε από	~~Συμφωνία απασχόλησης~~ <u>Σύμβαση εργασίας</u> του Ηνωμένου Βασιλείου ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ 2009 ~~ΕΡΓΟΔΟΤΗΣ~~ <u>ΕΡΓΟΔΟΤΗΣ</u> CRITEO LTD, ~~της οποίας το~~ <u>με έδρα στη δ/ση</u> 131-151 Great Titchfield St, LONDON, W1W 5BB, UK (~~η στο~~ <u>εξής: «Εταιρεία»</u> ή «CRITEO»); και ~~ΥΠΑΛΛΗΛΟΣ~~ <u>ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΣ</u> Jonathan Wolf, Ηνωμένο Βασίλειο (~~στο εξής: «ο~~ <u>υπάλληλος εργαζόμενος</u>»), (ο «~~υπάλληλος~~ <u>εργαζόμενος</u>»). 11. Διατάξεις τερματισμού περί καταγγελίας 11.1 Με την επιφύλαξη των παραγράφων 11.2 και 11.3 κατωτέρω, και μετά τη λήξη της δοκιμαστικής περιόδου, η ~~απασχόληση~~ <u>σύμβαση εργασίας του Εργαζομένου</u> μπορεί να ~~τερματιστεί~~ <u>καταγγελθεί</u> από οποιοδήποτε από τα μέρη, με έγγραφη ~~προειδοποίηση~~ <u>με προειδοποίηση</u> <u>καταγγελίας</u> <u>με προειδοποίηση</u> <u>τριών (3) μηνών</u> ~~ξ των υπόλοιπων~~ <u>τριών μηνών</u>. 11.2 Η ~~Criteo~~ <u>CRITEO</u> διατηρεί το δικαίωμα να ~~τερματίσει την~~ <u>απασχόληση του Εργαζομένου</u> <u>καταγγέλλει τη σύμβαση</u> χωρίς προειδοποίηση ή ~~αμοιβή~~ <u>αποζημίωση</u> αντί προειδοποίησης εάν: (α) ο ~~Εργαζόμενος~~ <u>εργαζόμενος έχει υποπέσει σε παράπτωμα</u> <u>είναι ένοχος</u> <u>παραπτώματος</u> ή ~~διαπράττει~~ <u>διαπράττει</u> οποιαδήποτε σοβαρή ή (~~αφού~~ <u>αφού</u> έχει ειδοποιηθεί γραπτώς) ~~επίμονη~~ <u>επίμονη</u> <u>διαρκή</u> παραβίαση ή ~~μη~~ <u>τήρηση</u> <u>δεν συμμορφώνεται με</u>

Group Company (whether under this Agreement or otherwise);	τις υποχρεώσεις του προς την Εταιρεία ή οποιαδήποτε Εταιρεία του Ομίλου (είτε βάσει της παρούσας Συμφωνίας είτε με άλλο τρόπο).	οποιαδήποτε από τις υποχρεώσεις του προς την Εταιρεία ή οποιαδήποτε Εταιρεία του Ομίλου (είτε βάσει της παρούσας <u>Συμφωνίας Σύμβασης</u> είτε με άλλο τρόπο).
(b) the Employee refuses or neglects to comply with any lawful acts or directions given to him by the Company;	(β) ο Εργαζόμενος αρνείται ή παραμελεί να συμμορφωθεί με οποιεσδήποτε νόμιμες πράξεις ή οδηγίες που του δόθηκαν από την Εταιρεία.	(β) ο ~~Εργαζόμενος~~ <u>εργαζόμενος</u> αρνείται ή ~~παραμελεί~~ να συμμορφωθεί με οποιεσδήποτε νόμιμες πράξεις ή οδηγίες που του δόθηκαν από την Εταιρεία.
(c) the Employee is guilty of any serious breach or non-observance of any of the provisions of this Agreement or directions of the Board or relevant rules and/or codes issued by or on behalf of any Recognised Stock Exchange or is guilty of any continued or successive breaches or non-observance of any of such provisions or directions in spite of written warning to the contrary by the Board;	(γ) ο Εργαζόμενος είναι ένοχος οποιασδήποτε σοβαρής παραβίασης ή μη τήρησης οποιασδήποτε από τις διατάξεις της παρούσας Συμφωνίας ή των οδηγιών του Διοικητικού Συμβουλίου ή των σχετικών κανόνων ή/και κωδίκων που εκδίδονται από ή για λογαριασμό αναγνωρισμένου Χρηματιστηρίου ή είναι ένοχος για τυχόν συνεχείς ή διαδοχικές παραβιάσεις ή μη τήρηση οποιασδήποτε από αυτές τις διατάξεις ή οδηγίες παρά τη γραπτή προειδοποίηση για το αντίθετο από το Διοικητικό Συμβούλιο.	(γ) ο ~~Εργαζόμενος~~ <u>εργαζόμενος διαπράξει οποιαδήποτε σοβαρή είναι ένοχος</u> ~~οποιασδήποτε σοβαρής~~ παραβίασης ή ~~μη τήρησης~~ <u>δεν συμμορφώνεται με</u> οποιαδήποτε από τις διατάξεις της παρούσας <u>Συμφωνίας Σύμβασης</u> ή ~~των οδηγιών~~ <u>τις οδηγίες</u> του Διοικητικού Συμβουλίου ή ~~των σχετικών κανόνων~~ <u>τους σχετικούς κανόνες</u> ή/και ~~κωδίκων~~ <u>κώδικες</u> που εκδίδονται από ή για λογαριασμό <u>οποιοδήποτε</u> αναγνωρισμένου Χρηματιστηρίου ή ~~είναι ένοχος~~ <u>για διαπράττει</u> τυχόν συνεχείς ή διαδοχικές παραβιάσεις ή ~~μη τήρηση~~ <u>δεν τηρεί</u> οποιαδήποτε από αυτές τις διατάξεις ή οδηγίες παρά τη γραπτή προειδοποίηση για το αντίθετο από το Διοικητικό Συμβούλιο.
(d) the Employee is convicted of any criminal offence by a court of competent jurisdiction (other than a minor motoring offence for which a fine or other noncustodial penalty is imposed);	(Δ) ο εργαζόμενος καταδικάζεται για οποιοδήποτε ποινικό αδίκημα από αρμόδιο δικαστήριο (εκτός από ήσσονος σημασίας αδίκημα για το οποίο επιβάλλεται πρόστιμο ή άλλη μη στερητική της ελευθερίας ποινή).	(~~Αδ~~) ο εργαζόμενος ~~καταδικάζεται~~ <u>καταδικαστεί</u> για οποιοδήποτε ποινικό αδίκημα από αρμόδιο δικαστήριο (εκτός από ήσσονος σημασίας αδίκημα για το οποίο επιβάλλεται πρόστιμο ή άλλη μη στερητική της ελευθερίας ποινή).

(e) the Employee commits any act of theft or other dishonesty either at or outside work;	(Ε) ο Εργαζόμενος διαπράττει οποιαδήποτε πράξη κλοπής ή άλλης ανεντιμότητας είτε εντός είτε εκτός εργασίας;	(Εε) ο ~~Εργαζόμενος~~ <u>εργαζόμενος διαπράττει διαπράξει</u> οποιαδήποτε πράξη κλοπής ή ~~άλλης ανεντιμότητας~~ <u>απάτης</u> είτε εντός είτε εκτός εργασίας;
(f) the Employee carries out or neglects to carry out any action which in the reasonable opinion of CRITEO may seriously damage the interests of the Company or wilfully or negligently breaches any legislation or any regulation to which the company may be subject which may result in any penalties being imposed on him or any Directors of the Company;	(στ) ο Εργαζόμενος εκτελεί ή παραμελεί να προβεί σε οποιαδήποτε ενέργεια η οποία, κατά την εύλογη γνώμη της CRITEO, μπορεί να βλάψει σοβαρά τα συμφέροντα της Εταιρείας ή εκ προθέσεως ή εξ αμελείας παραβιάζει οποιαδήποτε νομοθεσία ή κανονισμό στον οποίο μπορεί να υπόκειται η εταιρεία, η οποία μπορεί να οδηγήσει στην επιβολή κυρώσεων σε αυτόν ή σε τυχόν Διευθυντές της Εταιρείας.	(στ) ο ~~Εργαζόμενος~~ <u>εργαζόμενος</u> εκτελεί ή ~~παραμελεί~~ να προβεί σε οποιαδήποτε ενέργεια η οποία, κατά την εύλογη ~~γνώμη~~ <u>κρίση</u> της CRITEO, μπορεί να βλάψει σοβαρά τα συμφέροντα της Εταιρείας ή εκ προθέσεως ή εξ αμελείας παραβιάζει οποιαδήποτε νομοθεσία ή κανονισμό στον οποίο μπορεί να υπόκειται η ~~εταιρεία~~ <u>Εταιρεία, η οποία/που</u> μπορεί να οδηγήσει στην επιβολή κυρώσεων σε αυτόν ή σε τυχόν Διευθυντές της Εταιρείας.
(g) the Employee commits any act of deliberate discrimination or harassment on grounds of race, sex or disability;	(ζ) ο εργαζόμενος διαπράττει κάθε πράξη σκόπιμης διάκρισης ή παρενόχλησης λόγω φυλής, φύλου ή αναπηρίας;	(ζ) ο εργαζόμενος ~~διαπράττει~~ <u>διαπράξει</u> ~~κάθε~~ <u>οποιαδήποτε</u> <u>σκόπιμη</u> πράξη ~~σκόπιμης~~ <u>που</u> <u>συνιστά διακριτική</u> <u>μεταχείριση</u> ~~διάκρισης~~ ή παρενόχλησης λόγω φυλής, φύλου ή αναπηρίας;
(h) the Employee is adjudged bankrupt or enters into any composition or arrangement with or for the benefit of his creditors including a voluntary arrangement under the Insolvency Act 1986;	(η) ο εργαζόμενος κηρύσσεται σε πτώχευση ή συνάπτει οποιοδήποτε συμβιβασμό ή διακανονισμό με ή προς όφελος των πιστωτών του, συμπεριλαμβανομένου ενός εκούσιου διακανονισμού δυνάμει του νόμου περί αφερεγγυότητας του 1986.	(η) ο εργαζόμενος ~~κηρύσσεται~~ <u>κηρυχθεί</u> σε πτώχευση ή συνάπτει οποιοδήποτε συμβιβασμό ή διακανονισμό με ή προς όφελος των πιστωτών του, συμπεριλαμβανομένου ~~ενός του~~ <u>εκούσιου</u> διακανονισμού δυνάμει του νόμου περί αφερεγγυότητας του 1986.
(i) the Employee becomes of unsound mind or a patient for the purpose of any statute relating to mental health;	(Ι) ο εργαζόμενος καθίσταται ανήμπορος ή ασθενής για τους σκοπούς οποιουδήποτε νόμου	(Ι) ο εργαζόμενος ~~καθίσταται~~ <u>ανήμπορος</u> <u>εμφανίζει ψυχική</u> <u>διαταραχή</u> ή ~~ασθενής~~ <u>ασθένεια</u> για τους σκοπούς οποιουδήποτε νόμου σχετικά με την ψυχική υγεία.

(j) the Employee is convicted of an offence under the Criminal Justice Act 1993 (or the Financial Services Authority becomes entitled to impose a penalty on the Executive pursuant to section 123 of the Financial Services and Markets Act 2000) or the Executive is otherwise convicted or found liable under any other present or future statutory enactment or regulation relating to insider dealing and/or market abuse;	σχετικά με την ψυχική υγεία· (J) ο υπάλληλος καταδικάζεται για αδίκημα σύμφωνα με τον νόμο περί ποινικής δικαιοσύνης του 1993 (ή η Αρχή Χρηματοπιστωτικών Υπηρεσιών έχει το δικαίωμα να επιβάλει ποινή στην εκτελεστική αρχή σύμφωνα με το άρθρο 123 του νόμου περί χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών και αγορών του 2000) ή η εκτελεστική εξουσία καταδικάζεται με άλλον τρόπο ή κρίνεται υπεύθυνη δυνάμει οποιασδήποτε άλλης παρούσας ή μελλοντικής νομοθετικής πράξης ή κανονισμού σχετικά με πράξεις προσώπων που κατέχουν εμπιστευτικές πληροφορίες ή/και κατάχρηση της αγοράς·	(J) ο <del>εργαζόμενος</del>~~υπάλληλος~~ <del>καταδικάζεται</del>~~καταδικαστεί~~ για αδίκημα σύμφωνα με τον νόμο περί ποινικής δικαιοσύνης του 1993 (ή η Αρχή Χρηματοπιστωτικών Υπηρεσιών ~~αποκτήσει~~ ~~έχει~~ το δικαίωμα να επιβάλει ποινή ~~στην~~ ~~εκτελεστική αρχή~~ <u>στο διευθυντικό στέλεχος</u> σύμφωνα με το άρθρο 123 του νόμου περί χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών και αγορών του 2000) ή ~~η εκτελεστική εξουσία~~<u>το διευθυντικό στέλεχος</u> ~~καταδικαστεί~~ ~~καταδικάζεται με άλλον τρόπο~~<u>για άλλο αδίκημα</u> ή ~~κρίνεται υπεύθυνη~~<u>κρίθεται υπεύθυνο</u> δυνάμει οποιασδήποτε άλλης ~~παρούσας~~<u>υφιστάμενης</u> ή μελλοντικής νομοθετικής πράξης ή κανονισμού σχετικά με πράξεις προσώπων που κατέχουν εμπιστευτικές πληροφορίες ή/και κατάχρησης της αγοράς·
(k) the Employee becomes prohibited by law or is disqualified or is liable to be disqualified from being a director.	(κ) ο υπάλληλος απαγορεύεται από το νόμο ή αποκλείεται ή ενδέχεται να αποκλειστεί από το να είναι διευθυντής.	(κ) ο <del>υπάλληλος</del>~~εργαζόμενος~~ ~~απαγορεύεται από το νόμο~~ <u>κρίθεται ανίκανος προς δικαιοπραξία</u> ή ~~αποκλείεται~~<u>κρίθεται ανίκανος</u> ή ενδέχεται να <u>κρίθεται ανίκανος</u> ~~αποκλειστεί από το να είναι διευθυντής~~ <u>για εκτέλεση του διευθυντικού αξιώματος</u>.
11.3 The Employee's employment shall terminate automatically on the date on which the Employee reaches the age of 65, which is normal retirement age.	11.3 Η απασχόληση του Εργαζομένου λήγει αυτοδικαίως κατά την ημερομηνία κατά την οποία ο εργαζόμενος συμπληρώνει την ηλικία των 65 ετών, η οποία είναι η κανονική ηλικία συνταξιοδότησης.	11.3 Η <del>απασχόληση</del><del>σύμβαση εργασίας</del>~~του Εργαζομένου~~ λήγει αυτοδικαίως κατά την ημερομηνία κατά την οποία ο εργαζόμενος συμπληρώνει την ηλικία των 65 ετών, η οποία είναι η κανονική ηλικία συνταξιοδότησης.

ΚΠ	ΜΜ	Δ
UK Employment Agreement DATE 2009 EMPLOYER CRITEO LTD, whose office is 131-151 Great Titchfield St, LONDON, W1W 5BB, UK (the “Company” or “CRITEO”); and EMPLOYEE Jonathan Wolf, UK (“the Employee”); (the “Employee”). 11. Termination Provisions 11.1 Subject to clauses 11.2 and 11.3 below, and after the end of the probation period, the Employee’s employment may be terminated by either party giving the other three month’s written notice of termination. 11.2 CRITEO reserves the right to terminate the Employee’s employment without notice or pay in lieu of notice if: (a) the Employee is guilty of misconduct or commits any serious or (having been given notice in writing) persistent breach or non-observance of any of his obligations to the Company or any Group Company (whether	Συμφωνία απασχόλησης του Ηνωμένου Βασιλείου ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ 2009 ΕΡΓΟΔΟΤΗΣ Criteo LTD, της οποίας το γραφείο είναι 131-151 Great Titchfield St, LONDON, W1W 5BB, UK (η «Εταιρεία» ή «CRITEO»); και ΥΠΑΛΛΗΛΟΣ Jonathan Wolf, Ηνωμένο Βασίλειο («ο υπάλληλος»); (ο «υπάλληλος»). 11. Διατάξεις τερματισμού 11.1 Με την επιφύλαξη των παραγράφων 11.2 και 11.3 κατωτέρω, και μετά τη λήξη της δοκιμαστικής περιόδου, η απασχόληση του Εργαζομένου μπορεί να τερματιστεί από οποιοδήποτε από τα μέρη, με έγγραφη προειδοποίηση καταγγελίας των υπόλοιπων τριών μηνών. 11.2 Η Criteo διατηρεί το δικαίωμα να τερματίσει την απασχόληση του Εργαζομένου χωρίς προειδοποίηση ή αμοιβή αντί προειδοποίησης εάν: (α) ο Εργαζόμενος είναι ένοχος παραπτώματος ή διαπράττει οποιαδήποτε σοβαρή ή (έχει ειδοποιηθεί γραπτώς) επίμονη παραβίαση ή μη τήρηση οποιασδήποτε από τις υποχρεώσεις του προς	~~Συμφωνία~~ <u>Σύμβαση</u> απασχόλησης του Ηνωμένου Βασιλείου ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ 2009 ~~ΕΡΓΟΔΟΤΗΣ~~ <u>ΕΡΓΟΔΟΤΗΣ</u> Criteo LTD, ~~της οποίας το γραφείο είναι~~ <u>με έδρα στη διεύθυνση</u> 131-151 Great Titchfield St, LONDON, W1W 5BB, UK (η «Εταιρεία» ή «CRITEO»); και ~~ΥΠΑΛΛΗΛΟΣ~~ <u>ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΣ</u> Jonathan Wolf, Ηνωμένο Βασίλειο («ο ~~υπάλληλος~~ <u>Εργαζόμενος</u>»); (ο «~~υπάλληλος~~ <u>Εργαζόμενος</u>»). 11. Διατάξεις τερματισμού καταγγελίας 11.1 Με την επιφύλαξη των παραγράφων 11.2 και 11.3 κατωτέρω, και μετά τη λήξη της δοκιμαστικής περιόδου, η ~~απασχόληση~~ <u>σχέση εργασίας</u> του Εργαζομένου μπορεί να ~~τερματιστεί~~ <u>καταγγελθεί</u> από οποιοδήποτε από τα μέρη, με έγγραφη προειδοποίηση καταγγελίας ~~των υπόλοιπων~~ τριών μηνών. 11.2 Η Criteo διατηρεί το δικαίωμα να ~~τερματίσει~~ <u>καταγγείλει</u> τη ~~ν απασχόληση~~ <u>σχέση εργασίας</u> του Εργαζομένου χωρίς προειδοποίηση ή ~~αμοιβή~~ <u>αποζημίωση</u> αντί προειδοποίησης εάν: (α) ο Εργαζόμενος είναι ένοχος παραπτώματος ή διαπράττει οποιαδήποτε σοβαρή ή (έχει ειδοποιηθεί γραπτώς) επίμονη παραβίαση ή μη τήρηση οποιασδήποτε από τις υποχρεώσεις του προς την Εταιρεία ή οποιαδήποτε Εταιρεία του Ομίλου (είτε βάσει της παρούσας

under this Agreement or otherwise);	την Εταιρεία ή οποιαδήποτε Εταιρεία του Ομίλου (είτε βάσει της παρούσας Συμφωνίας είτε με άλλο τρόπο).	~~Συμφωνίας~~ Σύμβασης είτε με άλλο τρόπο).
(b) the Employee refuses or neglects to comply with any lawful acts or directions given to him by the Company;	(β) ο Εργαζόμενος αρνείται ή παραμελεί να συμμορφωθεί με οποιοσδήποτε νόμιμες πράξεις ή οδηγίες που του δόθηκαν από την Εταιρεία.	(β) ο Εργαζόμενος αρνείται ή ~~παραμελεί~~ να συμμορφωθεί με οποιοσδήποτε νόμιμες πράξεις ή οδηγίες που του δόθηκαν από την Εταιρεία.
(c) the Employee is guilty of any serious breach or non-observance of any of the provisions of this Agreement or directions of the Board or relevant rules and/or codes issued by or on behalf of any Recognised Stock Exchange or is guilty of any continued or successive breaches or non-observance of any of such provisions or directions in spite of written warning to the contrary by the Board;	(γ) ο Εργαζόμενος είναι ένοχος οποιασδήποτε σοβαρής παραβίασης ή μη τήρησης οποιασδήποτε από τις διατάξεις της παρούσας Συμφωνίας ή των οδηγιών του Διοικητικού Συμβουλίου ή των σχετικών κανόνων ή/και κωδίκων που εκδίδονται από ή για λογαριασμό αναγνωρισμένου Χρηματιστηρίου ή είναι ένοχος για τυχόν συνεχείς ή διαδοχικές παραβιάσεις ή μη τήρηση οποιασδήποτε από αυτές τις διατάξεις ή οδηγίες παρά τη γραπτή προειδοποίηση για το αντίθετο από το Διοικητικό Συμβούλιο.	(γ) ο Εργαζόμενος είναι ένοχος οποιασδήποτε σοβαρής παραβίασης ή μη τήρησης οποιασδήποτε από τις διατάξεις της παρούσας ~~Συμφωνίας~~ Σύμβασης ή των οδηγιών του Διοικητικού Συμβουλίου ή των σχετικών κανόνων ή/και κωδίκων που εκδίδονται από ή για λογαριασμό αναγνωρισμένου Χρηματιστηρίου ή είναι ένοχος για τυχόν συνεχείς ή διαδοχικές παραβιάσεις ή μη τήρηση οποιασδήποτε από αυτές τις διατάξεις ή οδηγίες παρά τη γραπτή προειδοποίηση για το αντίθετο από το Διοικητικό Συμβούλιο.
(d) the Employee is convicted of any criminal offence by a court of competent jurisdiction (other than a minor motoring offence for which a fine or other noncustodial penalty is imposed);	(Δ) ο εργαζόμενος καταδικάζεται για οποιοδήποτε ποινικό αδίκημα από αρμόδιο δικαστήριο (εκτός από ήσσονος σημασίας αδίκημα για το οποίο επιβάλλεται πρόστιμο ή άλλη μη στερητική της ελευθερίας ποινή).	(Δδ) ο εργαζόμενος ~~καταδικάζεται~~ καταδικαστεί για οποιοδήποτε ποινικό αδίκημα από αρμόδιο δικαστήριο (εκτός από ήσσονος σημασίας αδίκημα για το οποίο επιβάλλεται πρόστιμο ή άλλη μη στερητική της ελευθερίας ποινή).
(e) the Employee commits any act of theft or	(Ε) ο Εργαζόμενος διαπράττει οποιαδήποτε	(Εε) ο Εργαζόμενος ~~διαπράττει~~ διαπράξει οποιαδήποτε πράξη

other dishonesty either at or outside work; (f) the Employee carries out or neglects to carry out any action which in the reasonable opinion of CRITEO may seriously damage the interests of the Company or wilfully or negligently breaches any legislation or any regulation to which the company may be subject which may result in any penalties being imposed on him or any Directors of the Company; (g) the Employee commits any act of deliberate discrimination or harassment on grounds of race, sex or disability; (h) the Employee is adjudged bankrupt or enters into any composition or arrangement with or for the benefit of his creditors including a voluntary arrangement under the Insolvency Act 1986; (i) the Employee becomes of unsound mind or a patient for the purpose of any statute relating to mental health;	πράξη κλοπής ή άλλης ανεντιμότητας είτε εντός είτε εκτός εργασίας· (στ) ο Εργαζόμενος εκτελεί ή παραμελεί να προβεί σε οποιαδήποτε ενέργεια η οποία, κατά την εύλογη γνώμη της CRITEO, μπορεί να βλάψει σοβαρά τα συμφέροντα της Εταιρείας ή εκ προθέσεως ή εξ αμελείας παραβιάζει οποιαδήποτε νομοθεσία ή κανονισμό στον οποίο μπορεί να υπόκειται η εταιρεία, η οποία μπορεί να οδηγήσει στην επιβολή κυρώσεων σε αυτόν ή σε τυχόν Διευθυντές της Εταιρείας. (ζ) ο εργαζόμενος διαπράττει κάθε πράξη σκόπιμης διάκρισης ή παρενόχλησης λόγω φυλής, φύλου ή αναπηρίας· (η) ο εργαζόμενος κηρύσσεται σε πτώχευση ή συνάπτει οποιοδήποτε συμβιβασμό ή διακανονισμό με ή προς όφελος των πιστωτών του, συμπεριλαμβανομένου ενός εκούσιου διακανονισμού δυνάμει του νόμου περί αφερεγγυότητας του 1986· (Ι) ο εργαζόμενος καθίσταται ανήμπορος ή ασθενής για τους σκοπούς οποιουδήποτε νόμου σχετικά με την ψυχική υγεία·	κλοπής ή άλλης ~~ανεντιμότητας~~ <u>ανέντιμης πράξης</u> είτε εντός είτε εκτός εργασίας· (στ) ο Εργαζόμενος εκτελεί₁ ή ~~παρ~~αμελεί να προβεί σε₁ οποιαδήποτε ενέργεια η οποία, κατά την εύλογη γνώμη της CRITEO, μπορεί να βλάψει σοβαρά τα συμφέροντα της Εταιρείας ή εκ προθέσεως ή εξ αμελείας παραβιάζει οποιαδήποτε νομοθεσία ή κανονισμό στον οποίο μπορεί να υπόκειται η εταιρεία, η οποία μπορεί να οδηγήσει στην επιβολή κυρώσεων σε αυτόν ή σε τυχόν ~~Διευθυντές~~ <u>Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου</u> της Εταιρείας. (ζ) ο εργαζόμενος ~~διαπράττει~~ <u>διαπράττει</u> ~~κάθε~~ <u>οποιαδήποτε</u> πράξη σκόπιμης διάκρισης ή παρενόχλησης λόγω φυλής, φύλου ή αναπηρίας· (η) ο ~~εργαζόμενος~~ <u>Εργαζόμενος</u> ~~κηρύσσεται~~ <u>κηρυχθεί</u> σε πτώχευση ή ~~συνάπτει~~ <u>συνάπτει</u> οποιοδήποτε συμβιβασμό ή διακανονισμό με ή προς όφελος των πιστωτών του, συμπεριλαμβανομένου ~~ενός~~ εκούσιου διακανονισμού δυνάμει του νόμου περί αφερεγγυότητας του 1986· (~~Ι~~) ο ~~εργαζόμενος~~ <u>Εργαζόμενος</u> ~~καθίσταται~~ <u>ανήμπορος</u> ~~δεν έχει~~ <u>συνείδηση των πράξεών του</u> ή <u>βρίσκεται σε ψυχική ή διανοητική διαταραχή</u> ή <u>καταστεί</u> <u>ψυχικά</u> ασθενής για τους σκοπούς οποιουδήποτε νόμου σχετικά με την ψυχική υγεία·
--	---	---

(j) the Employee is convicted of an offence under the Criminal Justice Act 1993 (or the Financial Services Authority becomes entitled to impose a penalty on the Executive pursuant to section 123 of the Financial Services and Markets Act 2000) or the Executive is otherwise convicted or found liable under any other present or future statutory enactment or regulation relating to insider dealing and/or market abuse;	(J) ο υπάλληλος καταδικάζεται για αδίκημα σύμφωνα με τον νόμο περί ποινικής δικαιοσύνης του 1993 (ή η Αρχή Χρηματοπιστωτικών Υπηρεσιών έχει το δικαίωμα να επιβάλει ποινή στην εκτελεστική αρχή σύμφωνα με το άρθρο 123 του νόμου περί χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών και αγορών του 2000) ή η εκτελεστική εξουσία καταδικάζεται με άλλον τρόπο ή κρίνεται υπεύθυνη δυνάμει οποιασδήποτε άλλης παρούσας ή μελλοντικής νομοθετικής πράξης ή κανονισμού σχετικά με πράξεις προσώπων που κατέχουν εμπιστευτικές πληροφορίες ή/και κατάχρηση της αγοράς·	(~~J~~) ο <u>Εργαζόμενος υπάλληλος</u> ~~καταδικάζεται~~ <u>καταδικαστεί</u> για αδίκημα σύμφωνα με τον <u>ποινικό νόμο του HB Criminal Justice Act περί ποινικής δικαιοσύνης</u> του 1993 (ή η Αρχή Χρηματοπιστωτικών Υπηρεσιών έχει το δικαίωμα να επιβάλει ποινή <u>στην εκτελεστική αρχή στο Στέλεχος</u> σύμφωνα με το άρθρο 123 του νόμου περί χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών και αγορών του <u>HB «Financial Services and Markets Act 2000»</u>) ή <u>η εκτελεστική εξουσία στο Στέλεχος</u> ~~καταδικάζεται~~ <u>καταδικαστεί</u> με άλλον τρόπο ή <u>κρίνεται -του καταλογιστεί ευθύνη υπεύθυνη</u> δυνάμει οποιασδήποτε άλλης παρούσας ή μελλοντικής νομοθετικής πράξης ή κανονισμού σχετικά με πράξεις προσώπων που κατέχουν εμπιστευτικές πληροφορίες ή/και <u>για</u> κατάχρηση της αγοράς·
(k) the Employee becomes prohibited by law or is disqualified or is liable to be disqualified from being a director.	(κ) ο υπάλληλος απαγορεύεται από το νόμο ή αποκλείεται ή ενδέχεται να αποκλειστεί από το να είναι διευθυντής.	(~~κ~~) ο <u>Εργαζόμενος υπάλληλος</u> απαγορεύεται από το νόμο ή αποκλείεται ή ενδέχεται να αποκλειστεί από το ~~να είναι~~ <u>διευθυντής αξίωμα του Μέλους ΔΣ.</u>
11.3 The Employee's employment shall terminate automatically on the date on which the Employee reaches the age of 65, which is normal retirement age.	11.3 Η απασχόληση του Εργαζομένου λήγει αυτοδικαίως κατά την ημερομηνία κατά την οποία ο εργαζόμενος συμπληρώνει την ηλικία των 65 ετών, η οποία είναι η κανονική ηλικία συνταξιοδότησης.	11.3 Η απασχόληση του Εργαζομένου λήγει αυτοδικαίως κατά την ημερομηνία κατά την οποία ο ~~εργαζόμενος~~ <u>Εργαζόμενος συμπληρώνει</u> <u>συμπληρώσει</u> την ηλικία των 65 ετών, η οποία είναι η κανονική ηλικία συνταξιοδότησης.

Κείμενο 2

ΚΠ	ΜΜ	Α
THE COMPANIES ACT 2006 PRIVATE COMPANY LIMITED BY SHARES	Ο ΝΟΜΟΣ ΠΕΡΙ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ ΤΟΥ 2006 ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ ΚΑΤΑ ΜΕΤΟΧΕΣ	Ο ΝΟΜΟΣ ΠΕΡΙ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ ΤΟΥ 2006 ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ ΚΑΤΑ ΜΕΤΟΧΕΣ
ARTICLES OF ASSOCIATION	ΤΟ ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	ΤΟ ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ
OF	ΑΠΟ	ΤΗΣ
DATA ANALYTIC SOLUTIONS LTD	ΑΝΑΛΥΤΙΚΕΣ ΛΥΣΕΙΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΕΠΕ	DATA ANALYTIC SOLUTIONS LTD ΑΝΑΛΥΤΙΚΕΣ ΛΥΣΕΙΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΕΠΕ
DIVIDENDS AND OTHER DISTRIBUTIONS Procedure for declaring dividends	ΜΕΡΙΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΝΟΜΕΣ Διαδικασία δήλωσης μερισμάτων	ΜΕΡΙΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΝΟΜΕΣ Διαδικασία δήλωσης μερισμάτων
(1) The company may by ordinary resolution declare dividends, and the directors may decide to pay interim dividends.	(1) Η εταιρεία μπορεί με κοινή απόφαση να δηλώσει μερίσματα και οι διευθυντές μπορούν να αποφασίσουν να καταβάλουν προσωρινά μερίσματα.	(1) Η εταιρεία μπορεί με κοινή απόφαση τακτικής συνέλευσης να ανακοινώσει δηλώσει καταβολή μερισμάτων και οι διαχειριστές διευθυντές μπορούν να αποφασίσουν την καταβολή προσωρινών μερισμάτων να καταβάλουν προσωρινά μερίσματα.
(2) A dividend must not be declared unless the directors have made a recommendation as to its amount. Such a dividend must not exceed the amount recommended by the directors.	(2) Ένα μέρισμα δεν πρέπει να δηλώνεται εκτός εάν οι διευθυντές έχουν προβεί σε σύσταση ως προς το ποσό του. Ένα τέτοιο μέρισμα δεν πρέπει να υπερβαίνει το ποσό που συνιστάται από τους διευθυντές.	(2) Τα μερίσματα Ένα μέρισμα δεν πρέπει να ανακοινώνονται δηλώνεται εκτός εάν οι διαχειριστές διευθυντές έχουν προβεί σε πρόταση σύσταση ως προς το ύψος τους ποσό του. Τα εν λόγω Ένα τέτοιο μερίσματα έρισμα δεν πρέπει να υπερβαίνουν το ποσό που προτείνεται συνιστάται

(3) No dividend may be declared or paid unless it is in accordance with shareholders' respective rights. (4) Unless the shareholders' resolution to declare or directors' decision to pay a dividend, or the terms on which shares are issued, specify otherwise, it must be paid by reference to each shareholder's holding of shares on the date of the resolution or decision to declare or pay it. (5) If the company's share capital is divided into different classes, no interim dividend may be paid on shares carrying deferred or non-preferred rights if, at the time of payment, any preferential dividend is in arrear. (6) The directors may pay at intervals any dividend payable at a fixed rate if it appears to them that the profits available for distribution justify the payment.	(3) Κανένα μέρισμα δεν μπορεί να δηλωθεί ή να καταβληθεί εκτός εάν είναι σύμφωνο με τα αντίστοιχα δικαιώματα των μετόχων. (4) Εκτός εάν η απόφαση των μετόχων για δήλωση ή η απόφαση των διευθυντών να καταβάλουν μέρισμα, ή οι όροι έκδοσης των μετοχών, ορίζουν διαφορετικά, πρέπει να καταβάλλεται με αναφορά στη συμμετοχή κάθε μετόχου σε μετοχές κατά την ημερομηνία της απόφασης ή της απόφασης δήλωσης ή καταβολής του. (5) Εάν το μετοχικό κεφάλαιο της εταιρείας διαιρείται σε διαφορετικές κατηγορίες, κανένα προσωρινό μέρισμα δεν μπορεί να καταβληθεί σε μετοχές που φέρουν αναβαλλόμενα ή μη προνομιούχα δικαιώματα εάν, κατά τη στιγμή της πληρωμής, οποιοδήποτε προνομιακό μέρισμα είναι ληξιπρόθεσμο. (6) Οι διευθύνοντες σύμβουλοι μπορούν να καταβάλλουν κατά διαστήματα κάθε μέρισμα που καταβάλλεται με σταθερό επιτόκιο, εάν θεωρούν ότι τα διαθέσιμα προς διανομή κέρδη δικαιολογούν την καταβολή.	από τους ~~διαχειριστές~~ ~~διευθυντές~~. (3) Κανένα μέρισμα δεν μπορεί να ~~ανακοινωθεί~~ ~~δηλωθεί~~ ή να καταβληθεί εκτός εάν ~~συνάδει~~ ~~είναι~~ ~~σύμφωνο~~ με τα αντίστοιχα δικαιώματα των μετόχων. (4) Εκτός εάν η απόφαση των μετόχων για ~~ανακοίνωση~~ ~~δήλωση~~ ή η απόφαση των ~~διαχειριστών~~ ~~για καταβολή~~ ~~μερίσματος~~ ~~διευθυντών να καταβάλουν μέρισμα~~, ή οι όροι έκδοσης των μετοχών, ορίζουν διαφορετικά, πρέπει να καταβάλλεται με αναφορά στη ~~μερίδα~~ συμμετοχής κάθε μετόχου ~~σε μετοχές~~ κατά την ημερομηνία της απόφασης ή της απόφασης ~~ανακοίνωσης~~ ~~δήλωσης~~ ή καταβολής του. (5) Εάν το μετοχικό κεφάλαιο της εταιρείας διαιρείται σε διαφορετικές κατηγορίες, κανένα προσωρινό μέρισμα δεν μπορεί να καταβληθεί ~~επί~~ ~~μετοχών~~ ~~σε μετοχές~~ που φέρουν αναβαλλόμενα ή μη προνομιούχα δικαιώματα εάν, κατά τη στιγμή της πληρωμής, οποιοδήποτε προνομιακό μέρισμα είναι ληξιπρόθεσμο. (6) Οι ~~διαχειριστές~~ ~~διευθύνοντες~~ ~~σύμβουλοι~~ μπορούν να καταβάλλουν κατά διαστήματα κάθε μέρισμα που καταβάλλεται με σταθερό επιτόκιο, εάν θεωρούν ότι τα διαθέσιμα
---	--	---

(7) If the directors act in good faith, they do not incur any liability to the holders of shares conferring preferred rights for any loss they may suffer by the lawful payment of an interim dividend on shares with deferred or non-preferred rights. Payment of dividends and other distributions (1) Where a dividend or other sum which is a distribution is payable in respect of a share, it must be paid by one or more of the following means- (a) transfer to a bank or building society account specified by the distribution recipient either in writing or as the directors may otherwise decide; (b) sending a cheque made payable to the distribution recipient by post to the distribution recipient at the distribution recipient's registered address (if the distribution recipient is a holder of the share), or (in any other case) to an address specified by the	(7) Εάν οι διαχειριστές ενεργούν με καλή πίστη, δεν φέρουν καμία ευθύνη έναντι των κατόχων μετοχών που παρέχουν προνομιούχο δικαιώματα για τυχόν ζημία που ενδέχεται να υποστούν από τη νόμιμη καταβολή προσωρινού μερίσματος επί μετοχών με αναβαλλόμενα ή μη προνομιούχα δικαιώματα. Καταβολή μερισμάτων και λοιπών διανομών (1) Όταν ένα μέρισμα ή άλλο ποσό που αποτελεί διανομή οφείλεται για μια μετοχή, πρέπει να καταβληθεί με ένα ή περισσότερα από τα ακόλουθα μέσα: (α) μεταφορά σε τραπεζικό ή οικοδομικό λογαριασμό που έχει ορίσει ο αποδέκτης της διανομής, είτε γραπτώς είτε όπως διαφορετικά μπορούν να αποφασίσουν οι διευθυντές· β) την αποστολή επιταγής καταβλητέας στον αποδέκτη διανομής ταχυδρομικώς στον αποδέκτη διανομής στην καταγεγραμμένη διεύθυνση του αποδέκτη διανομής (εάν ο αποδέκτης της διανομής είναι κάτοχος της μετοχής) ή (σε	προς διανομή κέρδη δικαιολογούν την καταβολή. (7) Εάν οι διαχειριστές ενεργούν με καλή πίστη, δεν φέρουν καμία ευθύνη έναντι των κατόχων μετοχών που παρέχουν προνομιούχα δικαιώματα για τυχόν ζημία που ενδέχεται να υποστούν από τη νόμιμη καταβολή προσωρινού μερίσματος επί μετοχών με αναβαλλόμενα ή μη προνομιούχα δικαιώματα. Καταβολή μερισμάτων και λοιπών διανομών (1) Όταν ένα μέρισμα ή άλλο ποσό που αποτελεί διανομή οφείλεται <u>ως προς κάποια</u> ~~μετοχή~~ μετοχή, πρέπει να καταβληθεί με ένα <u>ν</u> ή περισσότερα ~~από τα~~ <u>ακόλουθα</u> ~~τρόπους~~ <u>μέσα</u>: (α) μεταφορά σε ~~τραπεζικό ή οικοδομικό~~ λογαριασμό <u>τραπεζικής ή στεγαστικού ταμιευτηρίου</u> που έχει ορίσει ο <u>λήπτης</u> ~~αποδέκτης~~ της διανομής, είτε <u>εγγράφως</u> ~~γραπτώς~~ είτε όπως διαφορετικά μπορούν να αποφασίσουν οι <u>διαχειριστές</u> ~~διευθυντές~~· β) ~~την~~ αποστολή επιταγής καταβλητέας στον <u>λήπτη</u> ~~της~~ ~~αποδέκτη~~ διανομής ταχυδρομικώς ~~στον αποδέκτη διανομής~~ στην καταγεγραμμένη διεύθυνση του <u>λήπτη</u> ~~αποδέκτη~~ ~~διανομής~~ (εάν ο <u>λήπτης</u> ~~αποδέκτης~~ ~~της~~ ~~διανομής~~ είναι κάτοχος
---	--	---

distribution recipient either in writing or as the directors may otherwise decide;	οποιαδήποτε άλλη περίπτωση) σε διεύθυνση που ορίζεται από τον αποδέκτη διανομής, είτε γραπτώς είτε όπως διαφορετικά αποφασίσουν οι διευθυντές·	της μετοχής) ή (σε οποιαδήποτε άλλη περίπτωση) σε διεύθυνση που ορίζεται από τον <del>λήπτη</del>~~αποδέκτη~~ ~~διανομής~~, είτε <del>εγγράφως</del>~~γραπτώς~~ είτε όπως διαφορετικά αποφασίσουν οι <del>διαχειριστές</del>~~διευθυντές~~·
(c) sending a cheque made payable to such person by post to such person at such address as the distribution recipient has specified either in writing or as the directors may otherwise decide; or	(γ) αποστολή επιταγής καταβλητέας σε αυτό το πρόσωπο ταχυδρομικώς σε τέτοιο πρόσωπο στη διεύθυνση που έχει ορίσει ο αποδέκτης της διανομής είτε γραπτώς είτε όπως άλλως αποφασίσουν οι διευθυντές· ή	(γ) αποστολή επιταγής καταβλητέας ~~σε αυτό το εν λόγω~~ πρόσωπο ταχυδρομικώς ~~σε τέτοιο πρόσωπο~~ στη διεύθυνση που έχει ορίσει ο <del>λήπτης</del>~~αποδέκτης~~ της διανομής είτε <del>εγγράφως</del>~~γραπτώς~~ είτε όπως άλλως αποφασίσουν οι <del>διαχειριστές</del>~~διευθυντές~~· ή (δΔ)
(d) any other means of payment as the directors agree with the distribution recipient either in writing or by such other means as the directors decide.	(Δ) οποιοδήποτε άλλο μέσο πληρωμής, όπως οι διευθυντές συμφωνούν με τον αποδέκτη της διανομής, είτε γραπτώς είτε με οποιοδήποτε άλλο μέσο που αποφασίζουν οι διευθυντές.	οποιοδήποτε άλλο <del>τρόπο</del>~~μέσο~~ πληρωμής, όπως οι <del>διαχειριστές</del>~~διευθυντές~~ συμφωνούν με τον <del>λήπτη</del>~~αποδέκτη~~ ~~της~~ ~~διανομής~~, είτε <del>εγγράφως</del>~~γραπτώς~~ είτε με οποιοδήποτε άλλο <del>τρόπο</del>~~μέσο~~ ~~που~~ αποφασίζουν οι <del>διαχειριστές</del>~~διευθυντές~~.
(2) In the articles, "the distribution recipient" means, in respect of a share in respect of which a dividend or other sum is payable- (a) the holder of the share; or (b) if the share has two or more joint holders, whichever of them is	(2) Στα άρθρα, ως «λήπτης διανομής» νοείται, για μια μετοχή για την οποία οφείλεται μέρισμα ή άλλο ποσό— α) ο κάτοχος της μετοχής· ή β) εάν η μετοχή έχει δύο ή περισσότερους συνδικαιούχους, όποιοι από αυτούς	(2) Στα άρθρα, ως «λήπτης διανομής» νοείται, για ~~μία~~ μετοχή για την οποία οφείλεται μέρισμα ή άλλο ποσό— α) ο κάτοχος της μετοχής· ή β) εάν η μετοχή έχει δύο ή περισσότερους συνδικαιούχους, όποιοι από αυτούς

named first in the register of members; or (c) if the holder is no longer entitled to the share by reason of death or bankruptcy, or otherwise by operation of law, the transmittee. No interest on distributions The company may not pay interest on any dividend or other sum payable in respect of a share unless otherwise provided by- (a) the terms on which the share was issued, or (b) the provisions of another agreement between the holder of that share and the company.	κατονομάζονται πρώτα στο μητρώο των μελών· ή γ) εάν ο κάτοχος δεν δικαιούται πλέον τη μετοχή λόγω θανάτου ή πτώχευσης ή άλλως εκ του νόμου, ο φορέας διαβίβασης. Κανένα ενδιαφέρον για τις διανομές Η εταιρεία δεν μπορεί να καταβάλει τόκους επί οποιουδήποτε μερίσματος ή άλλου ποσού που οφείλεται για μια μετοχή, εκτός εάν προβλέπεται διαφορετικά από— α) τους όρους με τους οποίους εκδόθηκε η μετοχή, ή β) τις διατάξεις άλλης συμφωνίας μεταξύ του κατόχου της εν λόγω μετοχής και της εταιρείας.	κατονομάζονται πρώτα στο μητρώο των μελών·¹ ή γ) εάν ο κάτοχος δεν δικαιούται πλέον τη μετοχή λόγω θανάτου ή πτώχευσης ή άλλως εκ του νόμου, ο ~~εκδοχέας~~ ~~φορέας~~ ~~διαβίβασης~~. <u>Κανένας τόκος επί των διανομών-ενδιαφέρον για τις διανομές</u> Η εταιρεία δεν μπορεί να καταβάλει τόκους επί οποιουδήποτε μερίσματος ή άλλου ποσού που οφείλεται για μια μετοχή, εκτός εάν προβλέπεται διαφορετικά από— α) τους όρους με τους οποίους εκδόθηκε η μετοχή, ή β) τις διατάξεις άλλης συμφωνίας μεταξύ του κατόχου της εν λόγω μετοχής και της εταιρείας.
---	--	---

KΠ	MM	B
THE COMPANIES ACT 2006 PRIVATE COMPANY LIMITED BY SHARES	Ο ΝΟΜΟΣ ΠΕΡΙ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ ΤΟΥ 2006 ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ ΚΑΤΑ ΜΕΤΟΧΕΣ	Ο ΝΟΜΟΣ ΠΕΡΙ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ ΤΟΥ 2006 ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ ΚΑΤΑ ΜΕΤΟΧΕΣ
ARTICLES OF ASSOCIATION	ΤΟ ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	ΤΟ ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ
OF	ΑΠΟ	ΑΠΟ ΤΗΣ
DATA ANALYTIC SOLUTIONS LTD	ΑΝΑΛΥΤΙΚΕΣ ΛΥΣΕΙΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΕΠΕ	ΑΝΑΛΥΤΙΚΕΣ ΛΥΣΕΙΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΕΠΕ DATA ANALYTIC SOLUTIONS LTD
DIVIDENDS AND OTHER DISTRIBUTIONS Procedure for declaring dividends	ΜΕΡΙΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΝΟΜΕΣ Διαδικασία δήλωσης μερισμάτων	ΜΕΡΙΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΝΟΜΕΣ Διαδικασία δήλωσης μερισμάτων
(1) The company may by ordinary resolution declare dividends, and the directors may decide to pay interim dividends.	(1) Η εταιρεία μπορεί με κοινή απόφαση να δηλώσει μερίσματα και οι διευθυντές μπορούν να αποφασίσουν να καταβάλουν προσωρινά μερίσματα.	(1) Η εταιρεία μπορεί με ~~κοινή~~ τακτική απόφαση να δηλώσει μερίσματα και οι διευθυντές μπορούν να αποφασίσουν να καταβάλουν προσωρινά μερίσματα.
(2) A dividend must not be declared unless the directors have made a recommendation as to its amount. Such a dividend must not exceed the amount recommended by the directors.	(2) Ένα μέρισμα δεν πρέπει να δηλώνεται εκτός εάν οι διευθυντές έχουν προβεί σε σύσταση ως προς το ποσό του. Ένα τέτοιο μέρισμα δεν πρέπει να υπερβαίνει το ποσό που συνιστάται από τους διευθυντές.	(2) Ένα μέρισμα δεν πρέπει να δηλώνεται εκτός εάν οι διευθυντές έχουν προβεί σε σύσταση ως προς το ποσό του. Ένα τέτοιο μέρισμα δεν πρέπει να υπερβαίνει το ποσό που συνιστάται από τους διευθυντές.
(3) No dividend may be declared or paid unless it is in accordance with shareholders' respective rights.	(3) Κανένα μέρισμα δεν μπορεί να δηλωθεί ή να καταβληθεί εκτός εάν είναι σύμφωνα με τα αντίστοιχα δικαιώματα των μετόχων.	(3) Κανένα μέρισμα δεν μπορεί να δηλωθεί ή να καταβληθεί εκτός εάν είναι σύμφωνα με τα αντίστοιχα δικαιώματα των μετόχων.
(4) Unless the shareholders' resolution to declare or directors' decision to pay a dividend, or the terms on which shares are issued, specify otherwise, it must	(4) Εκτός εάν η απόφαση των μετόχων για δήλωση ή η απόφαση των διευθυντών να καταβάλουν μέρισμα, ή οι όροι έκδοσης των μετοχών, ορίζουν διαφορετικά, πρέπει	(4) Εκτός εάν η απόφαση των μετόχων για δήλωση ή η απόφαση των διευθυντών να καταβάλουν μέρισμα, ή οι όροι έκδοσης των μετοχών, ορίζουν διαφορετικά, πρέπει

be paid by reference to each shareholder's holding of shares on the date of the resolution or decision to declare or pay it. (5) If the company's share capital is divided into different classes, no interim dividend may be paid on shares carrying deferred or non-preferred rights if, at the time of payment, any preferential dividend is in arrear. (6) The directors may pay at intervals any dividend payable at a fixed rate if it appears to them that the profits available for distribution justify the payment. (7) If the directors act in good faith, they do not incur any liability to the holders of shares conferring preferred rights for any loss they may suffer by the lawful payment of an interim dividend on shares with deferred or non-preferred rights. Payment of dividends and other distributions (1) Where a dividend or other sum which is a distribution is payable in respect of a share, it must be	να καταβάλλεται με αναφορά στη συμμετοχή κάθε μετόχου σε μετοχές κατά την ημερομηνία της απόφασης ή της απόφασης δήλωσης ή καταβολής του. (5) Εάν το μετοχικό κεφάλαιο της εταιρείας διαιρείται σε διαφορετικές κατηγορίες, κανένα προσωρινό μέρισμα δεν μπορεί να καταβληθεί σε μετοχές που φέρουν αναβαλλόμενα ή μη προνομιούχα δικαιώματα εάν, κατά τη στιγμή της πληρωμής, οποιοδήποτε προνομιακό μέρισμα είναι ληξιπρόθεσμο. (6) Οι διευθύνοντες σύμβουλοι μπορούν να καταβάλλουν κατά διαστήματα κάθε μέρισμα που καταβάλλεται με σταθερό επιτόκιο, εάν θεωρούν ότι τα διαθέσιμα προς διανομή κέρδη δικαιολογούν την καταβολή. (7) Εάν οι διαχειριστές ενεργούν με καλή πίστη, δεν φέρουν καμία ευθύνη έναντι των κατόχων μετοχών που παρέχουν προνομιούχο δικαιώματα για τυχόν ζημία που ενδέχεται να υποστούν από τη νόμιμη καταβολή προσωρινού μερίσματος επί μετοχών με αναβαλλόμενα ή μη προνομιούχα δικαιώματα. Καταβολή μερισμάτων και λοιπών διανομών (1) Όταν ένα μέρισμα ή άλλο ποσό που αποτελεί διανομή οφείλεται για μια μετοχή, πρέπει να καταβληθεί με ένα	να καταβάλλεται με αναφορά στη συμμετοχή κάθε μετόχου σε μετοχές κατά την ημερομηνία της απόφασης ή της απόφασης δήλωσης ή καταβολής του. (5) Εάν το μετοχικό κεφάλαιο της εταιρείας διαιρείται σε διαφορετικές κατηγορίες, κανένα προσωρινό μέρισμα δεν μπορεί να καταβληθεί σε μετοχές που ~~φέρουν~~ ~~αναβαλλόμενα-μελλοντικά~~ ή μη προνομιούχα δικαιώματα εάν, κατά τη στιγμή της πληρωμής, οποιοδήποτε προνομιακό μέρισμα είναι ληξιπρόθεσμο. (6) Οι διευθύνοντες σύμβουλοι μπορούν να καταβάλλουν κατά διαστήματα κάθε μέρισμα που καταβάλλεται με σταθερό ~~τιμή~~ ~~επιτόκιο~~, εάν θεωρούν ότι τα διαθέσιμα προς διανομή κέρδη δικαιολογούν την καταβολή. (7) Εάν οι διαχειριστές ενεργούν με καλή πίστη, δεν φέρουν καμία ευθύνη έναντι των κατόχων μετοχών που παρέχουν προνομιούχα ~~α~~ δικαιώματα για τυχόν ζημία που ενδέχεται να υποστούν από τη νόμιμη καταβολή προσωρινού μερίσματος επί μετοχών με ~~αναβαλλόμενα-μελλοντικά~~ ή μη προνομιούχα δικαιώματα. Καταβολή μερισμάτων και λοιπών διανομών (1) Όταν ένα μέρισμα ή άλλο ποσό που αποτελεί διανομή οφείλεται για μια μετοχή, πρέπει να καταβληθεί με
--	--	---

paid by one or more of the following means- (a) transfer to a bank or building society account specified by the distribution recipient either in writing or as the directors may otherwise decide; (b) sending a cheque made payable to the distribution recipient by post to the distribution recipient at the distribution recipient's registered address (if the distribution recipient is a holder of the share), or (in any other case) to an address specified by the distribution recipient either in writing or as the directors may otherwise decide; (c) sending a cheque made payable to such person by post to such person at such address as the distribution recipient has specified either in writing or as the directors may otherwise decide; or	ή περισσότερα από τα ακόλουθα μέσα: (α) μεταφορά σε τραπεζικό ή οικοδομικό λογαριασμό που έχει ορίσει ο αποδέκτης της διανομής, είτε γραπτώς είτε όπως διαφορετικά μπορούν να αποφασίσουν οι διευθυντές· β) την αποστολή επιταγής καταβλητέας στον αποδέκτη διανομής ταχυδρομικώς στον αποδέκτη διανομής στην καταγεγραμμένη διεύθυνση του αποδέκτη διανομής (εάν ο αποδέκτης της διανομής είναι κάτοχος της μετοχής) ή (σε οποιαδήποτε άλλη περίπτωση) σε διεύθυνση που ορίζεται από τον αποδέκτη διανομής, είτε γραπτώς είτε όπως διαφορετικά αποφασίσουν οι διευθυντές· (γ) αποστολή επιταγής καταβλητέας σε αυτό το πρόσωπο ταχυδρομικώς σε τέτοιο πρόσωπο στη διεύθυνση που έχει ορίσει ο αποδέκτης της διανομής είτε γραπτώς είτε όπως άλλως αποφασίσουν οι διευθυντές· ή	ένα ~~υ~~ ή περισσότερους ~~α~~ από τους ~~α~~ ακόλουθους ~~α~~ μέσα ~~α~~ τρόπους: (α) μεταφορά σε τραπεζικό ~~ή οικοδομικό~~ λογαριασμό ~~ή σε~~ <u>λογαριασμό στεγαστικής τράπεζας</u> που έχει ορίσει ο ~~αποδέκτης~~ <u>λήπτης</u> της διανομής, είτε γραπτώς είτε όπως διαφορετικά μπορούν να αποφασίσουν οι διευθυντές· β) την αποστολή επιταγής καταβλητέας στον αποδέκτη διανομής ταχυδρομικώς στον <u>λήπτη</u> της ~~αποδέκτη~~ διανομής στην καταγεγραμμένη διεύθυνση του <u>λήπτη</u> της ~~αποδέκτη~~ διανομής (εάν ο <u>λήπτης</u> ~~αποδέκτης~~ της διανομής είναι κάτοχος της μετοχής) ή (σε οποιαδήποτε άλλη περίπτωση) σε διεύθυνση που ορίζεται από τον <u>λήπτη</u> της ~~αποδέκτη~~ διανομής, είτε γραπτώς είτε όπως διαφορετικά αποφασίσουν οι διευθυντές· (γ) αποστολή επιταγής καταβλητέας σε αυτό το πρόσωπο ταχυδρομικώς σε τέτοιο πρόσωπο στη διεύθυνση που έχει ορίσει ο <u>λήπτης</u> ~~αποδέκτης~~ της διανομής είτε γραπτώς είτε όπως άλλως αποφασίσουν οι διευθυντές· ή
---	---	---

(d) any other means of payment as the directors agree with the distribution recipient either in writing or by such other means as the directors decide.	(Δ) οποιοδήποτε άλλο μέσο πληρωμής, όπως οι διευθυντές συμφωνούν με τον αποδέκτη της διανομής, είτε γραπτώς είτε με οποιοδήποτε άλλο μέσο που αποφασίζουν οι διευθυντές.	(Δ) οποιοδήποτε άλλο μέσο πληρωμής, όπως οι διευθυντές συμφωνούν με τον ~~λήπτη~~ ~~αποδέκτη~~ της διανομής, είτε γραπτώς είτε με οποιοδήποτε άλλο μέσο που αποφασίζουν οι διευθυντές.
(2) In the articles, "the distribution recipient" means, in respect of a share in respect of which a dividend or other sum is payable- (a) the holder of the share; or (b) if the share has two or more joint holders, whichever of them is named first in the register of members; or (c) if the holder is no longer entitled to the share by reason of death or bankruptcy, or otherwise by operation of law, the transmittee.	(2) Στα άρθρα, ως «λήπτης διανομής» νοείται, για μια μετοχή για την οποία οφείλεται μέρισμα ή άλλο ποσό— α) ο κάτοχος της μετοχής· ή β) εάν η μετοχή έχει δύο ή περισσότερους συνδικαιούχους, όποιοι από αυτούς κατονομάζονται πρώτα στο μητρώο των μελών· ή γ) εάν ο κάτοχος δεν δικαιούται πλέον τη μετοχή λόγω θανάτου ή πτώχευσης ή άλλως εκ του νόμου, ο φορέας διαβίβασης.	(2) Στο ~~α~~ ~~άρθρο~~ <u>καταστατικό</u>, ως «λήπτης <u>της</u> διανομής» νοείται, για μια μετοχή για την οποία οφείλεται μέρισμα ή άλλο ποσό— α) ο κάτοχος της μετοχής· ή β) εάν η μετοχή έχει δύο ή περισσότερους συνδικαιούχους, όποιοι από αυτούς κατονομάζονται πρώτα στο μητρώο των μελών· ή γ) εάν ο κάτοχος δεν δικαιούται πλέον τη μετοχή λόγω θανάτου ή πτώχευσης ή άλλως εκ του νόμου, ~~ο φορέας~~ <u>διαβίβασης</u> <u>το πρόσωπο προς το οποίο αυτή μεταβιβάζεται.</u>
No interest on distributions The company may not pay interest on any dividend or other sum payable in respect of a share unless otherwise provided by- (a) the terms on which the share was issued, or (b) the provisions of another agreement between the holder of	Κανένα ενδιαφέρον για τις διανομές Η εταιρεία δεν μπορεί να καταβάλει τόκους επί οποιουδήποτε μερίσματος ή άλλου ποσού που οφείλεται για μια μετοχή, εκτός εάν προβλέπεται διαφορετικά από— α) τους όρους με τους οποίους εκδόθηκε η μετοχή, ή β) τις διατάξεις άλλης συμφωνίας μεταξύ του κατόχου της εν λόγω	Κανένα ενδιαφέρον για τις διανομές Η εταιρεία δεν μπορεί να καταβάλει τόκους επί οποιουδήποτε μερίσματος ή άλλου ποσού που οφείλεται για μια μετοχή, εκτός εάν προβλέπεται διαφορετικά από— α) τους όρους με τους οποίους εκδόθηκε η μετοχή, ή β) τις διατάξεις άλλης συμφωνίας μεταξύ του κατόχου της εν λόγω

that share and the company.	μετοχής και της εταιρείας.	μετοχής και της εταιρείας.
-----------------------------	----------------------------	----------------------------

ΚΠ	ΜΜ	Γ
THE COMPANIES ACT 2006 PRIVATE COMPANY LIMITED BY SHARES ARTICLES OF ASSOCIATION OF DATA ANALYTIC SOLUTIONS LTD	Ο ΝΟΜΟΣ ΠΕΡΙ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ ΤΟΥ 2006 ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ ΚΑΤΑ ΜΕΤΟΧΕΣ ΤΟ ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΑΠΟ ΑΝΑΛΥΤΙΚΕΣ ΛΥΣΕΙΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΕΠΕ	~~Ο ΝΟΜΟΣ~~ <u>ΝΟΜΟΣ ΠΕΡΙ</u> <u>ΠΕΡΙ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ</u> <u>ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ ΤΟΥ 2006</u> <u>ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ</u> <u>ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΗΣ</u> <u>ΕΥΘΥΝΗΣ ΚΑΤΑ</u> <u>ΜΕΤΟΧΕΣ</u> <u>ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ</u> <u>ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΗΣ</u> <u>ΕΥΘΥΝΗΣ ΜΕ</u> <u>ΜΕΤΟΧΕΣ</u> ~~ΤΟ ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟ~~ <u>ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟ ΤΗΣ</u> <u>ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ</u> ~~ΑΠΟ ΤΗΣ~~ <u>DATA ANALYTIC</u> <u>SOLUTIONS LTD</u> ~~ΑΝΑΛΥΤΙΚΕΣ ΛΥΣΕΙΣ~~ ~~ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΕΠΕ~~
DIVIDENDS AND OTHER DISTRIBUTIONS Procedure for declaring dividends (1) The company may by ordinary resolution declare dividends, and the directors may decide to pay interim dividends. (2) A dividend must not be declared unless the directors have made a recommendation as to its amount. Such a dividend must not exceed the amount recommended by the directors.	ΜΕΡΙΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΝΟΜΕΣ Διαδικασία δήλωσης μερισμάτων (1) Η εταιρεία μπορεί με κοινή απόφαση να δηλώσει μερίσματα και οι διευθυντές μπορούν να αποφασίσουν να καταβάλουν προσωρινά μερίσματα. (2) Ένα μέρισμα δεν πρέπει να δηλώνεται εκτός εάν οι διευθυντές έχουν προβεί σε σύσταση ως προς το ποσό του. Ένα τέτοιο μέρισμα δεν πρέπει να υπερβαίνει το ποσό που συνιστάται από τους διευθυντές.	~~ΜΕΡΙΣΜΑΤΑ ΚΑΙ~~ ~~ΛΟΙΠΕΣ~~ <u>ΛΟΙΠΕΣ</u> ~~ΔΙΑΝΟΜΕΣ~~ <u>ΔΙΑΝΟΜΕΣ</u> Διαδικασία <u>ανακοίνωσης</u> <u>δήλωσης</u> μερισμάτων (1) Η εταιρεία μπορεί με κοινή απόφαση να ~~δηλώσει~~ <u>ανακοινώσει</u> μερίσματα και οι διευθυντές μπορούν να αποφασίσουν να <u>προκαταβάλλουν ποσά με τη</u> <u>μορφή προσωρινών</u> <u>μερισμάτων</u> <u>(προμερισμάτων).</u> ~~προσωρινά μερίσματα.~~ (2) Ένα μέρισμα δεν πρέπει να ~~δηλώνεται~~ <u>ανακοινώνεται</u> εκτός εάν οι διευθυντές έχουν ~~προβεί σε σύσταση~~ <u>ως προτείνει το προς το</u> ποσό του. Ένα τέτοιο μέρισμα δεν πρέπει να υπερβαίνει το ποσό που ~~συνιστάται από~~

(3) No dividend may be declared or paid unless it is in accordance with shareholders' respective rights. (4) Unless the shareholders' resolution to declare or directors' decision to pay a dividend, or the terms on which shares are issued, specify otherwise, it must be paid by reference to each shareholder's holding of shares on the date of the resolution or decision to declare or pay it. (5) If the company's share capital is divided into different classes, no interim dividend may be paid on shares carrying deferred or non-preferred rights if, at the time of payment, any preferential dividend is in arrear.	(3) Κανένα μέρισμα δεν μπορεί να δηλωθεί ή να καταβληθεί εκτός εάν είναι σύμφωνο με τα αντίστοιχα δικαιώματα των μετόχων. (4) Εκτός εάν η απόφαση των μετόχων για δήλωση ή η απόφαση των διευθυντών να καταβάλουν μέρισμα, ή οι όροι έκδοσης των μετοχών, ορίζουν διαφορετικά, πρέπει να καταβάλλεται με αναφορά στη συμμετοχή κάθε μετόχου σε μετοχές κατά την ημερομηνία της απόφασης ή της απόφασης δήλωσης ή καταβολής του. (5) Εάν το μετοχικό κεφάλαιο της εταιρείας διαιρείται σε διαφορετικές κατηγορίες, κανένα προσωρινό μέρισμα δεν μπορεί να καταβληθεί σε μετοχές που φέρουν αναβαλλόμενα ή μη προνομιούχα δικαιώματα εάν, κατά τη στιγμή της πληρωμής, οποιοδήποτε προνομιακό μέρισμα είναι ληξιπρόθεσμο.	~~τους~~ <u>προτείνουν οι</u> διευθυντές. (3) Κανένα μέρισμα δεν μπορεί να ~~δηλωθεί~~ <u>ανακοινωθεί</u> ή να καταβληθεί εκτός εάν είναι σύμφωνο με τα αντίστοιχα δικαιώματα των μετόχων. (4) Εκτός εάν <u>ορίζεται διαφορετικά</u> ~~η στην~~ απόφαση των μετόχων για ~~δήλωση~~ <u>ανακοίνωση</u> ή ~~στην~~ απόφαση των διευθυντών ~~να καταβάλουν~~ <u>περί καταβολής ενός μέρισμα μερίσματος</u>, ή ~~οι στους όροι όρους~~ έκδοσης των μετοχών, ~~ορίζουν~~ <u>διαφορετικά, το μέρισμα</u> πρέπει να καταβάλλεται ~~με αναφορά σε σχέση με τη τις~~ <u>μετοχές που κατέχει ο συμμετοχή</u> κάθε ~~μετόχου~~ <u>μέτοχος σε μετοχές</u> κατά την ημερομηνία ~~της απόφασης του ψηφίσματος~~ ή της απόφασης ~~δήλωσης~~ <u>περί ανακοίνωσης</u> ή καταβολής του. (5) Εάν το μετοχικό κεφάλαιο της εταιρείας διαιρείται σε διαφορετικές κατηγορίες, ~~κανένα~~ <u>προσωρινό μέρισμα</u> δεν μπορεί να καταβληθεί <u>προσωρινό μέρισμα σε επί μετοχές μετοχών προνομιούχων με υπό αίρεση απόδοση που φέρουν αναβαλλόμενα</u> ή μη <u>προνομιούχα προνομιούχων δικαιώματα μετοχών</u> εάν, κατά τη στιγμή της <u>πληρωμής</u> ~~καταβολής~~, οποιοδήποτε προνομιακό μέρισμα ~~είναι έχει~~ <u>καταστεί</u> ληξιπρόθεσμο.
---	--	--

(6) The directors may pay at intervals any dividend payable at a fixed rate if it appears to them that the profits available for distribution justify the payment. (7) If the directors act in good faith, they do not incur any liability to the holders of shares conferring preferred rights for any loss they may suffer by the lawful payment of an interim dividend on shares with deferred or non-preferred rights. Payment of dividends and other distributions (1) Where a dividend or other sum which is a distribution is payable in respect of a share, it must be paid by one or more of the following means- (a) transfer to a bank or building society account specified by the distribution recipient either in writing or as the directors may otherwise decide;	(6) Οι διευθύνοντες σύμβουλοι μπορούν να καταβάλλουν κατά διαστήματα κάθε μέρισμα που καταβάλλεται με σταθερό επιτόκιο, εάν θεωρούν ότι τα διαθέσιμα προς διανομή κέρδη δικαιολογούν την καταβολή. (7) Εάν οι διαχειριστές ενεργούν με καλή πίστη, δεν φέρουν καμία ευθύνη έναντι των κατόχων μετοχών που παρέχουν προνομιούχο δικαιώματα για τυχόν ζημία που ενδέχεται να υποστούν από τη νόμιμη καταβολή προσωρινού μερίσματος επί μετοχών με αναβαλλόμενα ή μη προνομιούχα δικαιώματα. Καταβολή μερισμάτων και λοιπών διανομών (1) Όταν ένα μέρισμα ή άλλο ποσό που αποτελεί διανομή οφείλεται για μια μετοχή, πρέπει να καταβληθεί με ένα ή περισσότερα από τα ακόλουθα μέσα: (α) μεταφορά σε τραπεζικό ή οικοδομικό λογαριασμό που έχει ορίσει ο αποδέκτης της διανομής, είτε γραπτώς είτε όπως διαφορετικά μπορούν να αποφασίσουν οι διευθυντές·	(6) Οι διευθύνοντες σύμβουλοι μπορούν να καταβάλλουν <u>σε καθορισμένες προθεσμίες</u> ~~κατά διαστήματα~~ κάθε μέρισμα που καταβάλλεται με σταθερό επιτόκιο, εάν θεωρούν ότι τα διαθέσιμα προς διανομή κέρδη δικαιολογούν την καταβολή. (7) Εάν οι διαχειριστές ενεργούν με καλή πίστη, δεν φέρουν καμία ευθύνη έναντι των κατόχων <u>προνομιούχων</u> μετοχών ~~που παρέχουν προνομιούχο δικαιώματα~~ για τυχόν ζημία που ενδέχεται να υποστούν από τη νόμιμη καταβολή προσωρινού μερίσματος επί μετοχών <u>προνομιούχων με υπό αίρεση απόδοση με αναβαλλόμενα</u> ή μη <u>προνομιούχων μετοχών</u> ~~προνομιούχα δικαιώματα~~. Καταβολή μερισμάτων και λοιπών διανομών (1) Όταν ένα μέρισμα ή άλλο ποσό που αποτελεί διανομή οφείλεται για μια μετοχή, πρέπει να καταβληθεί με ένα ή περισσότερα από τα ακόλουθα μέσα: (α) μεταφορά σε τραπεζικό ή ~~οικοδομικό~~ <u>σε τραπεζικό ή οικοδομικό συνεταιρισμού</u> που έχει ορίσει ο αποδέκτης της διανομής, είτε γραπτώς είτε ~~όπως διαφορετικά~~ <u>μπορούν να με οποιοδήποτε άλλο τρόπο</u> αποφασίσουν οι διευθυντές·
---	--	--

(b) sending a cheque made payable to the distribution recipient by post to the distribution recipient at the distribution recipient's registered address (if the distribution recipient is a holder of the share), or (in any other case) to an address specified by the distribution recipient either in writing or as the directors may otherwise decide; (c) sending a cheque made payable to such person by post to such person at such address as the distribution recipient has specified either in writing or as the directors may otherwise decide; or (d) any other means of payment as the directors agree with the distribution recipient either in writing or by such other means as the directors decide.	β) την αποστολή επιταγής καταβλητέας στον αποδέκτη διανομής ταχυδρομικώς στον αποδέκτη διανομής στην καταγεγραμμένη διεύθυνση του αποδέκτη διανομής (εάν ο αποδέκτης της διανομής είναι κάτοχος της μετοχής) ή (σε οποιαδήποτε άλλη περίπτωση) σε διεύθυνση που ορίζεται από τον αποδέκτη διανομής, είτε γραπτώς είτε όπως διαφορετικά αποφασίσουν οι διευθυντές· (γ) αποστολή επιταγής καταβλητέας σε αυτό το πρόσωπο ταχυδρομικώς σε τέτοιο πρόσωπο στη διεύθυνση που έχει ορίσει ο αποδέκτης της διανομής είτε γραπτώς είτε όπως άλλως αποφασίσουν οι διευθυντές· ή (Δ) οποιοδήποτε άλλο μέσο πληρωμής, όπως οι διευθυντές συμφωνούν με τον αποδέκτη της διανομής, είτε γραπτώς είτε με οποιοδήποτε άλλο μέσο που αποφασίζουν οι διευθυντές.	β) ~~την~~ αποστολή επιταγής καταβλητέας στον αποδέκτη διανομής ταχυδρομικώς ~~στον αποδέκτη διανομής~~ στην <u>καταχωρισθείσα καταγεγραμμένη</u> διεύθυνση του αποδέκτη διανομής (εάν ο αποδέκτης της διανομής είναι κάτοχος της μετοχής) ή (σε οποιαδήποτε άλλη περίπτωση) σε διεύθυνση που ορίζεται από τον αποδέκτη διανομής, είτε γραπτώς είτε <u>με οποιονδήποτε άλλο τρόπο</u> ~~έπως διαφορετικά~~ αποφασίσουν οι διευθυντές· (γ) αποστολή επιταγής καταβλητέας ~~στο οικείο~~ ~~αυτό~~ ~~το~~ πρόσωπο ταχυδρομικώς ~~σε τέτοιο πρόσωπο~~ στη διεύθυνση που έχει ορίσει ο αποδέκτης της διανομής είτε γραπτώς είτε <u>με οποιονδήποτε άλλο τρόπο</u> ~~αποφασίζουν~~ ~~έπως~~ ~~άλλως~~ ~~αποφασίζουν~~ ~~οι~~ διευθυντές· ή (~~Αδ~~) <u>με</u> οποιοδήποτε άλλο μέσο πληρωμής, ~~έπως~~ ~~οι έχει~~ <u>συμφωνηθεί μεταξύ των διευθυντές</u> ~~διευθυντών και του~~ ~~συμφωνούν~~ ~~με~~ ~~τον~~ αποδέκτη της διανομής, είτε γραπτώς είτε <u>με οποιονδήποτε άλλο</u> ~~οποιοδήποτε άλλο μέσο~~ ~~που~~ ~~αποφασίζουν~~
---	--	--

(2) In the articles, "the distribution recipient" means, in respect of a share in respect of which a dividend or other sum is payable- (a) the holder of the share; or (b) if the share has two or more joint holders, whichever of them is named first in the register of members; or (c) if the holder is no longer entitled to the share by reason of death or bankruptcy, or otherwise by operation of law, the transmittee. No interest on distributions The company may not pay interest on any dividend or other sum payable in respect of a share unless otherwise provided by- (a) the terms on which the share was issued, or (b) the provisions of another agreement between the holder of that share and the company.	(2) Στα άρθρα, ως «λήπτης διανομής» νοείται, για μια μετοχή για την οποία οφείλεται μέρισμα ή άλλο ποσό— α) ο κάτοχος της μετοχής· ή β) εάν η μετοχή έχει δύο ή περισσότερους συνδικαιούχους, όποιοι από αυτούς κατονομάζονται πρώτα στο μητρώο των μελών· ή γ) εάν ο κάτοχος δεν δικαιούται πλέον τη μετοχή λόγω θανάτου ή πτώχευσης ή άλλως εκ του νόμου, ο φορέας διαβίβασης. Κανένα ενδιαφέρον για τις διανομές Η εταιρεία δεν μπορεί να καταβάλει τόκους επί οποιουδήποτε μερίσματος ή άλλου ποσού που οφείλεται για μια μετοχή, εκτός εάν προβλέπεται διαφορετικά από— α) τους όρους με τους οποίους εκδόθηκε η μετοχή, ή β) τις διατάξεις άλλης συμφωνίας μεταξύ του κατόχου της εν λόγω μετοχής και της εταιρείας.	<u>αποφασίσουν</u> οι διευθυντές. (2) ~~Στα~~ Στο <u>καταστατικό</u> ~~άρθρα~~, ως «~~λήπτης~~ <u>αποδέκτης</u>» νοείται, για μια μετοχή για την οποία οφείλεται μέρισμα ή άλλο ποσό— α) ο κάτοχος της μετοχής· ή β) εάν ~~η μετοχή έχει~~ δύο ή ~~περισσότερους~~ <u>περισσότερα πρόσωπα είναι συγκύριοι μετοχής</u> ~~συνδικαιούχους, όποιο~~ ~~από αυτούς~~ <u>αυτά κατονομάζονται πρώτα</u> ~~απαριθμείται πρώτο~~ στο μητρώο των μελών· ή γ) εάν ο κάτοχος δεν ~~δικαιούται~~ <u>είναι</u> πλέον <u>δικαιούχος</u> της μετοχής λόγω θανάτου ή πτώχευσης ή άλλως εκ του νόμου, ο ~~φορέας διαβίβασης~~ <u>αποκτών</u>. ~~Κανένα ενδιαφέρον για τις~~ <u>Τόκος επί των διανομής διανομών</u> Η εταιρεία δεν ~~μπορεί να~~ καταβάλ<u>ει</u> τόκους επί οποιουδήποτε μερίσματος ή άλλου ποσού που οφείλεται για μια μετοχή, εκτός εάν προβλέπεται διαφορετικά από— α) τους όρους με τους οποίους εκδόθηκε η μετοχή, ή β) τις διατάξεις άλλης συμφωνίας μεταξύ του κατόχου της εν λόγω μετοχής και της εταιρείας.
--	---	--

ΚΠ	ΜΜ	Δ
THE COMPANIES ACT 2006 PRIVATE COMPANY LIMITED BY SHARES	Ο ΝΟΜΟΣ ΠΕΡΙ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ ΤΟΥ 2006 ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ ΚΑΤΑ ΜΕΤΟΧΕΣ	~~Ο ΝΟΜΟΣ ΠΕΡΙ~~ ~~ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ~~<u>ΝΟΜΟΣ</u> <u>ΠΕΡΙ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ</u> ΤΟΥ 2006 ~~ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ~~ ~~ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΗΣ~~ ~~ΕΥΘΥΝΗΣ ΚΑΤΑ~~ ~~ΜΕΤΟΧΕΣ~~<u>ΙΔΙΩΤΙΚΗ</u> <u>ΕΤΑΙΡΕΙΑ</u> <u>ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΗΣ</u> <u>ΕΥΘΥΝΗΣ ΚΑΤΑ</u> <u>ΜΕΤΟΧΕΣ</u>
ARTICLES OF ASSOCIATION	ΤΟ ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	~~ΤΟ ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟ~~ <u>ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟ</u> ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙ<u>ΙΑΣ</u>
OF	ΑΠΟ	~~ΑΠΟ~~
DATA ANALYTIC SOLUTIONS LTD	ΑΝΑΛΥΤΙΚΕΣ ΛΥΣΕΙΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΕΠΕ	<u>DATA ANALYTIC</u> <u>SOLUTIONS</u> <u>LTD</u>~~ΑΝΑΛΥΤΙΚΕΣ~~ ~~ΛΥΣΕΙΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ~~ ~~ΕΠΕ~~
DIVIDENDS AND OTHER DISTRIBUTIONS Procedure for declaring dividends	ΜΕΡΙΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΝΟΜΕΣ Διαδικασία δήλωσης μερισμάτων	~~ΜΕΡΙΣΜΑΤΑ~~ <u>ΜΕΡΙΣΜΑΤΑ</u> ΚΑΙ ~~ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΝΟΜΕΣ~~<u>ΔΙΑΝΟΜΕΣ</u> Διαδικασία ~~δήλωσης~~ <u>ανακοίνωσης καταβολής</u> μερισμάτων
(1) The company may by ordinary resolution declare dividends, and the directors may decide to pay interim dividends.	(1) Η εταιρεία μπορεί με κοινή απόφαση να δηλώσει μερίσματα και οι διευθυντές μπορούν να αποφασίσουν να καταβάλουν προσωρινά μερίσματα.	(1) Η εταιρεία μπορεί με ~~κοινή~~ απόφαση <u>ληφθείσα με</u> <u>απλή πλειοψηφία</u> να <u>δηλώσει</u> <u>ανακοινώσει την καταβολή</u> ~~μερίσματα~~ <u>μερίσματος</u> και οι ~~διευθυντές~~ <u>διαχειριστές</u> μπορούν να αποφασίσουν να καταβάλουν ~~προσωρινά~~ <u>προ</u>μερίσματα.
(2) A dividend must not be declared unless the directors have made a recommendation as to its amount. Such a dividend must not exceed the amount	(2) Ένα μέρισμα δεν πρέπει να δηλώνεται εκτός εάν οι διευθυντές έχουν προβεί σε σύσταση ως προς το ποσό του. Ένα τέτοιο μέρισμα δεν πρέπει να υπερβαίνει το	(2) ~~Ένα μέρισμα δεν πρέπει~~ ~~να δηλώνεται~~ <u>Απαγορεύεται</u> <u>η ανακοίνωση καταβολής</u> <u>μερίσματος</u> εκτός εάν οι ~~διευθυντές~~ <u>διαχειριστές</u> έχουν προβεί σε ~~σύσταση~~

recommended by the directors.	ποσό που συνιστάται από τους διευθυντές.	<u>εισήγηση</u> ως προς το ποσό του. Ένα τέτοιο μέρισμα δεν πρέπει να υπερβαίνει το ποσό που ~~συνιστάται~~ <u>εισηγούνται από τους διευθυντές</u> <u>οι διαχειριστές</u> .
(3) No dividend may be declared or paid unless it is in accordance with shareholders' respective rights.	(3) Κανένα μέρισμα δεν μπορεί να δηλωθεί ή να καταβληθεί εκτός εάν είναι σύμφωνο με τα αντίστοιχα δικαιώματα των μετόχων.	(3) Κανένα μέρισμα δεν μπορεί να ~~δηλωθεί~~ <u>ανακοινωθεί</u> ή να καταβληθεί εκτός εάν είναι σύμφωνο με τα αντίστοιχα δικαιώματα των μετόχων.
(4) Unless the shareholders' resolution to declare or directors' decision to pay a dividend, or the terms on which shares are issued, specify otherwise, it must be paid by reference to each shareholder's holding of shares on the date of the resolution or decision to declare or pay it.	(4) Εκτός εάν η απόφαση των μετόχων για δήλωση ή η απόφαση των διευθυντών να καταβάλουν μέρισμα, ή οι όροι έκδοσης των μετοχών, ορίζουν διαφορετικά, πρέπει να καταβάλλεται με αναφορά στη συμμετοχή κάθε μετόχου σε μετοχές κατά την ημερομηνία της απόφασης ή της απόφασης δήλωσης ή καταβολής του.	(4) Εκτός εάν η απόφαση των μετόχων για ~~δήλωση~~ <u>ανακοίνωση</u> ή η απόφαση των ~~διευθυντών~~ <u>διαχειριστών</u> να καταβάλουν μέρισμα, ή οι όροι έκδοσης των μετοχών, ορίζουν διαφορετικά, πρέπει να καταβάλλεται ~~με αναφορά~~ <u>αναλογικά με - στη</u> συμμετοχή κάθε μετόχου ~~σε μετοχές~~ <u>κατά την</u> ημερομηνία της απόφασης <u>των μετόχων ή των διαχειριστών ή της απόφασης δήλωσης για την ανακοίνωση ή την</u> καταβολή <u>ξ-του</u> .
(5) If the company's share capital is divided into different classes, no interim dividend may be paid on shares carrying deferred or non-preferred rights if, at the time of payment, any preferential dividend is in arrear.	(5) Εάν το μετοχικό κεφάλαιο της εταιρείας διαιρείται σε διαφορετικές κατηγορίες, κανένα προσωρινό μέρισμα δεν μπορεί να καταβληθεί σε μετοχές που φέρουν αναβαλλόμενα ή μη προνομιούχα δικαιώματα εάν, κατά τη στιγμή της πληρωμής, οποιοδήποτε προνομιακό μέρισμα είναι ληξιπρόθεσμο.	(5) Εάν το μετοχικό κεφάλαιο της εταιρείας διαιρείται σε διαφορετικές κατηγορίες <u>μετοχών</u> , κανένα ~~προσωρινό-προ~~ μέρισμα δεν μπορεί να καταβληθεί ~~σε αναφορικά με~~ μετοχές που ~~φέρουν-ενσωματώνουν~~ αναβαλλόμενα ή μη προνομιούχα δικαιώματα εάν, κατά τη στιγμή της πληρωμής, οποιοδήποτε προνομιακό-μέρισμα ~~είναι ληξιπρόθεσμο~~ <u>οφείλεται σωρευτικά λόγω μη προηγούμενης καταβολής</u> .
(6) The directors may pay at intervals any dividend	(6) Οι διευθύνοντες σύμβουλοι μπορούν να	(6) Οι ~~διευθύνοντες~~ <u>σύμβουλοι</u> <u>διαχειριστές</u>

payable at a fixed rate if it appears to them that the profits available for distribution justify the payment. (7) If the directors act in good faith, they do not incur any liability to the holders of shares conferring preferred rights for any loss they may suffer by the lawful payment of an interim dividend on shares with deferred or non-preferred rights. Payment of dividends and other distributions (1) Where a dividend or other sum which is a distribution is payable in respect of a share, it must be paid by one or more of the following means- (a) transfer to a bank or building society account specified by the distribution recipient either in writing or as the directors may otherwise decide; (b) sending a cheque made payable to the distribution recipient by post to the distribution recipient at the distribution recipient's registered address (if the distribution recipient is a holder of the share), or	καταβάλλουν κατά διαστήματα κάθε μέρισμα που καταβάλλεται με σταθερό επιτόκιο, εάν θεωρούν ότι τα διαθέσιμα προς διανομή κέρδη δικαιολογούν την καταβολή. (7) Εάν οι διαχειριστές ενεργούν με καλή πίστη, δεν φέρουν καμία ευθύνη έναντι των κατόχων μετοχών που παρέχουν προνομιούχο δικαιώματα για τυχόν ζημία που ενδέχεται να υποστούν από τη νόμιμη προσωρινή καταβολή προσωρινού μερίσματος επί μετοχών με αναβαλλόμενα ή μη προνομιούχα δικαιώματα. Καταβολή μερισμάτων και λοιπών διανομών (1) Όταν ένα μέρισμα ή άλλο ποσό που αποτελεί διανομή οφείλεται για μια μετοχή, πρέπει να καταβληθεί με ένα ή περισσότερα από τα ακόλουθα μέσα: (α) μεταφορά σε τραπεζικό ή οικοδομικό λογαριασμό που έχει ορίσει ο αποδέκτης της διανομής, είτε γραπτώς είτε όπως διαφορετικά μπορούν να αποφασίσουν οι διευθυντές· β) την αποστολή επιταγής καταβλητέας στον αποδέκτη διανομής ταχυδρομικώς στον αποδέκτη διανομής στην καταγεγραμμένη διεύθυνση του αποδέκτη διανομής (εάν ο αποδέκτης της διανομής	μπορούν να καταβάλλουν κατά διαστήματα κάθε μέρισμα που καταβάλλεται με σταθερό επιτόκιο, εάν θεωρούν ότι τα διαθέσιμα προς διανομή κέρδη δικαιολογούν την καταβολή. (7) Εάν οι διαχειριστές ενεργούν με καλή πίστη, δεν φέρουν καμία ευθύνη έναντι των κατόχων μετοχών που παρέχουν ~~προνομιούχο~~ <u>προνομιικά</u> δικαιώματα για τυχόν ζημία που ενδέχεται να υποστούν από τη νόμιμη καταβολή ~~προσωρινού~~ <u>προ</u>μερίσματος επί μετοχών με αναβαλλόμενα ή μη ~~προνομιούχα~~ <u>προνομιικά</u> δικαιώματα. Καταβολή μερισμάτων και λοιπών διανομών (1) Όταν ένα μέρισμα ή άλλο ποσό που αποτελεί διανομή οφείλεται για μια μετοχή, πρέπει να καταβληθεί με ένα ή περισσότερα από τα ακόλουθα μέσα: (α) μεταφορά σε τραπεζικό ή ~~οικοδομικό~~ <u>αποταμιευτικό</u> λογαριασμό που έχει ορίσει ο αποδέκτης της διανομής, είτε γραπτώς είτε όπως διαφορετικά μπορούν να αποφασίσουν οι ~~διευθυντές~~ <u>διαχειριστές</u>· β) ~~την~~ αποστολή επιταγής ~~καταβλητέας~~ <u>πληρωτέας</u> στον αποδέκτη <u>της</u> διανομής ταχυδρομικώς ~~στην~~ <u>στον</u> ~~αποδέκτη διανομής~~ στην καταγεγραμμένη διεύθυνση του αποδέκτη διανομής (εάν ο
--	--	--

(in any other case) to an address specified by the distribution recipient either in writing or as the directors may otherwise decide; (c) sending a cheque made payable to such person by post to such person at such address as the distribution recipient has specified either in writing or as the directors may otherwise decide; or (d) any other means of payment as the directors agree with the distribution recipient either in writing or by such other means as the directors decide. (2) In the articles, "the distribution recipient" means, in respect of a share in respect of which a dividend or other sum is payable- (a) the holder of the share; or (b) if the share has two or more joint holders, whichever of them is named first in the register of members; or	είναι κάτοχος της μετοχής) ή (σε οποιαδήποτε άλλη περίπτωση) σε διεύθυνση που ορίζεται από τον αποδέκτη διανομής, είτε γραπτώς είτε όπως διαφορετικά αποφασίσουν οι διευθυντές· (γ) αποστολή επιταγής καταβλητέας σε αυτό το πρόσωπο ταχυδρομικώς σε τέτοιο πρόσωπο στη διεύθυνση που έχει ορίσει ο αποδέκτης της διανομής είτε γραπτώς είτε όπως άλλως αποφασίσουν οι διευθυντές· ή (Δ) οποιοδήποτε άλλο μέσο πληρωμής, όπως οι διευθυντές συμφωνούν με τον αποδέκτη της διανομής, είτε γραπτώς είτε με οποιοδήποτε άλλο μέσο που αποφασίζουν οι διευθυντές. (2) Στα άρθρα, ως «λήπτης διανομής» νοείται, για μια μετοχή για την οποία οφείλεται μέρισμα ή άλλο ποσό— α) ο κάτοχος της μετοχής· ή β) εάν η μετοχή έχει δύο ή περισσότερους συνδικαιούχους, όποιοι από αυτούς κατονομάζονται πρώτα στο μητρώο των μελών· ή	αποδέκτης της διανομής είναι κάτοχος της μετοχής) ή (σε οποιαδήποτε άλλη περίπτωση) σε διεύθυνση που ορίζεται από τον αποδέκτη διανομής, είτε γραπτώς είτε όπως διαφορετικά αποφασίσουν οι ~~διευθυντές~~<u>διαχειριστές</u>· (γ) αποστολή επιταγής <u>πληρωτέας καταβλητέας σε αυτό το πρόσωπο στον αποδέκτη</u> ταχυδρομικώς ~~σε τέτοιο πρόσωπο~~ στη διεύθυνση που έχει ορίσει ο αποδέκτης της διανομής είτε γραπτώς είτε όπως άλλως αποφασίσουν οι ~~διευθυντές~~<u>διαχειριστές</u>· ή (~~Αδ~~) οποιοδήποτε άλλο μέσο πληρωμής, όπως οι ~~διευθυντές~~<u>διαχειριστές συμφωνούν συμφωνήσουν</u> με τον αποδέκτη της διανομής, είτε γραπτώς είτε με οποιοδήποτε άλλο μέσο που αποφασίζουν οι ~~διευθυντές~~<u>διαχειριστές</u>· (2) Στα άρθρα, ως «λήπτης διανομής» νοείται, για μια μετοχή για την οποία οφείλεται μέρισμα ή άλλο ποσό— α) ο κάτοχος της μετοχής· ή β) εάν η μετοχή έχει δύο ή περισσότερους συνδικαιούχους, όποιοι από αυτούς κατονομάζονται πρώτα στο μητρώο των μελών· ή
---	--	---

(c) if the holder is no longer entitled to the share by reason of death or bankruptcy, or otherwise by operation of law, the transmittee. No interest on distributions The company may not pay interest on any dividend or other sum payable in respect of a share unless otherwise provided by- (a) the terms on which the share was issued, or (b) the provisions of another agreement between the holder of that share and the company.	γ) εάν ο κάτοχος δεν δικαιούται πλέον τη μετοχή λόγω θανάτου ή πτώχευσης ή άλλως εκ του νόμου, ο φορέας διαβίβασης. Κανένα ενδιαφέρον για τις διανομές Η εταιρεία δεν μπορεί να καταβάλει τόκους επί οποιουδήποτε μερίσματος ή άλλου ποσού που οφείλεται για μια μετοχή, εκτός εάν προβλέπεται διαφορετικά από— α) τους όρους με τους οποίους εκδόθηκε η μετοχή, ή β) τις διατάξεις άλλης συμφωνίας μεταξύ του κατόχου της εν λόγω μετοχής και της εταιρείας.	γ) εάν ο κάτοχος δεν δικαιούται πλέον τη μετοχή λόγω θανάτου ή πτώχευσης ή άλλως εκ του νόμου, ο ~~φορέας διαβίβασης~~ <u>εκδοχέας</u>. ~~Κανένα ενδιαφέρον~~ <u>Μη καταβολή τόκου επί των διανομών για τις διανομές</u> Η εταιρεία ~~δεν μπορεί~~ <u>απαγορεύεται</u> να καταβάλ<u>λ</u>ει τόκους επί οποιουδήποτε μερίσματος ή άλλου ποσού που οφείλεται για μια μετοχή, εκτός εάν προβλέπεται διαφορετικά από— α) τους όρους με τους οποίους εκδόθηκε η μετοχή, ή β) τις διατάξεις άλλης συμφωνίας μεταξύ του κατόχου της εν λόγω μετοχής και της εταιρείας.
--	---	---

